

Regeringens proposition

2005/06:37

EU:s insolvensreglering

Prop.
2005/06:37

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 20 oktober 2005

Göran Persson

Berit Andnor
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Rådets förordning om insolvensförfaranden (insolvensförordningen) trädde i kraft den 31 maj 2002. Förordningen tar sikte på gränsöverskridande insolvensförfaranden inom EU. Som insolvensförfaranden räknas i svensk rätt konkurs och företagsrekonstruktion. Enligt förordningen är huvudregeln att ett insolvensförfarande skall kunna beslutas bara i den medlemsstat där gäldenären har sina huvudsakliga intressen. Ett sådant förfarande får sedan verkan i andra medlemsstater. Förordningen innehåller vidare bestämmelser om vilket lands lag som skall gälla i olika gränsöverskridande frågor i insolvensförfarandet. Förordningen förutsätter vissa ytterligare nationella bestämmelser, främst om kungörande och registrering av beslut. I propositionen föreslås att dessa tas in i en ny lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen.

Insolvensförordningen gäller inte för försäkringsföretag och kreditinstitut. Europaparlamentet och rådet har därför antagit ett direktiv om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag och ett direktiv om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut. Direktiven stämmer i stort överens med förordningen men gäller för hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I propositionen föreslås att direktiven genomförs huvudsakligen i en ny lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Det föreslås att de nya lagarna träder i kraft den 1 januari 2006.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen.....	5
2.2	Förslag till lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.....	7
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen om ändring i förmånsrättslagen (1970:979).....	10
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land.....	11
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land.....	12
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	13
2.7	Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)	16
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion	17
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensions- instituts verksamhet i Sverige	18
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse	20
3	Ärendet och dess beredning.....	22
4	EU:s insolvensreglering.....	23
4.1	Insolvensförordningen	23
4.2	Försäkrings- och bankdirektiven.....	26
5	Insolvensförordningen.....	29
5.1	Svensk domsrätt och insolvensförordningens förfaranden.....	29
5.2	Kungörande av utländska insolvensförfaranden.....	30
5.3	Registrering av utländska insolvensförfaranden.....	31
5.4	Underrättelse till utländska borgenärer.....	33
6	Försäkrings- och bankdirektiven	34
6.1	En lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.....	34
6.2	Lagens tillämpningsområde.....	35
6.3	Domsrätt och verkan av utländska beslut om rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden	38
6.4	Val av tillämplig lag.....	39
6.5	Underrättelser, kungörande och registrering.....	41
6.6	Återkallelse av tillstånd vid likvidationsförfaranden.....	43
6.7	Förmånsrätt för försäkringsfordringar	44
7	Den nordiska konkurskonventionen.....	45
8	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	46
9	Ekonomiska konsekvenser	46

10	Författningskommentar	47	Prop. 2005/06:37
10.1	Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen	47	
10.2	Förslaget till lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens	50	
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)	59	
10.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land	59	
10.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land	60	
10.6	Förslaget till lag om ändring i lagen om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	60	
10.7	Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)	63	
10.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion	63	
10.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige	64	
10.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse	65	
Bilaga 1	Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden	67	
Bilaga 2	Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG av den 19 mars 2001 om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag	97	
Bilaga 3	Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut	118	
Bilaga 4	Promemorians huvudsakliga innehåll (Ds 2002:59)	136	
Bilaga 5	Promemorians lagförslag	137	
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (Ds 2002:59)	146	
Bilaga 7	Lagrådsremissens lagförslag	147	
Bilaga 8	Lagrådets yttrande	163	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 oktober 2005 ...	166	
	Rättsdatablad	167	

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen,
2. lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens,
3. lag om ändring i lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),
4. lag om ändring i lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land,
5. lag om ändring i lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land,
6. lag om ändring i lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
7. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
8. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion,
9. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
10. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden¹ (insolvensförordningen).

Insolvensförfaranden i svensk rätt är enligt insolvensförordningen konkurs och företagsrekonstruktion.

2 § En ansökan om konkurs eller företagsrekonstruktion skall anses avse ett förfarande enligt artikel 3.1 insolvensförordningen (huvudinsolvensförfarande), om det inte anges att den avser ett förfarande enligt artikel 3.2 insolvensförordningen (territoriellt begränsat förfarande). Sökanden skall styrka de omständigheter som ligger till grund för svensk domstols behörighet och för det förfarande enligt insolvensförordningen som ansökan avser.

En ansökan skall avvisas, om grunden för ansökan inte framgår och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

3 § När ett huvudinsolvensförfarande har beslutats i en annan medlemsstat och förfarandet avser en gäldenär med ett driftställe i Sverige, skall beslutet anmälas till Bolagsverket för kungörande. Också i andra fall får en sådan anmälan göras. Insolvensförfarandet skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Det som enligt svensk lag eller annan författning gäller i fråga om anteckning av beslut om konkurs i offentliga register gäller också när ett huvudinsolvensförfarande har beslutats i en annan medlemsstat. Beslutet skall anmälas till Bolagsverket som skall underrätta den som för respektive register.

Regeringen får meddela föreskrifter om vad som skall framgå av anmälan om kungörande enligt första stycket och av anmälan om registrering enligt andra stycket.

För kungörande och hantering av anmälan om registrering får Bolagsverket ta ut avgifter. Regeringen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

4 § Det är i Sverige konkursförvaltaren och rekonstruktören som har den registreringsskyldighet som avses i artikel 22.2 insolvensförordningen och den underrättelseskyldighet som avses i artikel 40 insolvensförordningen.

¹ EGT L 160, 30.6.2000, s. 1 (Celex 32000R1346).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2.2 Förslag till lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller vid en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande för ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut hemmahörande i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Lagen gäller också i tillämpliga delar för andra försäkringsföretag och kreditinstitut som har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial i en stat inom EES.

Lagen gäller inte för sådana försäkringsföretag vars försäkringsrörelse omfattar endast återförsäkring.

2 § I denna lag betyder

1. *rekonstruktionsåtgärd*: åtgärd som har beslutats av domstol eller annan myndighet för att bevara eller återställa ett företags eller ett instituts finansiella ställning och som kan påverka andras rätt,

2. *likvidationsförfarande*: tvångslikvidation, konkurs och liknande kollektivt tvingande förfarande som har beslutats av domstol eller annan myndighet och innebär att företagens eller institutets tillgångar avyttras och behållningen fördelas mellan borgenärerna, aktieägarna eller delägarna,

3. *rekonstruktör*: den som utses av en myndighet för att vidta en rekonstruktionsåtgärd,

4. *förvaltare*: den som utses av en myndighet för att ha hand om ett likvidationsförfarande.

Svensk domsrätt

3 § Svensk domstol eller annan myndighet får ta upp en ansökan om ett likvidationsförfarande, endast om företaget eller institutet är hemmahörande i Sverige eller är hemmahörande utanför EES och har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial här.

Verkan av rekonstruktionsåtgärd och likvidationsförfarande i andra stater inom EES

4 § En rekonstruktionsåtgärd och ett likvidationsförfarande i en annan stat inom EES har verkan i Sverige i enlighet med vad som gäller i den staten. Rekonstruktörens eller förvaltarens behörighet gäller också här.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG av den 19 mars 2001 om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag (EGT L 110, 20.4.2001, s. 28, Celex 32001L0017) samt 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut (EGT L 125, 5.5.2001, s. 15, Celex 32001L0024).

Rekonstruktörens eller förvaltarens behörighet skall anses styrkt genom förordnandet i original eller i bestyrkt kopia eller genom annat särskilt intyg. På begäran skall en svensk översättning tillhandahållas.

Tillämplig lag m.m.

5 § I ett svenskt likvidationsförfarande och i fråga om dess verkan tillämpas svensk lag, om inte annat följer av 6–15 §§.

6 § Har någon före förfarandet en rätt till egendom i en annan stat inom EES som gäller mot företagets eller institutets borgenärer, påverkar förfarandet inte den rätten.

7 § I fråga om verkan av förfarandet på ett anställningsavtal tillämpas lagen i den stat inom EES som gäller för avtalet.

8 § I fråga om verkan av förfarandet på ett avtal om nyttjanderätt till eller förvärv av fast egendom tillämpas lagen i den stat inom EES där egendomen är belägen. Den lagen avgör också frågan om egendomen är fast eller lös.

9 § I fråga om verkan av förfarandet på sådan rätt till fast egendom, skepp eller luftfartyg som följer av en anteckning i ett offentligt register tillämpas lagen i den stat inom EES där registret förs.

10 § I fråga om giltigheten av vissa förfoganden efter beslutet om förfarandet tillämpas lagen i den stat inom EES där fast egendom är belägen eller där ett register eller ett konto förs eller ett förvaringssystem finns. Detta gäller om ett företag eller ett institut mot ersättning förfogar över

1. fast egendom,
2. skepp eller luftfartyg till vilket rätten följer av en anteckning i ett offentligt register, eller
3. värdepapper för vars giltighet, eller för att ett förfogande över dem skall vara giltigt, det förutsätts att en anteckning görs i ett register eller på ett konto enligt lagen i en stat inom EES, eller i ett centralt förvaringssystem som regleras av lagen i en stat inom EES.

11 § I fråga om verkan av förfarandet på en pågående rättegång som gäller egendom eller rättigheter som företaget eller institutet inte längre råder över tillämpas lagen i den stat inom EES där rättegången pågår.

12 § I fråga om verkan av förfarandet på sådan rätt som följer av ett avtal på en börs eller en annan reglerad marknad för finansiella instrument eller på ett avtal om avräkning eller återköp tillämpas den lag som gäller för avtalet.

13 § I fråga om verkan av förfarandet när det gäller sådana finansiella instrument som avses i 5 kap. 3 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument tillämpas den lag som följer av nämnda paragraf.

I fråga om verkan av förfarandet på företagets eller institutets rättigheter och skyldigheter som deltagare i ett anmält avvecklingssystem

tillämpas den lag som följer av 12 § lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden. Prop. 2005/06:37

14 § Förutom den rätt en borgenär kan ha till kvittning av en fordran enligt någon annan svensk lag har borgenären rätt till kvittning, om kvittning får ske enligt lagen i den stat inom EES som är tillämplig på fordran mot borgenären.

15 § Om lagen i någon annan stat inom EES är tillämplig på en rättshandling och den lagen inte medger att rättshandlingen angrips, får återvinning av rättshandlingen inte ske.

Registrering och underrättelseskyldighet

16 § Det som enligt svensk lag eller annan författning gäller i fråga om anteckning av beslut om konkurs i offentliga register gäller också när en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande har beslutats i en annan stat inom EES. Beslutet skall anmälas till Finansinspektionen som skall underrätta den som för respektive register.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om vad som skall framgå av anmälan om registrering.

Om det av lagen i en annan stat inom EES följer att ett svenskt likvidationsförfarande skall registreras där, skall förvaltaren se till att detta sker.

17 § När ett beslut om likvidationsförfarande har meddelats av svensk domstol eller annan myndighet, skall förvaltaren utan dröjsmål skriftligen underrätta kända borgenärer med hemvist i en annan stat inom EES. I underrättelsen skall det anges vilken domstol eller annan myndighet som handlägger förfarandet, vem som är förvaltare, hur fordringar kan göras gällande och andra uppgifter av betydelse för borgenärerna.

Förvaltaren skall fortlöpande hålla borgenärerna underrättade om hur förfarandet fortskrider.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs att 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) i stället för dess lydelse enligt lagen (2005:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2004/05:165 Föreslagen lydelse

4 a §

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran *på grund av försäkringsavtal* hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige.

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Om någon som försätts i konkurs här i riket har egendom även i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta denna egendom.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, svensk lag tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom som enligt lagen i det land där den finns över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden¹ och lagen (2005:000) om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ EGT L 160, 30.6.2000, s. 1 (Celex 32000R1346).

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:7) om
verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Om någon försätts i konkurs i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta även gäldenärens egendom här i riket. Utan hinder av beslut om konkurs i annat nordiskt land fortgår dock konkurs som dessförinnan beslutats här i riket.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, lagen i det andra landet (konkurslandet) tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom här i riket som enligt svensk lag över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Med konkurs jämställs i denna lag sådan offentlig likvidation av bank som enligt lagen i det nordiska land där banken har sitt säte utesluter konkursförfarande.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden¹ och lagen (2005:000) om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ EGT L 160, 30.6.2000, s. 1 (Celex 32000R1346).

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2005:000) om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)¹

dels att 7 kap. 11 a §, 19 kap. 11 § och ikraftträdandebestämmelsen i stället för dess lydelse enligt lagen (2005:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny övergångsbestämmelse till lagen (2005:000) om ändring i nämnda lag som skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2004/05:165 *Föreslagen lydelse*

7 kap.

11 a §

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som *grundas på avtal om*

1. *livförsäkring och skadeförsäkring för vilken bestämmelserna om livförsäkring tillämpas med stöd av 1 kap. 5 §,*

2. *annan skadeförsäkring som meddelats för längre tid än tio år, eller*

3. *återförsäkring avseende sådan försäkring som sägs i 1 och 2.*

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i sådana register som anges i 11 § när bolaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran enligt första stycket 1 eller 2 har företrädare framför fordran enligt första stycket 3.

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som

1. *grundas på försäkringsavtal, eller*

2. *avser återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla.*

Fordran grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter annan fordran som avses i första stycket.

19 kap.

11 §

Finansinspektionen får meddela beslut om anmärkning i fråga om försäkringsbolagets verksamhet som inspektionen anser behövliga.

Finansinspektionen skall förelägga bolaget eller styrelsen att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. *avvikelse skett från denna lag eller någon annan författning som reglerar försäkringsbolagets näringsverksamhet eller från bolagsordningen,*

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

2. bolagsordningen, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, placeringsriktlinjerna och riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av bolagets rörelse, eller

3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

Om Finansinspektionen bedömer att försäkringstagarnas rättigheter hotas, skall inspektionen förelägga försäkringsbolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan. Inspektionen får i dessa fall även utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av bolaget.

För verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får Finansinspektionen även då inspektionen bedömer att ersättningsberättigades intressen hotas, besluta om att utse sådan företrädare som avses i tredje stycket.

Om ett försäkringsbolags kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 23 eller 25 §, eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, skall Finansinspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om kapitalbasen understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller garantibeloppet enligt 7 kap. 26 eller 27 § eller om kapitalbasen för ett livförsäkringsbolag inte har den sammansättning som anges i 7 kap. 26 § tredje stycket, skall inspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en plan för skyndsamt återställande av kapitalbasen.

Om ett försäkringsbolag driver verksamhet i ett annat land inom EES och bolaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets anmodan om rättelse, skall inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen skall underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om ett föreläggande enligt andra, tredje, femte eller sjätte stycket inte har följts inom bestämd tid och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt har undanröjts, skall Finansinspektionen, i fall som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, anmäla detta till regeringen.

Finansinspektionen får begränsa bolagets förfoganderätt eller förbjuda bolaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. bolaget inte följer gällande bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar och skuldtäckning,

2. bolagets kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,

3. bolagets kapitalbas understiger solvensmarginalen eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, och det finns särskilda skäl att anta att bolagets finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller

4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid beslut om förverkande av bolagets koncession enligt 2 § eller enligt tionde stycket.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten skall drivas efter ett sådant beslut som avses i åttonde stycket.

En koncession kan förklaras förverkad eller, om det bedöms tillräckligt, varning meddelas, om bolaget

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,
2. inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt femte stycket, eller
3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Om ett försäkringsbolag försätts i konkurs eller om beslut fattas om att bolaget skall träda i tvångslikvidation, skall bolagets koncession förklaras förverkad.

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt tionde stycket prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt tionde och elfte styckena prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som krävs enligt tredje stycket.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2. *Har beslut om utmätning eller konkurs fattats före ikraftträdandet, gäller 7 kap. 11 a § i paragrafens äldre lydelse.*

2.7 Förslag till lag om ändring i konkurslagen
(1987:672)

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Ansökan om konkurs görs skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

Sökanden skall ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan skall avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

I 2 § lagen (2005:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller av en borgenär. Ansökan skall göras skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

I ansökan skall sökanden ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

I 2 § lagen (2005:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 11 § och 6 kap. 13 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

11 §¹

Förmånsrätt enligt 4 a § för-
månsrättslagen (1970:979) följer
med en fordran som *grundas på
avtal om*

1. *livförsäkring, eller*
2. *återförsäkring avseende liv-
försäkring.*

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 10 §, när en försäkringsgivare från tredje land försätts i konkurs eller när utmätning äger rum eller särskild administration träder in.

Fordran *enligt första stycket 1
har företrädare framför fordran
enligt första stycket 2.*

Förmånsrätt enligt 4 a § för-
månsrättslagen (1970:979) följer
med en fordran som

1. *grundas på försäkringsavtal,
eller*
2. *avser återbetalning av
premier för att ett försäkringsavtal
inte har kommit till stånd eller har
upphört att gälla.*

Fordran *grundad på avtal om
återförsäkring har förmånsrätt
efter annan fordran som avses i
första stycket.*

6 kap.

13 §²

En koncession för en försäkringsgivare från tredje land kan förklaras förverkad om försäkringsgivaren

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,
2. inte inom angiven tid har fullföljt en plan som har godkänts enligt 9 § första stycket 2 eller 3 eller
3. på annat sätt allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Om försäkringsgivaren medgetts undantag enligt 5 kap. 16 § och försäkringsgivarens auktorisation förklarats förverkad av en utländsk myndighet som kontrollerar dennes soliditet, skall Finansinspektionen vidta de åtgärder som behövs. Om skälet till att auktorisationen förklarats

¹ Senaste lydelse 1999:602.

² Senaste lydelse 2003:511.

förverkad är att försäkringsgivarens soliditet är otillräcklig, skall Prop. 2005/06:37
försäkringsgivarens koncession i Sverige genast förklaras förverkad.

*Om försäkringsgivaren försatts i
konkurs eller om beslut fattats om
att bolaget skall träda i tvångs-
likvidation, skall försäkrings-
givarens auktorisation förklaras
förverkad.*

Frågor om förverkande av koncession prövas av Finansinspektionen.
Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock
av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 2 januari 2006.
 2. Har beslut om utmätning eller konkurs fattats före ikraftträdandet,
gäller 5 kap. 11 § i paragrafens äldre lydelse.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Prop. 2005/06:37

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 3 och 17 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

3 §

Finansinspektionen skall återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. inte inom ett år från det tillstånd beviljades har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet,

4. har överlätit hela sin rörelse,

eller

5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser.

5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser,
eller

6. försatts i konkurs eller om beslut fattats om att institutet skall träda i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 2 och 5 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

17 §

Om ett utländskt kreditinstitut driver verksamhet här enligt 4 kap. 4 §, skall 1 § tillämpas på verksamheten här i landet.

Om ett utländskt kreditinstitut driver verksamhet här enligt 4 kap. 4 §, skall 1 § *och 3 § första stycket* 6 tillämpas på verksamheten här i landet.

Ärenden som rör ingripanden som avses i 1 § prövas av Finansinspektionen. I fråga om bankfilialer prövas dock ett sådant ärende av regeringen om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Om insättningar hos filialen omfattas av garanti till följd av ett beslut enligt 3 § andra stycket lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och tillstånd till filialetablering inte skulle ha meddelats utan ett sådant beslut, får inspektionen, om kreditinstitutet inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen om insättningsgaranti, förelägga institutet att göra rättelse. Föreläggandet skall innehålla en upplysning om att filialtillståndet annars kan återkallas. Om institutet inte har gjort rättelse inom ett år från föreläggandet, får tillståndet återkallas. Vid en sådan prövning tillämpas andra stycket.

Om filialtillståndet återkallas tillämpas 4 §.

Inspektionen skall underrätta den behöriga myndigheten i institutets hemland om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Prop. 2005/06:37

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (insolvensförordningen) trädde i kraft den 31 maj 2002. Från denna dag gäller insolvensförordningen i EU:s samtliga medlemsstater utom Danmark. Förordningen tar sikte på gränsöverskridande insolvensförfaranden. Förordningen finns i *bilaga 1*.

Vid sidan om insolvensförordningen antog Europaparlamentet och rådet direktiv 2001/17/EG av den 19 mars 2001 om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag (försäkringsdirektivet) och direktiv 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut (bankdirektivet). Direktiven har en struktur och ett innehåll som starkt påminner om insolvensförordningens. Direktiven finns i *bilagorna 2 och 3*.

Inom Justitiedepartementet har utarbetats promemorian Europeisk insolvens (Ds 2002:59). I promemorian föreslås en ny lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen samt en ny lag och vissa lagändringar för genomförande av de två direktiven. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 4*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 5*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Beredningsunderlaget har, särskilt med tanke på förslaget om registrering av beslut om insolvensförfaranden, kompletterats genom att berörda myndigheter och organisationer har beretts tillfälle att lämna synpunkter på en promemoria med utkast till lagrådsremiss. Utkastet till lagrådsremiss och svaren finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (dnr Ju2002/8967/L2).

I Justitiedepartementet har beslutats om en uppföljning till promemorian beträffande internationell insolvensrätt i förhållande till andra stater. De frågor som tidigare har behandlats i betänkandet SOU 1992:78, Utredningen om vissa internationella insolvensfrågor, får härigenom en ny fullständig översyn.

Denna proposition bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen och Vänsterpartiet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 15 september 2005 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 7*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 8*. Regeringen har följt Lagrådets förslag. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 6.2 samt i författningskommentaren.

I förhållande till lagrådsremissens förslag har dessutom vissa redaktionella ändringar gjorts.

4.1 Insolvensförordningen

Inledning

Insolvensförordningen tillhandahåller ingen fullständig insolvensrättslig reglering. Den innehåller regler som kan sägas jämka samman de olika nationella insolvensrättsliga regelverken. Merparten av de materiella reglerna finns fortfarande i medlemsstaternas nationella rättsordningar. Förordningen gäller inte heller för Danmark, som inte deltar i detta civilrättsliga samarbete. När det i det följande talas om medlemsstaterna avses samtliga medlemsstater utom Danmark.

I insolvensförordningen anges förutsättningarna för att inleda ett insolvensförfarande i någon av medlemsstaterna, dvs. den reglerar frågor om vilket land som har domsrätt. Vidare regleras verkningarna i andra medlemsstater av beslut att inleda insolvensförfaranden och andra beslut i förfarandet i en medlemsstat. Besluten skall erkännas och förvaltarens behörighet skall gälla i de andra medlemsstaterna. Dessutom ställer förordningen upp ett antal lagvalsregler, dvs. regler om vilket lands lag som skall tillämpas på frågor som rör fler än ett land. Förutom detta finns bl.a. bestämmelser om samordning av flera samtidigt pågående förfaranden.

Till insolvensförordningen, eller rättare sagt till det utkast till konvention som antogs år 1995 och som senare omarbetades till förordningen, finns en förklarande rapport.

När förordningen är tillämplig

Insolvensförordningen skall tillämpas på kollektiva insolvensförfaranden som innebär att gäldenären helt eller delvis berövas rådigheten över sina tillgångar och att en förvaltare utses (artikel 1.1). Definitionen är vid, och avsikten är att fånga in alla de förfaranden som vid förordningens tillkomst var att hänföra till insolvensförfaranden enligt nationell rätt. Vilka nationella förfaranden som omfattas anges också i en bilaga till förordningen. Av bilagan framgår att förordningen omfattar det svenska konkursförfarandet liksom förfarandet enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Det har ingen betydelse för insolvensförordningens tillämplighet om gäldenären är en fysisk eller en juridisk person. Det är inte heller avgörande om gäldenären är näringsidkare eller inte. I nationell rätt kan det naturligtvis fortfarande finnas begränsningar i fråga om vilka subjekt som kan bli föremål för olika slag av insolvensförfaranden. Lagen om företagsrekonstruktion, exempelvis, är tillämplig enbart på näringsidkare. Förordningen sätter inte sådana begränsningar ur kraft.

Insolvensförordningen gäller dock inte för försäkringsföretag, kreditinstitut och investmentföretag av vissa slag (artikel 1.2). Försäkringsföretag och kreditinstitut regleras i gränsöverskridande insolvenshänseende i stället av försäkringsdirektivet respektive bankdirektivet. För investmentföretag, dvs. i första hand värdepappersbolag, saknas en insolvensreglering av motsvarande slag.

Frågan om vilket lands domstol som har behörighet att inleda insolvensförfaranden är central i en reglering av insolvensförordningens slag. Enligt huvudregeln är det domstolarna i den medlemsstat inom vars territorium platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen finns som har behörighet att inleda ett insolvensförfarande beträffande gäldenären (artikel 3.1). För bolag och andra juridiska personer skall sätet anses vara platsen där de huvudsakliga intressena finns, om inte annat visas. Det är alltså den internationella behörigheten inom EU som regleras. Vilken av ett lands domstolar som nationellt är behörig att inleda ett insolvensförfarande regleras däremot i nationell rätt (jfr ingresspunkt 15).

Om ett insolvensförfarande inleds i en medlemsstat enligt artikel 3.1, är ett sådant förfarande ett *huvudinsolvensförfarande*. Det är alltså i den medlemsstat där de huvudsakliga intressena finns som ett huvudinsolvensförfarande kan inledas. Denna plats kan vara bara en enda. Ett gäldenärsföretag med verksamhet i flera medlemsstater kan alltså inte ha sina huvudsakliga intressen i fler än en medlemsstat (jfr ingresspunkt 12 och 13).

Om gäldenären har ett driftställe i en medlemsstat men de huvudsakliga intressena finns i en annan medlemsstat, kan ett *territoriellt begränsat förfarande* inledas enligt artikel 3.2. Med driftställe avses en verksamhetsplats där gäldenären annat än tillfälligt idkar ekonomisk verksamhet (artikel 2 h). Ett territoriellt begränsat förfarande omfattar endast de tillgångar som finns inom det aktuella landets gränser (artikel 3.2). Om det redan pågår ett huvudinsolvensförfarande när ett territoriellt begränsat förfarande inleds, är detta ett *sekundärförfarande* (artikel 3.3).

Insolvensförordningens system med förfaranden på olika nivåer (huvudinsolvensförfaranden, självständiga territoriellt begränsade förfaranden och sekundärförfaranden) kräver att en samordning kan åstadkommas när fler än ett förfarande pågår samtidigt. Förvaltarna i huvud- och sekundärförfarandet (eller sekundärförfarandena) har därför en allmän upplysnings- och samarbetsplikt (artikel 31). De skall också i princip anmäla fordringar som anmälts i deras " eget " förfarande i de övriga förfarandena (artikel 32.2), och de har rätt att delta i dessa förfaranden på samma villkor som en borgenär (artikel 32.3). Det finns även bestämmelser om avräkning och återbetalning av gjorda betalningar för att likabehandla borgenärer i olika förfaranden (artikel 20). Vidare kan ett sekundärförfarande vilandeförklaras av den domstol som handlägger det om förvaltaren i huvudförfarandet begär det (artikel 33). Förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet kan under vissa förutsättningar begära att ett pågående sekundärförfarande avslutas genom ett ackord eller motsvarande i stället för likvidation (artikel 34). Slutligen kan nämnas att eventuellt överskott i ett sekundärförfarande skall redovisas till förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet (artikel 35).

Erkännande av utländska insolvensförfaranden

En annan grundläggande del i insolvensförordningen är att medlemsstaterna skall erkänna varandras insolvensförfaranden. Beslut om att

inleda ett insolvensförfarande, fattat av en domstol i en medlemsstat som har behörighet enligt artikel 3, skall från den tidpunkt det har verkan i den medlemsstaten erkännas också i alla andra medlemsstater (artikel 16.1 första stycket). Detta gäller oavsett om förfarandet är ett huvudinsolvensförfarande eller ett territoriellt begränsat förfarande och oavsett om det senare är ett självständigt eller sekundärt förfarande (se ingresspunkt 22). Ett huvudinsolvensförfarande skall ha samma verkan i alla andra medlemsstater som det har i inledandestaten (artikel 17.1). Även beslut som fattas av ”insolvensdomstolen” och som rör ett insolvensförfarandes genomförande och slutförande samt ackord skall erkännas utan krav på ytterligare formaliteter (artikel 25.1 första stycket).

Besluten kan i regel verkställas i enlighet med rådets förordning (EG) nr 44/2002 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (Bryssel I-förordningen).

En förvaltare i ett huvudinsolvensförfarande har samma behörighet i de andra medlemsstaterna som i inledningsstaten. Förvaltarens behörighet kan alltså sägas följa med till övriga medlemsstater (artikel 18.1). Vid utövandet av sitt uppdrag måste förvaltaren följa rättsordningen i den medlemsstat inom vars territorium åtgärder vidtas (artikel 18.3). Insolvensförordningen innehåller endast ett fåtal handläggningsregler för förvaltaren och domstolen. Förfarandet regleras ju huvudsakligen i nationella bestämmelser som är tillämpliga på det aktuella förfarandet. Det finns dock ett antal artiklar som kan sägas vara riktade mot den förvaltare eller den domstol som handlägger ett insolvensförfarande (artikel 21–23, 32.2, 40 och 42.1). Det gäller exempelvis bestämmelser om offentliggörande och registrering av beslut att inleda ett insolvensförfarande.

Val av lag som skall tillämpas

Ytterligare en viktig beståndsdel i insolvensförordningen är lagvalsbestämmelserna. En effektiv gränsöverskridande insolvenshantering kräver att det råder klarhet om vilket lands lag som gäller i händelse av insolvens.

Utgångspunkten är att det är lagen i den medlemsstat där förfarandet pågår (*lex fori concursus*) som gäller – undantag från detta gäller endast om insolvensförordningen föreskriver det (artikel 4.1). Vid sidan av förordningen saknas alltså utrymme att nationellt föreskriva att någon annan rättsordning än *lex fori concursus* skall tillämpas. Skulle nationell rätt i något fall innehålla en lagvalsregel som pekar ut en annan rättsordning än *lex fori concursus*, sätts den regeln åt sidan av förordningen. Förordningens lagvalsbestämmelser tillämpas också i förekommande fall framför andra internationella instrument, såsom 1980 års Romkonvention avseende tillämplig lag i avtalsförhållanden (se för svenskt vidkommande lagen [1998:167] om tillämplig lag för avtalsförpliktelser).

Insolvensförordningen ger alltså *lex fori concursus* ett betydande utrymme. I vissa fall gör förordningen dock undantag från denna huvudregel.

Vissa undantagsbestämmelser anger att inledandet av ett insolvensförfarande inte skall påverka lagvalet. Den rättsordning som gäller

bortsett från insolvensförfarandet skall alltså gälla. I fråga om sakrättsligt skyddade anspråk finns sålunda en bestämmelse som innebär att det förhållandet att ett förfarande inleds i en medlemsstat inte påverkar valet av tillämplig lag i frågan om en borgenär eller annan åtnjuter sakrättsligt skydd till viss egendom om ifrågavarande egendom finns i en annan medlemsstat än inledningsstaten (artikel 5.1). Inledandet påverkar inte heller borgenärens kvittningsrätt om kvittning är tillåten enligt den lag som allmänt är tillämplig på den insolvente gäldenärens fordran (artikel 6.1). Inte heller påverkas en säljares rätt enligt ett återtagandeförbehåll (artikel 7).

Andra undantagsbestämmelser anger att en viss bestämd rättsordning är tillämplig på en viss fråga. Verkan av förfarandet på avtal om förvärv av eller nyttjanderätt till fast egendom regleras uteslutande av lagen i den medlemsstat där fastigheten finns (artikel 8). Vidare regleras de rättigheter och skyldigheter som åvilar parter i ett betalnings- eller avräkningssystem eller på en finansiell marknad av den rättsordning som är tillämplig på systemet eller marknaden (artikel 9). Verkan på anställningsavtal regleras av den medlemsstats lag som är tillämplig på avtalet (artikel 10). Förordningen innehåller särskilda lagvalsregler beträffande förfoganden över fast egendom, skepp och luftfartyg (artikel 11 och 14). Verkan av ett förfarande på pågående rättegångar beträffande egendom eller rättigheter som gäldenären inte längre förfogar över regleras av lagen i rättegångslandet (artikel 15).

När det gäller återvinning kan regleringen sägas innebära ett extra skydd mot att en transaktion återvinns. Utgångspunkten är att *lex fori concursus* skall bestämma vad som gäller beträffande återvinning (artikel 4.2 m). När återvinning skall ske enligt *lex fori concursus*, skall den lagen ändå inte tillämpas om en återvinnings svarande visar att den angripna rättshandlingen annars faller under en annan lag än *lex fori concursus* och att rättshandlingen inte kan angripas enligt den lagen (artikel 13).

4.2 Försäkrings- och bankdirektiven

Inledning

Det finns ett flertal EG-direktiv med rörelse regler för försäkringsföretag och kreditinstitut. Viktiga direktiv på försäkringssidan är rådets första direktiv (73/239/EEG) av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (första skadeförsäkringsdirektivet) och rådets första direktiv (79/267/EEG) av den 5 mars 1979 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att starta och driva direkt livförsäkringsrörelse (första livförsäkringsdirektivet). Det första livförsäkringsdirektivet har konsoliderats med senare ändringsdirektiv i syfte att skapa en klarare reglering, Europaparlamentets och rådets direktiv (2002/83/EG) av den 5 november 2002 om livförsäkring (konsoliderade livförsäkringsdirektivet). En sammanställning av hur artiklarna i de tidigare livförsäkringsdirektiven har överförts finns i bilaga VI till det konsoliderade livförsäkringsdirektivet. Kredit-

instituten regleras i direktivet 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet) och i direktivet 2000/46/EG av den 18 september 2000 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet.

Regleringen i rörelsedirektiven bygger på idén om en enda auktorisation och tillsyn i en medlemsstat med möjlighet för ett försäkringsföretag eller kreditinstitut att genom filialer bedriva verksamhet i övriga medlemsstater. Direktiven är genomförda i svensk rätt huvudsakligen i försäkringsrörelselagen (1982:713), lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige, lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar samt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Rörelsedirektiven innehåller inte några bestämmelser om insolvenshantering. Försäkrings- och bankdirektiven syftar till att få till stånd en reglering av gränsöverskridande rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden för försäkringsföretag och kreditinstitut. Direktiven innehåller bestämmelser som till stor del överensstämmer med insolvensförordningens, dvs. regler om domsrätt, erkännande och behörighet, lagval samt informations- och samordningsfrågor.

När direktiven är tillämpliga

Försäkrings- och bankdirektiven är tillämpliga på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden för försäkringsföretag respektive kreditinstitut (artiklarna 1.1 försäkringsdirektivet och 1.1 bankdirektivet). Med försäkringsföretag avses sådana företag som har auktoriserats i enlighet med de direktiv som finns om detta (artikel 2 a försäkringsdirektivet). Försäkringsdirektivet är därmed tillämpligt på företag som har tillstånd att bedriva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen, dock inte återförsäkringsrörelse, eller lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige. Med kreditinstitut avses ett institut som är auktoriserat i enlighet med kreditinstitutsdirektivet. Direktivet är alltså tillämpligt på banker och kreditmarknadsföretag med tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse och på institut för elektroniska pengar med tillstånd enligt lagen om utgivning av elektroniska pengar med något undantag (se avsnitt 6.2). Direktiven omfattar också filialer inom EES till försäkringsföretag och kreditinstitut med säte utanför EES.

Direktiven är tillämpliga på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden. Direktiven skapar inte några nya rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden, utan det är alltjämt upp till var och en av EES-staterna att bestämma vilka åtgärder och förfaranden som finns att tillgripa. Begreppen rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden definieras i direktiven (artikel 2 c och d försäkringsdirektivet respektive artikel 2 bankdirektivet). Ett offentligt ackord är en typisk rekonstruktionsåtgärd. Konkurs och tvångslikvidation är likvidationsförfaranden. Även likvidationsförfaranden som inte är att anse som insolvensförfaranden omfattas alltså av direktiven.

En rekonstruktionsåtgärd kan vidtas och ett likvidationsförfarande kan inledas endast i den EES-stat där försäkringsföretaget eller kreditinstitutet är auktoriserat, dvs. vad som i direktiven benämns ”hemlandet” (artiklarna 4 och 8.1 försäkringsdirektivet respektive 3.1 och 9.1 första stycket bankdirektivet). Till skillnad mot insolvensförordningen saknas utrymme för nationellt begränsade förfaranden.

Ett beslut att vidta en rekonstruktionsåtgärd eller att inleda ett likvidationsförfarande i en EES-stat skall erkännas i övriga EES-stater (artikel 4.3 och 8.2 försäkringsdirektivet resp. 3.2 och 9.1 andra stycket bankdirektivet). Förvaltaren eller rekonstruktören har en ställning som motsvarar en förvaltares ställning enligt insolvensförordningen (artikel 27.2 försäkringsdirektivet och 28.2 bankdirektivet), dvs. förvaltaren eller rekonstruktören har den behörighet som följer av hemlandets lag.

Val av lag som skall tillämpas

Lagvalsregleringen i försäkrings- och bankdirektiven har stora likheter med regleringen i insolvensförordningen. Lagen i det land där förfarandet pågår gäller för förfarandet, och avsteg från den kan enbart göras när det är särskilt föreskrivet i direktiven.

Underrättelser, kungöranden och registrering

Direktiven innehåller bestämmelser som syftar till att förmedla information om rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden. Den myndighet, i regel en domstol, som beslutar om en åtgärd eller ett förfarande skall underrätta den nationella tillsynsmyndigheten, som i sin tur skall underrätta tillsynsmyndigheter i andra EES-stater (artiklarna 5 och 8.3 försäkringsdirektivet respektive 4, 5 och 9.2 bankdirektivet). Beslut om en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande skall kungöras och kända borgenärer skall underrättas (artiklarna 6, 7, 14 och 15 försäkringsdirektivet respektive 6, 7, 13 och 14 bankdirektivet). Förvaltaren i ett likvidationsförfarande skall hålla borgenärerna fortlöpande informerade om förfarandets förlopp (artiklarna 18.1 försäkringsdirektivet och 18 bankdirektivet).

Förmånsrätt för försäkringsfordringar

En i sammanhanget något udda bestämmelse i försäkringsdirektivet behandlar förmånsrätt för försäkringsfordringar. Medlemsstaterna skall se till att försäkringstagarnas fordringar har förmånsrätt framför andra fordringar i enlighet med vad som närmare anges i direktivet (artiklarna 10–12). Regleringen syftar alltså till att i viss mån harmonisera reglerna om försäkringstagares förmånsrätt.

5.1 Svensk domsrätt och insolvensförordningens förfaranden

Regeringens förslag: Kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen tas in i en särskild lag.

En ansökan om konkurs eller företagsrekonstruktion skall anses avse ett huvudinsolvensförfarande om det inte anges att den avser ett territoriellt begränsat förfarande. Sökanden skall styrka de omständigheter som ligger till grund svensk domstols behörighet och för det förfarande enligt förordningen som ansökan avser.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna har inte några invändningar.

Skälen för regeringens förslag: I och med att insolvensförordningen trätt i kraft har rättsläget i fråga om svensk domsrätt förändrats. Svensk domsrätt i insolvensrättsliga frågor har tidigare grundats enbart på analogier från bestämmelserna om domstols nationella behörighet i 10 kap. rättegångsbalken. Enligt rättspraxis har en svensk s.k. domicilkonkurs kunnat inledas i Sverige om gäldenären har hemvist i landet. En sådan konkurs gör anspråk på att omfatta all gäldenärens egendom. En svensk s.k. särkonkurs har kunnat inledas i flera fall då det finns ett typiskt sett svagare anknytningsfaktum än hemvist, t.ex. att gäldenären har egendom i Sverige. En sådan konkurs brukar anses vara begränsad till att omfatta egendom enbart i Sverige. Huruvida domsrätten beträffande företagsrekonstruktion är densamma som för konkurs är såvitt känt inte prövat, men man kan utgå från att snarlika bedömningar skulle göras.

Insolvensförordningen, när den är tillämplig, modifierar det ovan sagda. Förordningen är tillämplig när gäldenärens huvudsakliga intressen finns i en medlemsstat. Förordningen ger de olika medlemsstaterna domsrätt enbart i vissa fall. Svensk domsrätt vid konkurs och företagsrekonstruktion föreligger enligt insolvensförordningen när gäldenärens huvudsakliga intressen finns i Sverige samt när ett driftställe finns här och de huvudsakliga intressena i en annan medlemsstat. När förordningen är tillämplig kan behörighet att inleda ett insolvensförfarande inte grundas på någon annan regel. Genom insolvensförordningen har den svenska domsrätten alltså begränsats.

Var de huvudsakliga intressena finns och om det finns ett driftställe har betydelse inte enbart för behörigheten utan även för vilket slag av förfarande som kan inledas. Finns de huvudsakliga intressena i Sverige, skall förfarandet vara ett huvudinsolvensförfarande som omfattar gäldenärens samtliga tillgångar. Finns de huvudsakliga intressena i en annan medlemsstat och ett driftställe i Sverige, skall förfarandet vara territoriellt begränsat och omfatta endast egendom i Sverige. Förutom skillnaden vad avser omfattningen av konkursen kan sökandens kostnader för förfarandet påverkas. Omfattas egendom i utlandet, kan kostnaderna förväntas bli högre. En sökande kan alltså ha intresse av att ansöka om

endast det ena slaget av förfarande. Ansökan bör därför kunna avse det ena eller det andra förfarandet.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att förordningen kompletteras med bestämmelser om att ansökan skall innehålla de uppgifter som behövs för att rätten skall kunna ta ställning till dels sin internationella behörighet, dels slag av förfarande enligt insolvensförordningen. I de allra flesta fall kommer förfarandet att gälla ett huvudinsolvensförfarande; det kan antas att territoriellt begränsade förfaranden blir sällsynta. Ansökningsförfarandet bör därför kunna förenklas så att sökanden bara skall ange om ansökan avser ett territoriellt begränsat förfarande. Om avsikten är att ansökan skall avse ett huvudinsolvensförfarande, skall sökanden alltså inte behöva ange detta.

Vidare bör förordningen kompletteras med bestämmelser om att rätten kan avvisa en ansökan om den inte innehåller de uppgifter som rätten behöver för sin prövning.

De ovan nämnda kompletteringarna bör lämpligen tas in i en ny lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen. Motsvarande lagstiftning finns bl.a. för den tidigare nämnda Bryssel I-förordningen.

Det är av vikt inte bara för sökanden utan även för myndigheter och andra att veta vilket slag av förfarande som är aktuellt i det konkreta fallet. I princip är ställningstagandet bindande för domstolar, myndigheter och andra i övriga medlemsstater (se artiklarna 16 och 17). Det kan också påpekas att artikel 21 föreskriver att ett offentliggörande av beslutet att inleda ett insolvensförfarande skall innehålla uppgift om förfarandet är ett huvudinsolvensförfarande eller ett territoriellt begränsat förfarande. Föreskrifter om detta kommer att ges i förordningsform.

5.2 Kungörande av utländska insolvensförfaranden

Regeringens förslag: En förvaltare skall underrätta Bolagsverket när ett huvudinsolvensförfarande har beslutats i en annan medlemsstat och förfarandet avser en gäldenär som har ett driftställe i Sverige. Bolagsverket skall kungöra beslutet tillsammans med vissa uppgifter om det. I andra fall får förvaltaren begära att beslut om insolvensförfarande skall kungöras. För kostnader för kungörande får Bolagsverket ta ut en avgift.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås dock att kungörande av beslut om insolvensförfarande skall kunna ske även utan begäran av en förvaltare.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker promemorians förslag eller lämnar det utan invändning. *Bolagsverket* ställer sig tveksamt till skyldigheten för verket att i vissa fall utan begäran från en förvaltare kungöra beslut om huvudinsolvensförfarande.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 21.1 insolvensförordningen föreskrivs att innehållet i ett beslut om att inleda ett insolvensförfarande på begäran av förvaltaren skall offentliggöras, alltså kungöras, i andra medlemsstater än den där det har fattats i enlighet med de regler som gäller för detta där. Offentliggörandet skall innehålla uppgift om vem

som har utsetts till förvaltare och huruvida förfarandet är ett huvudinsolvensförfarande eller ett territoriellt begränsat förfarande.

I artikel 21.2 finns en bestämmelse som möjliggör för den svenske lagstiftaren att föreskriva att det skall vara obligatoriskt för en utländsk förvaltare (eller annan behörig instans i det landet) att se till att offentliggörande sker i Sverige, om den aktuella gäldenären har ett driftställe i Sverige. Som föreslås i promemorian bör denna möjlighet utnyttjas. Offentliggörande bör ske genom kungörande i Post- och Inrikes Tidningar. Bolagsverket, som är en central registermyndighet med mångskiftande uppgifter, framstår som den myndighet i Sverige som är bäst lämpad som mottagare av en utländsk begäran om kungörande.

I promemorian föreslås att kungörande skall kunna ske även om Bolagsverket får kännedom om beslutet på annat sätt än genom förvaltaren (eller annan motsvarande instans). Som Bolagsverket anför kan det dock blir svårt för verket att kontrollera vederhäftigheten i uppgifter som lämnas av t.ex. enskilda. Regeringen anser därför att kungörande endast skall ske på förvaltarens, eller annan behörig instans, begäran.

Av artikel 21.1 framgår att ett kungörande, förutom själva beslutet, skall innehålla uppgift dels om vem som är förvaltare, dels om förfarandet är ett huvudinsolvensförfarande eller ett territoriellt begränsat förfarande. Föreskrifterna om vilka uppgifter en kungörelse skall innehålla bör lämpligen tas in i förordning. I lagen bör tas in ett bemyndigande som ger regeringen rätt att meddela sådana föreskrifter.

Enligt artikel 23 skall kostnader för offentliggörande anses som kostnader för förfarandet. Bolagsverkets verksamhet är avgiftsfinansierad, och kostnaderna för kungörande skall alltså finansieras genom ansökningsavgifter. Det bör vara en uppgift för regeringen att bestämma avgiftens storlek.

5.3 Registrering av utländska insolvensförfaranden

Regeringens förslag: Det som enligt svensk rätt gäller i fråga om registrering av beslut om konkurs gäller också i fråga om registrering av beslut om insolvensförfarande som fattats i en annan medlemsstat. Beslutet skall anmälas till Bolagsverket, som skall se till att det registreras i offentliga register.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att registrering skall ske endast om förvaltaren begär det. **Förslaget i utkastet till lagrådsremiss** överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: *Bolagsverket* föreslår att det upprättas ett särskilt register för uppgifter om beslut om inledande av huvudinsolvensförfarande. *Skatteverket* anser att registeråtkomst över beslut om insolvensförfaranden på något sätt bör möjliggöras. De myndigheter och organisationer som har givit synpunkter på förslaget i utkastet till lagrådsremiss stödjer förslaget i huvudsak eller har ingen invändning.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 22.1 insolvensförordningen föreskrivs att förvaltaren kan begära att ett beslut om att inleda ett huvudinsolvensförfarande skall registreras i inskrivningsregistret, handelsregistret eller annat offentligt register som förs i de andra

medlemsstaterna. Bestämmelsen ger alltså förvaltaren en *möjlighet* till registrering i andra länders register. I artikel 22.2 sägs att medlemsstaterna får föreskriva att registreringen skall vara *obligatorisk*.

I svensk rätt finns föreskrifter på ett flertal olika håll om att svenska beslut om konkurs eller företagsrekonstruktion skall registreras. Av 12 § konkursförordningen framgår att ett stort antal myndigheter och andra skall underrättas om ett konkursbeslut. Motsvarande bestämmelse – dock mindre omfattande – finns i 3 § förordningen (1996:783) om företagsrekonstruktion. Hos Bolagsverket förs ett centralt konkursregister (se 15 kap. 5 § första stycket konkurslagen). Där registreras enligt 15 kap. 7 § konkurslagen vissa uppgifter om en konkurs. Vidare finns i aktiebolagslagen (1975:1385), handelsregisterlagen (1974:157) och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar föreskrifter om att konkurs skall registreras beträffande ett aktiebolag, ett handelsbolag m.fl. respektive en ekonomisk förening. Att någon har försatts i konkurs registreras också i utsöknings- och indrivningsdatabasen enligt lagen (2001:184) om behandling av uppgifter i kronofogdemyndigheternas verksamhet.

Det saknas däremot föreskrifter om obligatorisk registrering av utländska insolvensbeslut. Som artikel 22 utformats har det lämnats till de enskilda medlemsstaterna att avgöra om det finns anledning att införa föreskrifter om att huvudinsolvensförfaranden i en annan medlemsstat skall registreras i den egna staten. Eftersom ett utländskt insolvensbeslut genom förordningen får verkningar i Sverige på motsvarande sätt som ett svenskt beslut, är det, som Skatteverket uttalar, lämpligt att besluten registreras. Beslutet innebär i allmänhet att gäldenären förlorar rådgivningen över sin egendom och ibland att gäldenären inte får driva viss verksamhet så länge förfarandet pågår. Det är därför rimligt att exempelvis den som står i begrepp att ingå avtal med gäldenären kan skaffa sig kunskap om beslutet. En registrering kan också vara avgörande vid bedömning av om ett förvärv har skett i god tro. Regeringen föreslår därför att en registreringsskyldighet för utländska insolvensbeslut införs. I enlighet med förordningen bör en sådan registrering ske endast i register som är tillgängliga för allmänheten. VPC AB:s avstämningsregister över kontohavares finansiella instrument bör alltså inte omfattas, inte heller Skatteverkets beskattningsdatabas. I övrigt torde dock de register i vilka inhemska beslut om konkurs och företagsrekonstruktion genom tingsrättens försorg antecknas vara offentliga i förordningens mening.

För att utländska insolvensförfaranden skall få den verkan i Sverige insolvensförordningen kräver förutsatts vidare att anteckning också sker i utsöknings- och indrivningsdatabasen. Ett huvudinsolvensförfarande omfattar ju även eventuell egendom i Sverige. I regel torde verkan av konkursen, som bestäms enligt hemlandets lag, hindra utmätning. För att hindra att utmätning sker bör alltså uppgift om ett utländskt huvudinsolvensförfarande antecknas i utsöknings- och indrivningsdatabasen om egendom finns som kan utmätas av kronofogdemyndigheten.

Den föreslagna regleringen innebär att det i svensk lag införs en skyldighet för utländska subjekt med kanske många gånger förhållandevis svag anknytning till Sverige. Det kan diskuteras huruvida det är principiellt riktigt att i svensk lag införa åligganden som riktar sig direkt mot sådana utländska subjekt; normalt är ju detta en sak för det andra

landets lagstiftare. Insolvensförordningen kan dock sägas utgå från att sådana ordningar införs och ger alltså möjlighet till detta också för svensk del. Förordningen är här ömsesidig, dvs. andra medlemsstater har möjlighet att införa motsvarande bestämmelser beträffande svenska subjekt. Med hänsyn till vad som sagts ovan om registreringens betydelse för enskildas rättigheter och för att ett utländskt insolvensförfarande skall kunna få den verkan som är avsedd i Sverige anser regeringen att det i detta fall är motiverat att införa den aktuella bestämmelsen.

Bolagsverket föreslår att verket blir central registermyndighet med ansvar för ett särskilt register med uppgifter om utländska insolvensbeslut. Det primära syftet med uppgiftslämnandet och registreringsmöjligheten enligt förordningen är dock inte att uppgifterna skall samlas i *ett* register. Enligt regeringens mening är det lämpligast att redan tillgängliga register används. Den kompletterande bestämmelsen i den nya lagen bör därför utformas så att det i befintliga register, där insolvensgäldenären i fråga förekommer, t.ex. som en fastighetsägare i fastighetsregistret, görs en anteckning på motsvarande sätt som vid inhemska beslut. Det är alltså inte fråga om nya slag av registreringar.

För en utländsk förvaltare (eller annan behörig instans) kan det emellertid, som Bolagsverket anför, innebära problem att avgöra vilken myndighet i Sverige som är behörig att ta emot en anmälan om registrering beträffande viss egendom eller viss verksamhet. Kungörande av utländska beslut om insolvensförfaranden föreslås bli skött av Bolagsverket. Det framstår som naturligt att Bolagsverket även får uppgiften att ta emot och sedan vidarebefordra besluten till rätt instans för anteckning i det register som berörs. En utländsk förvaltare kan då vända sig till en och samma myndighet, oavsett av vilken anledning en registrering skall ske. Närmare föreskrifter om Bolagsverkets uppgift att vidarebefordra anmälningar om registrering till registerförande myndighet kommer att ges i förordningsform. I likhet med vad som gäller för kungörande skall Bolagsverkets kostnader för hanteringen av anmälningar om registrering avgiftsfinansieras.

I svenska insolvensförfaranden har alltså en förvaltare eller en rekonstruktör alltid rätt att begära registrering i ett utländskt offentligt register enligt ovan nämnda bestämmelser i insolvensförordningen. Om sådan registrering är obligatorisk i en annan medlemsstat, bör det åligga förvaltaren eller rekonstruktören att tillse att registrering görs enligt det landets bestämmelser.

5.4 Underrättelse till utländska borgenärer

Regeringens förslag: Konkursförvaltaren eller rekonstruktören skall vara skyldig att, i enlighet med insolvensförordningens krav, snarast efter det att en konkurs eller företagsrekonstruktion har beslutats underrätta kända borgenärer som befinner sig utomlands.

Promemorians förslag: Frågan om vem som skall svara för underrättelser till kända borgenärer utomlands regleras inte i förslaget. **Förslaget i utkastet till lagrådsremiss** överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De flesta myndigheter och organisationer som givit synpunkter på förslaget i utkastet till lagrådsremiss lämnar det utan invändning. *Konkursförvaltarkollegiernas förening* och *Sveriges advokatsamfund* anser att rätten skall svara för underrättelser till kända borgenärer.

Skälen för regeringens förslag: När ett insolvensförfarande har inletts skall enligt förordningen domstolen eller förvaltaren omedelbart underrätta kända borgenärer med hemvist eller säte i andra medlemsstater (artikel 40.1). Underrättelsen skall skickas till var och en av borgenärerna och innehålla upplysningar av olika slag som borgenärerna kan behöva för att bevaka sin rätt (artikel 40.2).

För att undanröja oklarheter bör det uttryckligen anges i lagen vem som skall underrätta kända borgenärer. Enligt 31 § konkursförordningen skall domstolen i och för sig underrätta borgenärer. Skyldigheten inträder dock först efter edgångssammanträdet och syftar till att underrätta borgenärer om att de kan påräkna utdelning eller, i förekommande fall, att konkursen har avskrivits. Enligt insolvensförordningen däremot skall utländska borgenärer, som förordningen får förstås, snarast möjligt efter beslutet om ett insolvensförfarande underrättas om beslutet samt vad de skall göra för att ta tillvara sin rätt. Enligt regeringen är det därför lämpligast att placera denna skyldighet på konkursförvaltaren respektive rekonstruktören. Det är förvaltaren, eller rekonstruktören, som enligt svensk rätt är den som närmast har att göra med gäldenären och borgenärerna och alltså är den som snabbast kan ombesörja att utländska borgenärer underrättas i enlighet med insolvensförordningens bestämmelse.

6 Försäkrings- och bankdirektiven

6.1 En lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens

Regeringens förslag: Direktiven genomförs i en lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker promemorians förslag eller lämnar det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: I ett svenskt insolvensrättsligt perspektiv finns varken på bank- eller försäkringsområdet någon egentlig särreglering. Konkurslagen gäller sålunda även för försäkringsföretag samt banker och andra kreditinstitut. Regler om likvidation finns i den associationsrättsliga regleringen av försäkringsföretag och banker. Men den skiljer sig inte i någon större utsträckning från vad som gäller för företag med annan verksamhet. Däremot finns det en tämligen omfattande näringsrättslig reglering i försäkringsrörelselagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse. Som en utgångspunkt gäller att verksamheterna är tillståndspliktiga. Regleringen gäller sedan i huvudsak rörel-

sens bedrivande, redovisning och revision, skuldtäckning respektive kapitaltäckning samt kontroll och tillsyn. Den samhälleliga kontrollen på dessa områden utövas först och främst genom den tillsyn som Finansinspektionen svarar för.

Vid genomförandet av direktiven finns det fördelar med att hålla samman regleringen. Direktiven har en internationellt privat- och processrättslig karaktär som gör dem särpräglade. Det är inte naturligt att ta in sådana bestämmelser i t.ex. försäkringsrörelselagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse eller konkurslagen. Vidare är det lättare att få en god överblick över genomförandet om detta sker samlat. Dessutom innehåller direktiven bestämmelser som skulle behöva införas på samma sätt i ett flertal olika lagar, vilket onödigtvis skulle komplicera genomförandet. I valet mellan en särskild lag för vart och ett av direktiven eller en gemensam lag för dem båda förefaller det vara en fördel att genomföra båda direktiven i en gemensam lag. Direktiven är strukturellt och innehållsmässigt mycket lika, även om en del detaljvikelsor förekommer. Tillsynsuppgiften beträffande de slags verksamheter som är föremål för de båda direktiven är nära nog identisk, och det är samma myndighet (Finansinspektionen) som har en huvudroll i båda fallen. För domstolar, konkursförvaltare och andra torde det också vara en fördel om nu aktuella frågor kan hanteras i en gemensam lag. Regeringen föreslår alltså att direktiven genomförs i en lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

6.2 Lagens tillämpningsområde

Regeringens förslag: Lagen skall vara tillämplig vid rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden för försäkringsföretag och kreditinstitut inom EES.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak ingen invändning mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 1.1 försäkringsdirektivet anges att direktivet skall tillämpas på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden som rör försäkringsföretag. I artikel 1.1 bankdirektivet sägs i sak detsamma beträffande kreditinstitut. Lagen bör ha samma tillämpningsområde.

Lagen bör alltså gälla för försäkringsföretag och kreditinstitut med ett EES-land som hemland. Med försäkringsföretag avses enligt försäkringsdirektivet sådana företag som har auktoriserats i enlighet med de direktiv som finns om detta (artikel 2 a försäkringsdirektivet). Lagen bör alltså vara tillämplig på företag som har tillstånd att bedriva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen, dock inte återförsäkringsrörelse, eller lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige. Bankdirektivets bestämmelser motsvarar banker, under förutsättning att bankens rörelse omfattar kreditgivning, och kreditmarknadsföretag som har tillstånd enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse samt sådana institut för elektroniska pengar som träffas av definitionen i det aktuella kreditinstitutdirektivet.

Av artikel 1.2 försäkringsdirektivet och artikel 1.2 bankdirektivet följer att direktiven skall tillämpas även på filialer till försäkringsföretag och kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen.

I lagrådsremissen gjordes den tolkningen att direktivens bestämmelser (med undantag av artikel 30.2 försäkringsdirektivet samt artiklarna 8 och 19 bankdirektivet) endast är tillämpliga när det finns en filial etablerad i endast en EES-stat (artiklarna 1.2 och 30 försäkringsdirektivet respektive 1.2, 8 och 19 bankdirektivet). Lagrådsremissens lagförslag var därför begränsat till att gälla försäkringsföretag och kreditinstitut som beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial i endast en EES-stat.

Enligt *Lagrådet* synes direktiven i tillämpliga delar avse bl.a. dels det fall att en filial till ett företag i tredje land finns i endast ett medlemsland, dels att företaget har filialer i flera medlemsländer. Regleringen av ett svenskt likvidationsförfarande skulle då också, enligt *Lagrådet*, i tillämpliga delar äga tillämpning även när fråga är om en filial till ett försäkringsföretag eller kreditinstitut med huvudkontor utanför EES som har filialer i andra stater inom EES. Regeringen kan ansluta sig till *Lagrådets* synpunkter att det är motiverat att lagen får ett något större tillämpningsområde. De praktiska konsekvenserna av en sådan utvidgning blir inte så stora när det gäller svensk domsrätt och lagval; i allt väsentligt överensstämmer regleringen här med vad som skulle gälla enligt den allmänna internationella privaträtten. Möjligheten att tillämpa lagens bestämmelser om verkan av utländska likvidationsförfaranden och rekonstruktionsåtgärder torde dock vara begränsad när det finns fler än en filial. En förutsättning för bestämmelserna om verkan i såväl direktiven som i lagen är ju att ett enda land skall kunna pekats ut som behörigt att handha förfarandet och att verkan av detta sedan erkänns i de andra länderna.

När filialer finns i två eller flera stater inom EES föreskrivs i båda direktiven en samarbetskyldighet mellan förvaltare och tillsynsmyndigheter (artikel 30.2 försäkringsdirektivet och artikel 19 bankdirektivet). Detta kan regleras i förordningsform.

När det gäller vilka förfaranden som bör omfattas av lagen bör framhållas att direktiven inte innehåller bestämmelser om olika former av rekonstruktionsåtgärder eller olika slag av likvidationsförfaranden. Det är nationell rätt som avgör vem som får vidta en rekonstruktionsåtgärd, vilka slags åtgärder som får vidtas och vilka förutsättningarna är för att olika åtgärder skall få vidtas. På samma sätt är det nationell rätt som bestämmer vem som får besluta om att inleda likvidationsförfaranden och vilka förutsättningar som gäller för sådana beslut och handhavandet av sådana ärenden.

Med *rekonstruktionsåtgärder* avses enligt försäkringsdirektivet ”åtgärder som medför ingripande av administrativa organ eller rättsliga myndigheter och som är avsedda att bevara eller återställa ett försäkringsföretags finansiella ställning och som påverkar redan befintliga rättigheter som innehas av en annan part än försäkringsföretaget, inbegripet men inte begränsat till åtgärder som kan komma att innebära inställande av betalningar, inställande av verkställighetsåtgärder eller nedskrivning av fordringar” (artikel 2 c). Bankdirektivet innehåller en motsvarande definition (artikel 2, sjunde strecksatsen).

För försäkringsföretag och kreditinstitut finns i svensk rätt ingen ordning som motsvarar rekonstruktionsåtgärder i direktivens mening. Lagen om företagsrekonstruktion gäller nämligen inte för försäkringsföretag och kreditinstitut (1 kap. 3 §). I motsats till vad som sägs i promemorian bör inte heller åtgärder som Finansinspektionen kan vidta inom ramen för sin tillsyn anses vara rekonstruktionsåtgärder i direktivens mening. Tillsynsåtgärderna är inriktade på företaget i fråga och är inte – som direktiven kräver – ägnade att påverka tredje mans rätt, t.ex. försäkringstagares och bankkunders rätt. Även om sådana rekonstruktionsåtgärder som direktiven handlar om alltså inte kan aktualiseras vid svensk domstol eller annan myndighet, bör definitionen av rekonstruktionsförfarande dock tas in i lagen. Lagen skall ju i vissa delar tillämpas när åtgärder vidtas enligt andra länders rättsordningar.

Med *likvidationsförfarande* avses enligt försäkringsdirektivet ett ”kollektivt förfarande som innebär att ett försäkringsföretags tillgångar avyttras och behållningen fördelas mellan borgenärerna, aktieägarna eller delägarna på lämpligt sätt och som med nödvändighet medför ingripande av de administrativa eller rättsliga myndigheterna i en medlemsstat, inbegripet fall där det kollektiva förfarandet avslutas med ackord eller annan motsvarande åtgärd, oavsett om förfarandet baseras på insolvens eller om det är frivilligt eller obligatoriskt” (artikel 2 d försäkringsdirektivet). Bankdirektivet innehåller en motsvarande definition (artikel 2, nionde strecksatsen).

Det står klart att konkurs enligt konkurslagen och tvångslikvidation enligt försäkringsrörelselagen respektive aktiebolagslagen m.fl. lagar utgör likvidationsförfarande i direktivens mening. Frivillig likvidation enligt den associationsrättsliga lagstiftningen faller däremot inte under direktivens tillämpningsområde. Detsamma gäller likvidation som beslutas av en stämma på grund av att likvidationsplikt föreligger. Sådan likvidation är inte förbunden med den typ av ingripande av domstol eller annan myndighet som krävs enligt direktiven. Till skillnad från den bedömning som görs i promemorian torde inte heller särskild administration enligt lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige vara ett likvidationsförfarande i försäkringsdirektivets mening. Den särskilda administrationen syftar bara till att ta tillvara försäkringstagarnas rätt och inte till avveckling eller likvidation av företaget.

Direktivens definition av begreppet likvidationsförfarande bör användas i lagen. Det förhållandet att inte alla typer av likvidationsförfaranden enligt svensk rätt omfattas av direktiven bör inte hindra detta. Det är också av värde att kunna använda ett enhetligt begrepp inom EES för det stora antal nationella förfaranden som faller under detta begrepp.

Regeringens förslag: Svensk domstol eller annan myndighet skall få ta upp ett likvidationsförfarande endast om företaget eller institutet är hemmahörande här eller är hemmahörande utanför EES och har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial här. En rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande i en annan stat inom EES skall ha verkan även här. Rekonstruktörens eller förvaltarens behörighet skall gälla även här. I lagen tas det också in bestämmelser om hur förvaltarens eller rekonstruktörens behörighet styrks.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 4.1 försäkringsdirektivet och 3.1 bankdirektivet föreskrivs att myndigheterna i hemlandet har exklusiv behörighet att vidta rekonstruktionsåtgärder beträffande ett försäkringsföretag respektive ett kreditinstitut. I artikel 8.1 försäkringsdirektivet och 9.1 bankdirektivet föreskrivs motsvarande beträffande likvidationsförfaranden. Enligt artikel 4.3 och 4.4 försäkringsdirektivet och artikel 3.2 bankdirektivet skall rekonstruktionsåtgärder som vidtagits i hemlandet få verkan i övriga EES-stater under samma förutsättningar som i hemlandet. Motsvarande gäller för likvidationsförfaranden (artikel 8.2 försäkringsdirektivet och artikel 9.1 bankdirektivet). Med hemland avses den medlemsstat där försäkringsföretaget eller kreditinstitutet har auktoriserats (artikel 2 e försäkringsdirektivet och artikel 2 bankdirektivet). Det är alltså den hemlandsprincip som allmänt gäller inom det finansiella området som återkommer här. Principen innebär att ett försäkringsföretag eller kreditinstitut skall auktoriseras i det land där det har sitt stadgeenliga säte och där det bedriver sin huvudsakliga verksamhet. Ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut skall inte kunna bli föremål för rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden i något annat land än hemlandet. Det är hemlandets myndigheter eller domstolar som är exklusivt behöriga att besluta om sådana åtgärder, och besluten får verkan även i övriga EES-stater. Andra domstolar och myndigheter saknar alltså behörighet. Reglerna är grundläggande och bör komma till uttryck i lagen. I praktiken får reglerna till effekt att i fråga om försäkringsföretag och kreditinstitut med säte i Sverige kommer svenska myndigheter att ha exklusiv behörighet att besluta om likvidationsförfaranden.

När ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut hemmahörande utanför EES har etablerat en filial i endast en stat inom EES, bör motsvarande reglering gälla. Det land där etablering har skett får då anses vara hemland inom EES och dess myndigheter behöriga.

Som en följd av denna reglering finns i artikel 27 försäkringsdirektivet och 28 bankdirektivet vissa bestämmelser om behörigheten för en rekonstruktör eller förvaltare. För svensk del avses konkursförvaltare och likvidator.

Till att börja med anges att en förvaltares eller rekonstruktörs nationella behörighet skall ha extraterritoriell verkan. En förvaltare eller rekonstruktör skall ha samma behörighet i övriga EES-stater som i förfarandet i hemlandet. Denna viktiga princip bör ha sin motsvarighet i lagen. Vidare skall förvaltaren eller rekonstruktören kunna styrka behörigheten genom att förete det beslut genom vilket han eller hon har utsetts, i original eller vidimerad kopia eller genom annat särskilt intyg. Också detta bör framgå av lagen. Enligt direktiven får det krävas att ett behörighetsbevis översätts. Visserligen torde det ibland, t.ex. inför domstol, följa av annan lagstiftning att en utländsk förvaltare är skyldig att tillhandahålla en svensk översättning av sitt behörighetsbevis. Det är emellertid svårt att säga i vilka sammanhang den utländske förvaltaren kommer att uppträda, och det är därför lämpligt att i lagen ta in en allmängiltig regel om översättning.

Vad som i övrigt sägs om behörigheten i artikel 27 respektive artikel 28 motiverar ingen lagstiftning. Att förvaltare eller rekonstruktör vid utövandet av sitt uppdrag skall iaktta lagen i det land där åtgärderna vidtas får anses vara en självklarhet. Inte heller föreskriften att en förvaltare eller rekonstruktör inte får använda tvång eller avgöra tvister kräver någon bestämmelse. En svensk konkursförvaltare eller likvidator har inte några sådana befogenheter.

6.4 Val av tillämplig lag

Regeringens förslag: I ett svenskt likvidationsförfarande skall svensk lag tillämpas, om inte annat sägs i lagen. I lagen tas det in undantagsregler som utformas i nära anslutning till bank- och försäkringsdirektiven.

Promemorians förslag och förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslagen eller lämnar dem utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Liksom insolvensförordningen innehåller direktiven en rad artiklar som anger vilket lands lag som skall tillämpas i olika frågor. Huvudregeln är att hemlandets lag skall tillämpas på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden och i fråga om deras verkningar (artiklarna 4 och 9 försäkringsdirektivet respektive 3.2 och 10 bankdirektivet). Hemlandets lag skall dock inte gälla om annat sägs i direktiven. De båda direktiven innehåller flera bestämmelser där huvudregeln helt eller delvis sätts åt sidan (artiklarna 19–26 försäkringsdirektivet respektive 20–27 och 30–32 bankdirektivet). Direktivens reglering är alltså utformad i linje med vad som gäller för insolvensförordningen.

Eftersom det i Sverige inte förekommer rekonstruktionsåtgärder i direktivens mening, blir det i den nya lagen endast aktuellt med bestämmelser för likvidationsförfaranden. I enlighet med direktivens huvudregel bör det då föreskrivas att svensk lag gäller i ett svenskt likvidationsförfarande och i fråga om dess verkan, om inte undantag föreskrivs i

lagen. Direktivens undantagsregler bör i lagen utformas i nära anslutning till direktiven.

I promemorian görs en analys av undantagsreglernas närmare innebörd, och det kan allmänt hänvisas till den. Bara i ett par avseenden finns det anledning att här särskilt beröra direktivens innebörd.

En undantagsregel i direktiven gäller anställningsavtal. I artikel 19 a försäkringsdirektivet föreskrivs att lagen i den stat inom EES som är tillämplig på *anställningsavtalet eller anställningsförhållandet* skall tillämpas trots att rekonstruktionsåtgärder har vidtagits eller beslut om att inleda ett likvidationsförfarande har fattats. Motsvarande bestämmelse i bankdirektivet är något annorlunda formulerad (artikel 20 a). Anställningsavtal och anställningsförhållanden skall regleras av lagen i den stat inom EES som är tillämplig på *anställningsavtalet*. I promemorian gjordes därför en åtskillnad mellan direktivens begrepp anställningsavtal och anställningsförhållanden. Med anställningsförhållanden skulle enligt promemorian förstås förhållanden utanför det egentliga avtalet, t.ex. arbetsmiljöfrågor och andra offentlighetsrättsliga frågor. Regeringen delar dock LO:s och TCO:s uppfattning att denna tolkning inte är korrekt. Offentlighetsrättsliga regler om arbetsförhållanden är tillämpliga på allt arbete som utförs inom landets gränser. Med ”anställningsförhållanden” bör då snarare förstås förhållanden som inte direkt är reglerade i ett skriftligt anställningsavtal men som ändå gäller frågor mellan arbetstagare och arbetsgivare av privaträttslig karaktär, som t.ex. skadestånd vid kontraktsbrott. En förklaring till uttryckssättet i direktiven är att det i andra medlemsstater görs en större skillnad mellan vad som är skriftligt avtalat i ett anställningskontrakt och vad som annars kan gälla mellan parterna. Regeringen föreslår alltså att direktiven på denna punkt genomförs på ett enhetligt sätt och att bestämmelsen inriktas på frågor om anställningsavtalet.

Vissa undantagsregler syftar till att bestämma tillämplig lag beträffande rätt till finansiella instrument och transaktioner på finansiella marknader. Avsikten med dessa undantagsbestämmelser är att se till att den rättsordning som allmänt är tillämplig på avtal på de finansiella marknaderna och på transaktioner inom t.ex. ett visst clearing- och avvecklingssystem eller på en panträtt till registrerade finansiella instrument skall vara det också i händelse av att någon deltagare eller avtalspart blir insolvent. Sålunda innehåller bankdirektivet en hänvisning till Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (finalitydirektivet). Det sägs att bestämmelserna i bankdirektivet inte innebär ett ifrågasättande av de bestämmelser i finalitydirektivet enligt vilka ett insolvensförfarande inte skall inverka på möjligheten att göra gällande order som giltigt har lagts in i ett system eller på säkerhet som har ställts med avseende på ett system (ingressmening 26). Därav framgår att lagvalsbestämmelserna i finalitydirektivet skall respekteras också i ett likvidationsförfarande. Finalitydirektivets lagvalsbestämmelser har genomförts i svensk rätt med 12 § lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden respektive 5 kap. 3 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. I den särskilda lagen bör därför hänvisas till dessa lagvalsbestämmelser, innebärande att dessa skall gälla också i ett

likvidationsförfarande. Även om försäkringsdirektivet inte innehåller några direkta motsvarigheter, bör hänvisningarna till de aktuella lagvalsbestämmelserna gälla även för försäkringsföretag. Försäkringsföretag är ju också aktiva på de finansiella marknaderna. Bankdirektivet innehåller också två lagvalsbestämmelser med avseende på nettningsöverenskommelser och återköpsavtal som innebär att den lag som gäller enligt avtalen också skall gälla i en insolvenssituation (artiklarna 25 och 26). Försäkringsdirektivet innehåller inte några motsvarande bestämmelser. Av ovan nämnd anledning bör dock också dessa bestämmelser gälla även för försäkringsföretag.

6.5 Underrättelser, kungörande och registrering

Regeringens förslag: Motsvarande registreringsskyldighet som föreslås för insolvensförordningen skall gälla också för utländska rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden. Besluten skall anmälas till Finansinspektionen. Förvaltaren i ett svenskt likvidationsförfarande skall vara skyldig att underrätta kända borgenärer i andra EES-länder.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås inte någon registreringsskyldighet. Det föreslås inte heller någon reglering om underrättelse till borgenärer i andra EES-stater. **Förslagen i utkastet till lagrådsremiss** överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslagen i utkastet till lagrådsremiss eller lämnar dem utan invändning. *Sveriges advokatsamfund* och *Konkursförvaltarkollegiernas förening* anser att skyldigheten att underrätta kända borgenärer bör åvila rätten vid konkurs och Bolagsverket vid tvångslikvidation.

Skälen för regeringens förslag: När beslut om en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande erkänns i andra EES-stater och får verkan där, behöver information om beslutet spridas till dem som påverkas. Liksom insolvensförordningen innehåller direktiven därför bestämmelser som syftar till att sprida information om besluten. Det gäller underrättelser mellan myndigheter och till enskilda samt kungöranden och registrering av beslut om rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden. Eftersom svensk rätt saknar rekonstruktionsåtgärder för försäkringsföretag och kreditinstitut, är det endast bestämmelserna om likvidationsförfarande som är aktuella när det gäller information om beslut i Sverige.

I artikel 8.3 försäkringsdirektivet anges att tillsynsmyndigheten, alltså för svensk del Finansinspektionen, skyndsamt skall underrättas om ett beslut om likvidationsförfarande i det egna landet. Bankdirektivet saknar motsvarande bestämmelse. Som anförs i promemorian får den underrättelseskyldighet som följer av 12 § 5 konkursförordningen och 14 kap. 20 § försäkringsrörelselagen samt, i fråga om tvångslikvidation, 14 kap. 4 § försäkringsrörelselagen anses uppfylla försäkringsdirektivets krav härvidlag.

Enligt artikel 8.3 försäkringsdirektivet skall tillsynsmyndigheten i hemlandet sedan underrätta tillsynsmyndigheterna i övriga EES-stater

om att ett likvidationsförfarande har inletts. En liknande bestämmelse finns i artikel 9.2 bankdirektivet. Denna informationsskyldighet behöver inte tas in i lagen utan kan hellre genomföras med föreskrifter som regeringen meddelar i förordning. Detsamma gäller för försäkringsdirektivets och bankdirektivets bestämmelser om offentliggörande i Europeiska gemenskapernas tidning (artikel 14.1 försäkringsdirektivet respektive artikel 13 bankdirektivet).

Enligt artikel 14.1 försäkringsdirektivet kan de tillsynsmyndigheter som har underrättats om likvidationsförfarandet i en annan EES-stat offentliggöra detta i det egna landet. Detsamma gäller enligt artikel 6.1 för rekonstruktionsåtgärder. Sådana bestämmelser kan också ges i förordningsform.

I artikel 28.1 försäkringsdirektivet och 29.1 bankdirektivet föreskrivs att rekonstruktören eller förvaltaren kan begära att ett beslut om en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande skall registreras i fastighetsregistret, handelsregistret eller annat offentligt register som förs i de andra medlemsstaterna. Det får föreskrivas att registreringen skall vara obligatorisk. Motsvarande reglering finns i insolvensförordningen, och i likhet med vad som föreslås för denna bör det i lagen tas in bestämmelser om obligatorisk registrering (jfr avsnitt 5.3). Med tanke på den centrala roll som Finansinspektionen har framstår det som lämpligast att inspektionen åläggs uppgiften. Skyldigheten att anmäla beslut om rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfarande till Finansinspektionen bör finnas i lagen. Finansinspektionens uppgift att därefter hantera anmälningarna och i förekommande fall vidarebefordra uppgifter till registerförande myndigheter kan däremot regleras i förordning.

När det gäller obligatorisk registrering i andra EES-stater av svenska likvidationsförfaranden bör det, liksom enligt motsvarande reglering beträffande insolvensförordningen, vara förvaltaren som uppfyller den skyldigheten.

I artikel 15 försäkringsdirektivet och 14 bankdirektivet finns bestämmelser om att kända borgenärer i andra EES-stater skall underrättas när ett likvidationsförfarande inleds. Också denna reglering har sin motsvarighet i insolvensförordningen. På samma sätt som föreslås för insolvensförordningen bör det i lagen anges att denna skyldighet ligger på förvaltaren (jfr avsnitt 5.4). I artikel 18 försäkringsdirektivet och artikel 18 bankdirektivet finns bestämmelser om att förvaltaren skall hålla borgenärerna fortlöpande underrättade om likvidationens förlopp. Också en bestämmelse om detta bör finnas i lagen.

Enligt artikel 16.1 och 16.2 försäkringsdirektivet och artikel 16.1 och 16.2 bankdirektivet skall borgenärer utanför Sverige ha rätt att anmäla sina fordringar i ett svenskt likvidationsförfarande och i förfarandet behandlas på samma sätt som "svenska" borgenärer. Eftersom svensk rätt inte gör någon skillnad på borgenärer beroende på deras nationalitet eller hemvist eller andra liknande förhållanden, behövs inga särskilda åtgärder för att genomföra direktiven i dessa delar. I artikel 16.3 försäkringsdirektivet och 16.3 bankdirektivet finns bestämmelser om hur en borgenär skall agera när ett anspråk anmäls. Bestämmelserna torde få förstås så att nationell rätt inte får ställa mera långtgående krav på en borgenär än vad som där anges. Svensk rätt reglerar dock inte formkrav

när det gäller på vilket sätt ett anspråk skall göras gällande. Inte heller dessa artiklar föranleder därför någon lagstiftning.

I artikel 29 försäkringsdirektivet och artikel 33 bankdirektivet finns bestämmelser som innebär att de tillsynsmyndigheter som tar emot eller lämnar informationen skall ha viss tystnadsplikt. I 8 kap. 5 § sekretesslagen (1980:100) finns en bestämmelse om sekretess för bl.a. Finansinspektionen i nu aktuellt hänseende. Som konstateras i promemorian är denna tillräcklig för att uppfylla direktivens krav.

6.6 Återkallelse av tillstånd vid likvidationsförfaranden

Regeringens förslag: Det föreskrivs uttryckligen att ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut förlorar sitt tillstånd att bedriva verksamhet när ett likvidationsförfarande har beslutats i Sverige.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser lämnar förslaget utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 13.1 försäkringsdirektivet skall ett tillstånd att driva försäkringsverksamhet återkallas om ett försäkringsföretag blir föremål för ett likvidationsförfarande. I artikel 12.1 bankdirektivet föreskrivs på motsvarande sätt att ett kreditinstituts tillstånd skall återkallas när institutet blir föremål för ett likvidationsförfarande.

Vid tvångslikvidation eller konkurs kräver direktiven alltså att tillståndet skall återkallas. I 19 kap. 11 § åttonde stycket försäkringsrörelselagen anges att koncessionen kan förklaras förverkad under vissa angivna förutsättningar. I 15 kap. 1–3 §§ lagen om bank- och finansieringsrörelse finns bestämmelser om när sådant tillstånd skall återkallas. Enligt dessa bestämmelser kan återkallelse ske t.ex. om solvenskrav eller kapitalkrav inte uppfylls. Någon direkt motsvarighet till direktivens absoluta krav på återkallelse vid likvidationsförfaranden finns däremot inte. Ofta torde ett tillstånd återkallas redan innan likvidationsförfarandet är ett faktum. Finansinspektionen skall nämligen ingripa så snart ett försäkringsbolag eller ett kreditinstitut inte uppfyller de skyldigheter som ställs i olika författningar. Direktivens bestämmelser är emellertid absoluta. Det bör därför införas en ny grund för återkallelse i enlighet med direktivens bestämmelser. Detsamma bör gälla för återkallelse av tillstånd avseende filialer till försäkringsföretag och kreditinstitut hemmahörande utanför EES.

Som reglerna om försäkringsrörelse respektive bank- och finansieringsrörelse – med tillstånd som ger möjlighet att bedriva verksamhet inom hela EES – är utformade blir frågan om återkallelse aktuell även när likvidationsförfarandet inte har några gränsöverskridande verkningar. Systematiska skäl talar därför för att införa bestämmelserna om återkallelse i rörelselagarna i stället för i den nya lagen.

Enligt artikel 13.2 försäkringsdirektivet och 12.2 bankdirektivet skall ett återkallande inte hindra en förvaltare (eller likvidator) från att fortsätta verksamheten i den mån det är nödvändigt eller lämpligt i förhållande till syftet med likvidationsförfarandet. Syftet med bestämmelsen

är att se till att företaget eller institutet kan avvecklas i en samlad ordning för att minimera borgenärers och andra intressenters skada. Så länge förvaltaren inte bedriver annan verksamhet än sådan som syftar till att på ett optimalt sätt avveckla verksamheten, bör detta kunna ske utan att ett särskilt tillstånd krävs. Detta ligger i linje med vad som gäller i Sverige (jfr t.ex. 8 kap. 2 § konkurslagen och 14 kap. 12 § försäkringsrörelselagen). Någon särskild bestämmelse om att återkallelsen av tillståndet inte hindrar förvaltaren att fortsätta verksamheten i avvecklingssyfte är alltså inte motiverad.

Av direktiven följer att den fortsatta driften av verksamheten får göras villkorad av Finansinspektionens medgivande. Enligt svensk rätt är också frågan om fortsatt drift av försäkringsföretag och kreditinstitut i stor utsträckning underkastad Finansinspektionen (se t.ex. 13 kap. 13 och 14 §§ och 15 kap. 4 § lagen om bank- och finansieringsrörelse samt 14 kap. 7 och 21 §§ försäkringsrörelselagen).

6.7 Förmånsrätt för försäkringsfordringar

Regeringens förslag: Förutom fordringar på grund av alla försäkringsavtal skall även fordringar på återbetalning av premier ha förmånsrätt i ett försäkringsföretags konkurs eller vid utmätning hos ett sådant företag.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser lämnar förslaget utan invändning.

Skälen för regeringens förslag: Försäkringsdirektivet innehåller bestämmelser som rör behandlingen av försäkringsfordringar när ett försäkringsföretag är föremål för ett likvidationsförfarande (artiklarna 10–12). Det föreskrivs att medlemsstaterna skall se till att försäkringsfordringar har förmånsrätt framför andra fordringar på ett försäkringsföretag. Dessa bestämmelser är alltså av materiellt harmoniserande karaktär och endast tillämpliga vid likvidationsförfaranden. Någon motsvarande reglering finns av naturliga skäl inte i bankdirektivet.

I svensk rätt finns bestämmelser om förmånsrätt för försäkringsfordringar i förmånsrättslagen (1970:979). Det föreskrivs i 4 a § att förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordringar på grund av försäkringsavtal hos försäkringsbolag i den omfattning och i den egendom som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen och 5 kap. 11 § lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige. Förmånsrätten är en s.k. särskild förmånsrätt. Den gäller vid konkurs och utmätning före alla andra fordringar i en viss närmare bestämd egendomsmassa. Förmånsrätten gäller också i de fall ett utländskt försäkringsbolag blir föremål för särskild administration enligt bestämmelserna i 7 kap. 4–10 §§ lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

När det gäller vilka försäkringsfordringar som skall ha förmånsrätt kräver direktivet två ändringar i svensk rätt. Enligt direktivet förstås med försäkringsfordran även fordran avseende premier som ett försäkringsbolag är skyldigt att återbetala till följd av att försäkringsavtal inte har

ingåtts eller har upphört (artikel 2 k). Eftersom endast fordringar som är grundade på avtal har förmånsrätt enligt förmånsrättslagen, bör lagen ändras så att även denna typ av fordringar på premier omfattas. Vidare ger svensk rätt förmånsrätt enbart för fordringar grundade på livförsäkringsavtal, s.k. långa skadeförsäkringar och återförsäkring för sådana försäkringar (lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige är ännu snävare på så sätt att förmånsrätt enbart följer med fordran grundad på avtal om livförsäkring eller återförsäkring avseende sådan försäkring). Direktivet ställer däremot krav på förmånsrätt för alla slags försäkringsavtal. Även här bör alltså lagen ändras.

Direktivet innehåller därutöver vissa allmänna regler om i vilken egendomsmassa som förmånsrätten skall gälla. Som konstateras i promemorian kräver direktivet ingen ändring av svensk rätt i detta avseende.

7 Den nordiska konkurskonventionen

Regeringens förslag: I de lagar som bygger på den nordiska konkurskonventionen tas det in erinringar om att särskilda bestämmelser finns i insolvensförordningen och lagen om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Promemorians förslag: Promemorian innehåller inte något lagförslag.

Remissinstanserna har inte lämnat några synpunkter.

Skälen för regeringens förslag: De nordiska länderna ingick år 1933 en konvention om konkurs. Konventionen innehåller bestämmelser om gränsöverskridande verkningar av konkurser i de nordiska länderna. Konventionen är införlivad i svensk rätt genom lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land, lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land samt lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område. Grundtanken i konventionen liknar den i insolvensförordningen och de båda direktiven.

Enligt artikel 44.1 insolvensförordningen skall förordningen, i förhållandena mellan medlemsstaterna, ersätta de konventioner som tidigare ingåtts. I artikel 44.3 sägs att förordningen inte tillämpas i en medlemsstat i den utsträckning den är oförenlig med de förpliktelser som uppstår i samband med konkurs och som härrör från en konvention som ingåtts före ikraftträdandet av förordningen med ett tredje land. Danmark, som på grund av sitt särskilda undantag inte omfattas av insolvensförordningen, är i detta sammanhang att anse som tredje land. Det innebär alltså för svenskt vidkommande att förordningen skall tillämpas i förhållande till Finland, medan konkurskonventionen skall tillämpas i förhållande till de andra nordiska länderna. Direktiven innehåller inte någon motsvarande artikel. Allmänt gäller dock en princip om gemenskapsrättens företräde, och det rör sig dessutom här om specialreglering för vissa företag. Eftersom direktiven faller inom EES-avtalet, omfattas därför bl.a. Island och Norge av direktivens bestämmelser.

I de lagar som bygger på den nordiska konkurskonventionen bör tas in påminnelser om att särskilda bestämmelser finns i insolvensförordningen och lagen om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Det kan tilläggas att man mellan de nordiska justitiedepartementen har inlett diskussioner om anpassning av den nordiska konkurskonventionen till den nya rättsliga omgivningen.

8 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya lagarna och lagändringarna skall träda i kraft den 1 januari 2006. Den utvidgade förmånsrätten skall inte gälla, om beslut om konkurs eller utmätning har fattats före ikraftträdandet.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna har ingen invändning mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Lagen med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen bör träda i kraft så snart som möjligt, eftersom förordningen trädde i kraft redan den 29 maj 2002. Detsamma gäller för den nya lagen om försäkringsföretag och kreditinstitut. Försäkringsdirektivet skall enligt artikel 31 genomföras före den 20 april 2003. När det gäller bankdirektivet är motsvarande dag enligt artikel 34.1 den 5 maj 2004. En lämplig dag för ikraftträdande av de nya lagarna och övriga lagändringar är den 1 januari 2006.

När det gäller förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen och bestämmelsen om skyldighet för förvaltare att anmäla kan det övervägas om det bör införas övergångsbestämmelser. Det skulle i så fall innebära att anmälningsskyldigheten bara skulle gälla i insolvensförfaranden som beslutas efter ikraftträdandet. Möjligheten till registrering finns dock redan i dag och skyldigheten att anmäla kan inte anses särskilt betungande. Det skulle också vara fel om en förvaltare i en konkurs som beslutats strax före ikraftträdandet kunde välja att inte anmäla t.ex. ett fastighetsinnehav. Inte heller i övrigt behövs några övergångsbestämmelser. Detsamma gäller beträffande förslagen som grundar sig på bank- och försäkringsdirektiven med undantag för bestämmelserna om den vidgade förmånsrätten med avseende på fordringar på försäkringsföretag. Den vidgade förmånsrätten bör inte gälla om beslut om utmätning eller konkurs har fattats före ikraftträdandet. Då bör i stället dagens regler gälla. Bestämmelserna om domsrätt och verkan av utländska beslut om rekonstruktionsåtgärd eller likvidationsförfarande, liksom bestämmelserna om tillämplig lag, registrering, underrättelse-skyldighet och återkallelse av tillstånd bör alltså gälla omedelbart.

9 Ekonomiska konsekvenser

För det allmänna bedöms förslagen inte medföra några märkbara nya eller ökade kostnader. För Bolagsverket innebär förslagen om offentlig-

görande och registrering ett visst merarbete. Kostnaderna för offentliggörande eller registrering skall betalas av den som begär åtgärderna, i regel en förvaltare i ett insolvensförfarande. Finansinspektionens motsvarande uppgifter enligt förslaget till lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens skall ske inom gällande kostnadsram för det allmänna tillsynsarbetet. Dels torde det bli fråga om ett mycket ringa antal fall, dels torde det ytterligare arbete som Finansinspektionen åläggs genom förslaget vara litet i förhållande till vad som i alla händelser åvilar Finansinspektionen som tillsynsmyndighet i händelse av likvidation eller rekonstruktion av ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut.

För enskilda, och samhällsekonomiskt, kan förslagen om gemensamma behörighetsregler och erkännanden av likvidationsförfaranden och rekonstruktionsåtgärder antas leda till besparingar i och med att ett ”europeiskt” förfarande kan ersätta flera parallella nationella förfaranden.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (insolvensförordningen).

Insolvensförfaranden i svensk rätt är enligt insolvensförordningen konkurs och företagsrekonstruktion.

I paragrafens *första stycke* anges att lagen kompletterar insolvensförordningen. Lagen gäller alltså när insolvensförordningen är tillämplig, vilket framgår av artikel 1. För att göra lagen mer lättläst anges i *andra stycket* att konkurs och företagsrekonstruktion är insolvensförfaranden enligt svensk rätt. Detta framgår också av bilaga 1 till förordningen, där det även anges vilka förfaranden i andra medlemsstater som räknas som insolvensförfaranden enligt förordningen.

Insolvensförordningen har beskrivits i avsnitt 4.1 och frågor om lagens innehåll har behandlats i avsnitt 5.

2 § En ansökan om konkurs eller företagsrekonstruktion skall anses avse ett förfarande enligt artikel 3.1 insolvensförordningen (huvudinsolvensförfarande), om det inte anges att den avser ett förfarande enligt artikel 3.2 insolvensförordningen (territoriellt begränsat förfarande). Sökanden skall styrka de omständigheter som ligger till grund för svensk domstols behörighet och för det förfarande enligt insolvensförordningen som ansökan avser.

En ansökan skall avvisas, om grunden för ansökan inte framgår och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

Paragrafen behandlar ansökan om konkurs och företagsrekonstruktion när insolvensförordningen är tillämplig. Övervägandena finns i avsnitt 5.1. Paragrafen kompletterar insolvensförordningen men skall också ses tillsammans med bestämmelserna om ansökans innehåll i 2 kap. 1 § konkurslagen och 2 kap. 1 § lagen om företagsrekonstruktion.

Rätten är skyldig att pröva sin behörighet enligt insolvensförordningen. Förordningen tillhandahåller två olika slag av insolvensförfaranden, huvudinsolvensförfaranden och territoriellt begränsade förfaranden, och framför allt sökanden har intresse av att veta vilket slag av förfarande en ansökan om konkurs eller företagsrekonstruktion leder till. De olika förfarandena i insolvensförordningen har delvis olika rättsverkningar.

Enligt *första stycket första meningen* skall en ansökan anses avse ett huvudinsolvensförfarande om sökanden inte anger att den avser ett territoriellt begränsat förfarande. Ifall ansökan skall avse ett territoriellt begränsat förfarande måste detta alltså anges särskilt. Anledningen till att bestämmelsen har utformats på detta sätt är att det i de allra flesta fall är fråga om huvudinsolvensförfaranden.

Bestämmelsen hindrar inte sökanden från att låta ansökan avse båda slagen av förfarande alternativt. Sökanden kan också reservationsvis låta ansökan avse även det andra slaget av förfarande, om rätten skulle finna att förutsättningarna är sådana att sökandens förstahandsval av förfarande inte kan komma ifråga. Däremot kan en sökande inte välja förfarande om en gäldenär har sina huvudsakliga intressen i Sverige och också driftställen här. I det fallet är det inte möjligt att inleda ett territoriellt begränsat förfarande. Finns förutsättningar för att inleda ett huvudinsolvensförfarande, skall alltså förfarandet vara ett sådant.

Av *andra meningen* framgår att sökanden skall styrka de omständigheter som ligger till grund för svensk domstols behörighet och för det avsedda förfarandet enligt insolvensförordningen. Svensk domstol är enligt förordningen behörig att besluta om ett huvudinsolvensförfarande endast om gäldenärens huvudsakliga intressen finns här och om ett begränsat förfarande endast om gäldenären har ett driftställe här och de huvudsakliga intressena i någon annan medlemsstat. Sökanden skall alltså ge in handlingar eller på annat sätt visa att antingen de huvudsakliga intressena finns i Sverige eller att det finns ett driftställe här och de huvudsakliga intressena finns i en annan medlemsstat att det avsedda förfarandet skall kunna inledas.

När det gäller huvudinsolvensförfaranden finns i artikel 3.1 en presumptionsregel som säger att för bolag och andra juridiska personer skall sätet anses vara platsen för de huvudsakliga intressena om inte annat visas. I praktiken torde det alltså då vara tillräckligt att ge in ett registreringsbevis utvisande sätet för den juridiska personen. För fysiska personer torde det i regel räcka att ge in ett bevis som visar var personen är mantalsskriven. Registreringsbevis och personbevis är normalt nödvändigt att ge in redan för att styrka de omständigheter som gör rätten behörig enligt 2 kap. 1 § konkurslagen resp. 2 kap. 1 § lagen om företagsrekonstruktion.

När det gäller territoriellt begränsade förfaranden skall det styrkas att gäldenären har ett driftställe i Sverige och att de huvudsakliga intressena finns i en annan medlemsstat. Med driftställe avses ”varje verksamhetsplats där gäldenären annat än tillfälligt idkar ekonomisk verksamhet med personella och materiella resurser” (artikel 2 h). Har gäldenären en registrerad filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer, är det normalt tillräckligt att ge in ett bevis om detta. För att visa att de

huvudsakliga intressena finns i en annan medlemsstat räcker det i princip att ge in ett registreringsbevis utvisande företags säte.

Enligt *andra stycket* skall rätten avvisa en ansökan om grunden inte framgår och sökanden inte avhjälpes bristen. Det som skall styrkas är de omständigheter som ligger till grund för svensk domstols behörighet och för det insolvensförfarande ansökan avser.

3 § När ett huvudinsolvensförfarande har beslutats i en annan medlemsstat och förfarandet avser en gäldenär med ett driftställe i Sverige, skall beslutet anmälas till Bolagsverket för kungörande. Också i andra fall får en sådan anmälan göras. Insolvensförfarandet skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Det som enligt svensk lag eller annan författning gäller i fråga om anteckning av beslut om konkurs i offentliga register gäller också när ett huvudinsolvensförfarande har beslutats i en annan medlemsstat. Beslutet skall anmälas till Bolagsverket som skall underrätta den som för respektive register.

Regeringen får meddela föreskrifter om vad som skall framgå av anmälan om kungörande enligt första stycket och av anmälan om registrering enligt andra stycket.

För kungörande och hantering av anmälan om registrering får Bolagsverket ta ut avgifter. Regeringen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

I paragrafen finns bestämmelser om kungörande och registrering i Sverige av uppgifter om insolvensförfaranden i andra medlemsstater. Bestämmelserna i paragrafen har behandlats i avsnitt 5.2 och 5.3.

Första stycket behandlar kungörande. Av *första meningen* framgår att kungörande är obligatoriskt när en gäldenär som är föremål för ett huvudinsolvensförfarande har ett driftställe i Sverige. Beslutet om insolvensförfarandet skall då anmälas till Bolagsverket. I förordningen (artikel 21.2) anges att det är förvaltaren eller en behörig myndighet som skall se till att anmälan görs. En begäran kan alltså komma antingen från en förvaltare eller från en behörig myndighet, beroende på vem som har tilldelats den uppgiften i den aktuella medlemsstaten. Enligt *andra meningen* kan anmälan om kungörande göras även i andra fall, dvs. utländska huvudinsolvensförfaranden där gäldenären inte har något driftställe i Sverige eller utländska territoriellt begränsade förfaranden. Enligt *tredje meningen* skall kungörelsen införas i Post- och Inrikes Tidningar. Bestämmelser om vad kungörelsen skall innehålla ges i förordning.

Andra stycket behandlar registrering. Motsvarande registreringskyldighet gäller som för svenska konkursbeslut. Skyldigheten gäller vid huvudinsolvensförfaranden. Även om ett utländskt förfarande mer påminner om företagsrekonstruktion, är det alltså det som gäller för registrering av svenska konkursbeslut som gäller för det aktuella utländska förfarandet (jfr 12 § konkursförordningen). Registreringen fyller samma funktion som den registrering som sker av svenska beslut om konkurs och företagsrekonstruktion, dvs. i första hand att förhindra illojala beteenden hos en gäldenär och skydda tredje man. Skyldighet att registrera finns t.ex. när gäldenären har egendom av visst slag eller bedriver viss verksamhet i Sverige. Anmälan om registrering skall göras till Bolagsverket. Av insolvensförordningen följer att det är förvaltaren eller en behörig myndighet som skall ombesörja att registrering sker, beroende på ordningen i den stat där beslutet om insolvensförfarandet har

fattats. Bolagsverket skall sedan vidarebefordra uppgiften till den som för registret.

I *tredje stycket* finns en delegationsbestämmelse. Den gör det möjligt att i förordningsform ge ytterligare bestämmelser om kungörande och registrering för att underlätta för utländska förvaltare och andra som har att följa bestämmelserna.

Enligt *fyjärde stycket* får Bolagsverket ta ut avgifter vid kungörande och registreringsärenden. Sådana kostnader skall anses som kostnader för insolvensförfarandet (artikel 23 insolvensförordningen). Avgifternas storlek bestäms av regeringen i en förordning.

Bestämmelserna kompletterar artikel 21–23 insolvensförordningen.

4 § Det är i Sverige konkursförvaltaren och rekonstruktören som har den registreringskyldighet som avses i artikel 22.2 insolvensförordningen och den underrättelseskyldighet som avses i artikel 40 insolvensförordningen.

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 5.4.

Genom bestämmelsen åläggs konkursförvaltaren eller rekonstruktören i en företagsrekonstruktion – och inte domstolen – uppgifterna att när ett insolvensförfarande har inletts dels tillse att registrering sker när detta krävs enligt lagen i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 22.2 insolvensförordningen, dels underrätta kända borgenärer i andra medlemsstater i enlighet med artikel 40 insolvensförordningen.

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Lagen träder i kraft den 1 januari 2006. Någon övergångsbestämmelse har inte ansetts motiverad. Det innebär att ansökningar som prövas efter ikraftträdandet skall uppfylla 2 §. Kungörande och registrering enligt 3 § skall ske i insolvensförfaranden som pågår vid ikraftträdandet, och underrättelser enligt 4 § skall ske i konkurser och företagsrekonstruktioner som pågår då.

10.2 Förslaget till lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller vid en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande för ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut hemmahörande i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Lagen gäller också i tillämpliga delar för andra försäkringsföretag och kreditinstitut som beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial i en stat inom EES.

Lagen gäller inte för sådana försäkringsföretag vars försäkringsrörelse omfattar endast återförsäkring.

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

Enligt *första stycket* gäller lagen vid rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden avseende försäkringsföretag och kreditinstitut. Begreppen försäkringsföretag och kreditinstitut har samma betydelse som i försäkrings- och bankdirektiven och motsvarar i huvudsak de svenska begreppen (se avsnitt 6.2). Lagen gäller när försäkringsföretaget eller kreditinstitutet är hemmahörande i en EES-stat. Med det förstås här, liksom i annan finansiell lagstiftning om tillståndspliktig verksamhet, att företaget eller institutet skall ha fått sitt huvudsakliga tillstånd att bedriva verksamhet i en EES-stat.

Enligt *andra stycket*, som har utformats med beaktande av *Lagrådets* synpunkter, gäller lagen också i tillämpliga delar för försäkringsföretag och kreditinstitut som är hemmahörande utanför EES men har etablerat en eller flera filialer inom EES. Om företaget eller institutet har etablerat filialer i flera EES-stater, torde dock lagen inte gå att tillämpa fullt ut, särskilt när det gäller verkan i Sverige av en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande i utlandet. Lagens reglering i övrigt – om svensk domsrätt och tillämplig lag – bör dock i princip kunna tillämpas även i dessa fall.

I *tredje stycket*, som utformats efter *Lagrådets* förslag, undantas från lagens tillämpningsområde sådana försäkringsföretag som inte sysslar med annan försäkringsverksamhet än återförsäkring. Företag som ägnar sig åt både återförsäkring och direkt försäkring omfattas alltså av lagen.

2 § I denna lag betyder

1. *rekonstruktionsåtgärd*: åtgärd som har beslutats av domstol eller annan myndighet för att bevara eller återställa ett företags eller ett instituts finansiella ställning och som kan påverka andras rätt,

2. *likvidationsförfarande*: tvångslikvidation, konkurs och liknande kollektivt tvingande förfarande som har beslutats av domstol eller annan myndighet och innebär att företagens eller institutets tillgångar avyttras och behållningen fördelas mellan borgenärerna, aktieägarna eller delägarna,

3. *rekonstruktör*: den som utses av en myndighet för att vidta en rekonstruktionsåtgärd,

4. *förvaltare*: den som utses av en myndighet för att ha hand om ett likvidationsförfarande.

I paragrafen definieras några centrala begrepp som används i lagen. Begreppen har diskuterats i avsnitt 6.2.

För att det skall vara fråga om en *rekonstruktionsåtgärd* krävs ett beslut av domstol eller annan myndighet. Frivilliga ackord är inte att anse som rekonstruktionsåtgärder. Vidare gäller att åtgärden skall syfta till att påverka företagens eller institutets finansiella ställning. I svensk rätt finns ingen åtgärd som omfattas av definitionen. Bestämmelser om offentligt ackord finns i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, men den lagen gäller inte för försäkringsföretag och kreditinstitut. Däremot kan det bli aktuellt att tillämpa delar av lagen när en rekonstruktionsåtgärd vidtas i en annan EES-stat. Av den anledningen behövs alltså definitionen i lagen.

Med ett *likvidationsförfarande* avses ett förfarande som är kollektivt och tvingande. Det skall, liksom en rekonstruktionsåtgärd, beslutas av

domstol eller annan myndighet. Vidare skall företagets eller institutets tillgångar avyttras och behållningen fördelas mellan borgenärerna, aktieägarna eller delägarna. För svenskt vidkommande omfattas tvångslikvidation och konkurs av begreppet. I andra EES-stater finns liknande förfaranden som omfattas. Kravet på att förfarandet skall vara kollektivt utesluter utmätning och andra specialexecutiva förfaranden. Frivillig likvidation uppfyller visserligen kravet på att förfarandet skall vara kollektivt och, i vart fall för försäkringsföretag och kreditinstitut, kravet på myndighetsbeslut men inte kravet på att förfarandet skall vara tvingande. Kravet på att tillgångarna skall avyttras och behållningen fördelas utesluter olika former av rekonstruktionsförfaranden där företaget eller institutet lever vidare.

Med *rekonstruktör* och *förvaltare* avses den som utses för att vidta en rekonstruktionsåtgärd respektive förvalta ett likvidationsförfarande. Det kan vara en person, en organisation eller något annat subjekt enligt den ordning som råder i den stat där rekonstruktören eller förvaltaren utses. Begreppet förvaltare avser i svensk rätt en konkursförvaltare eller en likvidator.

Definitionerna är hämtade från artikel 2 försäkringsdirektivet och artikel 2 bankdirektivet.

Svensk domsrätt

3 § Svensk domstol eller annan myndighet får ta upp en ansökan om ett likvidationsförfarande, endast om företaget eller institutet är hemmahörande i Sverige eller är hemmahörande utanför EES och har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial här.

Paragrafen behandlar svensk domsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

I paragrafen slås först fast att det finns svensk domsrätt för konkurs och tvångslikvidation för ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut endast om det är hemmahörande i Sverige, dvs. har fått sitt tillstånd att bedriva verksamhet här. Omvänt saknas svensk domsrätt när det gäller företag och institut som har fått sitt tillstånd av en myndighet i en annan EES-stat.

Ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut som har fått tillstånd i en annan EES-stat kan bedriva verksamhet här genom filial efter anmälan, men det är då inte hemmahörande här. Det innebär att svensk domstol eller myndighet inte kan besluta om konkurs eller tvångslikvidation beträffande ett sådant företag. Det är i stället domstolen eller myndigheten i filialens hemland som har den behörigheten.

I paragrafen öppnas också för svensk domsrätt när ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut hemmahörande utanför EES har etablerat en filial i Sverige.

Genom bestämmelsens första led genomförs artiklarna 4.1, 4.2 och 8.1 försäkringsdirektivet samt artiklarna 3.1, delar av 3.2 och 9.1 bankdirektivet. Genom andra ledet genomförs artiklarna 1.2 och 30.1 försäkringsdirektivet

4 § En rekonstruktionsåtgärd och ett likvidationsförfarande i en annan stat inom EES har verkan i Sverige i enlighet med vad som gäller i den staten. Rekonstruktörens eller förvaltarens behörighet gäller också här.

Rekonstruktörens eller förvaltarens behörighet skall anses styrkt genom förordnandet i original eller bestyrkt kopia eller genom annat särskilt intyg. På begäran skall en svensk översättning tillhandahållas.

Paragrafen behandlar verkan av rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden som har inletts i andra EES-stater. Bestämmelserna har behandlats i avsnitt 6.3.

I *första stycket första meningen* föreskrivs att en rekonstruktionsåtgärd och ett likvidationsförfarande i en annan EES-stat har verkan i Sverige. Det innebär att åtgärden respektive förfarandet skall erkännas här omedelbart och utan krav på särskilt beslut. Det är lagen i hemlandet som avgör bl.a. vilka tillgångar som omfattas. Detsamma gäller t.ex. vilken verkan som tillkommer icke lagakraftvunna beslut. Så snart beslutet får verkan i hemlandet, får det samma verkan i Sverige. I *andra meningen* föreskrivs att en rekonstruktör eller en förvaltare i en annan stat inom EES har behörighet att agera i Sverige. Det kan bli aktuellt t.ex. om företaget eller institutet har en filial eller egendom i Sverige som skall avyttras.

I *andra stycket första meningen* anges hur en rekonstruktör eller en förvaltare styrker sin behörighet. Bestämmelsen utesluter inte att behörigheten kan visas på andra sätt. Innebörden är att de sätt som anges i bestämmelsen under alla förhållanden måste godtas. Enligt *andra meningen* är en rekonstruktör eller en förvaltare från en annan EES-stat skyldig att på begäran tillhandahålla sitt behörighetsbevis i en översättning till svenska.

Genom bestämmelserna i första stycket genomförs artiklarna 4.3, 4.4 och 8.2 försäkringsdirektivet samt delar av artiklarna 3.2 och 9.1 bankdirektivet. Genom bestämmelserna i andra stycket genomförs artiklarna 27 och 28 försäkringsdirektivet samt artiklarna 28 och 29 bankdirektivet.

Tillämplig lag m.m.

5 § I ett svenskt likvidationsförfarande och i fråga om dess verkan tillämpas svensk lag, om inte annat följer av 6–15 §§.

I paragrafen fastslås utgångspunkten att svensk lag tillämpas i ett svenskt förfarande och i fråga om förfarandets verkan. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.4.

Huvudregeln är att svensk lag gäller vid tvångslikvidation och konkurs som beslutas och handläggs här, alltså där svensk domsrätt föreligger (jfr 3 §). Exempel på frågor som bestäms av svensk lag är vilka tillgångar som omfattas, vilken behörighet som tillkommer gäldenären respektive förvaltaren, vilken verkan förfarandet har på gäldenärens avtal, hur fordringar görs gällande, i vilken ordning betalning skall ske och vem som skall stå för kostnader för förfarandet (jfr artikel 9.2 försäkrings-

direktivet och artikel 10.2 bankdirektivet). Huvudregeln gäller om inte annat föreskrivs i de följande paragraferna. Andra bestämmelser i svensk rätt, som skulle kunna bestämma lagvalet annorlunda, är inte tillämpliga.

Genom bestämmelsen genomförs artiklarna 4.2 och 9 försäkringsdirektivet samt artiklarna 3.2 och 10 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 4 insolvensförordningen.

6 § Har någon före förfarandet en rätt till egendom i en annan stat inom EES som gäller mot företagets eller institutets borgenärer, påverkar förfarandet inte den rätten.

Paragrafen gäller sakrättsligt skydd.

Ett sakrättsligt skydd till egendom som finns i en annan EES-stat påverkas inte av att ett likvidationsförfarande inleds i Sverige. För att bestämmelsen skall tillämpas fordras att det sakrättsliga skyddet fanns redan vid beslutet om likvidationsförfarande. Det kan vara panträtt, säkerhetsöverlåtelse, återtagandeförbehåll eller annan sakrätt. Bestämmelsen omfattar alla slag av egendom, både fast och lös. Paragrafen innehåller alltså ingen egentlig lagvalsregel utan föreskriver bara att sakrättsligt skydd som fanns före förfarandet inte påverkas. Fråga om sakrätt till egendom som finns i Sverige regleras av 5 §.

Genom bestämmelsen genomförs artiklarna 20 och 21 försäkringsdirektivet samt artiklarna 21 och 22 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 5 insolvensförordningen.

7 § I fråga om verkan av förfarandet på ett anställningsavtal tillämpas lagen i den stat inom EES som gäller för avtalet.

Paragrafen föreskriver ett undantag från principen om hemlandets lag när det gäller anställningsavtal. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.4.

Ett anställningsavtal skall regleras av lagen i den EES-stat som allmänt är tillämplig på avtalet. Med anställningsavtal avses det avtal som gäller mellan en arbetstagare och en arbetsgivare. Tillämplig lag för anställningsavtal regleras av artikel 6 i Romkonventionen, vilken ofta leder till att svensk lag skall gälla när arbetet utförs här. Offentlighetsrättsliga regleringar, t.ex. om arbetsmiljö, faller utanför förevarande bestämmelse. Vidare berörs inte t.ex. hur en lönefordran görs gällande i en konkurs, under vilka förutsättningar en sådan kan göras gällande och när utdelning kan erhållas. Detsamma gäller lönegaranti. Enligt huvudregeln i 5 § skall i stället svensk rätt gälla för sådana frågor.

Genom bestämmelsen genomförs artiklarna 19 a) och 4.2 försäkringsdirektivet samt artiklarna 20 a) och 3.2 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 10 insolvensförordningen.

8 § I fråga om verkan av förfarandet på ett avtal om nyttjanderätt till eller förvärv av fast egendom tillämpas lagen i den stat inom EES där egendomen är belägen. Den lagen avgör också frågan om egendomen är fast eller lös.

I paragrafen behandlas lagvalet i fråga om rätt till fast egendom.

Frågor rörande avtal om nyttjanderätt till eller förvärv av fast egendom regleras av lagen i den EES-stat där den fasta egendomen är belägen (lex rei sitae-principen). Bestämmelsen är alltså begränsad till avtal om hyra

eller annan nyttjanderätt och avtal om köp. Andra avtal om fast egendom, t.ex. avtal om att utföra arbete på fast egendom, omfattas inte. I paragrafen klargörs också att det är lagen i den EES-stat där egendomen finns som avgör om den är att anse som fast eller lös.

Genom bestämmelsen genomförs artiklarna 19 b) och 4.2 försäkringsdirektivet samt artiklarna 20 b) och 3.2 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 8 insolvensförordningen.

9 § I fråga om verkan av förfarandet på sådan rätt till fast egendom, skepp eller luftfartyg som följer av en anteckning i ett offentligt register tillämpas lagen i den stat inom EES där registret förs.

I paragrafen behandlas lagvalet i fråga om rätt till viss registrerad egendom.

Bestämmelsen är inte begränsad till att gälla viss rätt. Det kan vara fråga om t.ex. äganderätt, panträtt eller nyttjanderätt. När en rätt är inskriven i ett offentligt register, bestämmer registerlandets lag vilken verkan ett svenskt likvidationsförfarande har på denna rätt.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 19 c försäkringsdirektivet samt artikel 20 c bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 11 insolvensförordningen.

10 § I fråga om giltigheten av vissa förfoganden efter beslutet om förfarandet tillämpas lagen i den stat inom EES där fast egendom är belägen eller där ett register eller ett konto förs eller ett förvaringssystem finns. Detta gäller om ett företag eller ett institut mot ersättning förfogar över

1. fast egendom,
2. skepp eller luftfartyg till vilket rätten följer av en anteckning i ett offentligt register, eller
3. värdepapper för vars giltighet, eller för att ett förfogande över dem skall vara giltigt, det förutsätts att en anteckning görs i ett register eller på ett konto enligt lagen i en stat inom EES, eller i ett centralt förvaringssystem som regleras av lagen i en stat inom EES.

Paragrafen behandlar vilken lag som skall bestämma giltigheten av förfoganden över fast egendom och viss registrerad egendom efter beslutet om likvidationsförfarande.

Genom bestämmelsen kan t.ex. en förvärvare vara säker på att registerlandets lag tillämpas beträffande giltigheten av förvärvet, även om ett likvidationsförfarande inleds i en annan EES-stat. Med förfogande avses inte bara överlåtelse utan även upplåtelse. Förutsättningar för bestämmelsens tillämplighet är att ersättning har utgått för förfogandet samt, för annan egendom än fast, att den är registrerad.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 25 försäkringsdirektivet och artikel 31 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 14 insolvensförordningen.

11 § I fråga om verkan av förfarandet på en pågående rättegång som gäller egendom eller rättigheter som företaget eller institutet inte längre råder över tillämpas lagen i den stat inom EES där rättegången pågår.

I paragrafen behandlas lagvalet beträffande pågående rättegångar.

Bestämmelsen gäller en rättegång som pågår. Ett beslut om ett likvidationsförfarande kan innebära att gäldenären förlorar rådigheten över sin egendom. Hur detta påverkar en pågående rättegång, t.ex. gäldenärens möjlighet att vidta processhandlingar, bestäms alltså av rättegångslandets lag.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 26 försäkringsdirektivet och artikel 32 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 15 insolvensförordningen.

12 § I fråga om verkan av förfarandet på sådan rätt som följer av ett avtal på en börs eller en annan reglerad marknad för finansiella instrument eller på ett avtal om avräkning eller återköp tillämpas den lag som gäller för avtalet.

I paragrafen behandlas lagvalet beträffande rättigheter och skyldigheter som följer av avtal på börser och andra reglerade marknader samt för vissa slag av finansiella avtal. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.4.

Bestämmelsens första del gäller avtal på börs eller annan reglerad marknad, dvs. avtal som köpare och säljare av finansiella instrument träffar på börserna, ofta benämnt avslut. För att det skall vara en reglerad marknad skall den fungera regelbundet och styras av regler som har utfärdats av eller godkänts av de behöriga myndigheterna. Reglerna skall bestämma marknadens arbetssätt, villkoren för tillträde till marknaden och villkoren för upptagande till notering. Marknaden skall vidare uppfylla vissa krav på rapportering och information (jfr prop. 1994/95:50 s. 115). Frågor om rätt till betalning eller en rätt till finansiella instrument bestäms alltså av den lag som allmänt är tillämplig på avtalet. Den lag som gäller för avtalet fastställs i regel i allmänna avtalsvillkor för avtal som träffas på börserna eller marknaden. Den andra delen av bestämmelsen gäller lagvalet beträffande vissa slag av finansiella avtal, avräkningsavtal (nettningsavtal) och återköpsavtal (s.k. repor). Sådana avtal kan ingås på en reglerad marknad och bestämmelsens första del blir därmed tillämplig. Men om avtalen ingås utanför marknaden, gäller alltså i alla fall att det som gäller enligt avtalet också skall gälla i ett likvidationsförfarande. Det kan noteras att detta kan vara lagen i en stat utanför EES.

Genom bestämmelserna genomförs artikel 23 försäkringsdirektivet och artiklarna 25, 26 och 27 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 9 i insolvensförordningen.

13 § I fråga om verkan av förfarandet när det gäller sådana finansiella instrument som avses i 5 kap. 3 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument tillämpas den lag som följer av nämnda paragraf.

I fråga om verkan av förfarandet på företagens eller institutets rättigheter och skyldigheter som deltagare i ett anmält avvecklingssystem tillämpas den lag som följer av 12 § lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden.

Paragrafen behandlar lagvalet i vissa finansiella frågor. Bestämmelserna har behandlats i avsnitt 6.4.

Första stycket behandlar lagvalet beträffande rätt till vissa finansiella instrument. Bestämmelsen är utformad som en hänvisning till motsvarande lagvalsbestämmelse i lagen om handel med finansiella instrument. Med finansiella instrument avses samma sak som i 1 kap. 1 § i den

lagen. Här är det, i enlighet med 5 kap. 3 § i den lagen, alltså fråga om dematerialiserade eller immobiliserade finansiella instrument. Bestämmelsen gäller frågor om t.ex. äganderätt eller panträtt till instrumenten. Innebörden är att likvidationsförfarandet inte skall påverka rätten till finansiella instrument.

I *andra stycket* finns en hänvisning till en lagvalsbestämmelse i lagen om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden. Av den bestämmelsen följer att i fråga om verkan av ett likvidationsförfarande avseende en deltagare i ett anmält avvecklingssystem på den deltagarens rättigheter och skyldigheter i systemet tillämpas den lag som gäller enligt systemets regler. Även här gäller alltså att likvidationsförfarandet inte påverkar lagvalet.

Genom paragrafen genomförs artikel 24 bankdirektivet och det som följer av ingressmening 26 bankdirektivet.

14 § Förutom den rätt en borgenär kan ha till kvittning av en fordran enligt någon annan svensk lag har borgenären rätt till kvittning, om kvittning får ske enligt lagen i den stat inom EES som är tillämplig på fordran mot borgenären.

Paragrafen skyddar en borgenärs rätt att kvitta fordringar.

En borgenärs rätt att kvitta regleras enligt 5 § av svensk lag. I förevarande paragraf finns dock en kompletterande bestämmelse. Den innebär att en borgenär ges ytterligare en möjlighet till kvittning, förutom den rätt som kan följa av annan svensk lag. Denna ytterligare kvittningsmöjlighet gäller om kvittningsrätt är föreskriven i lagen i den EES-stat som är tillämplig på huvudfordran, dvs. företagets eller institutets fordran mot likvidationsborgenären.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 22 försäkringsdirektivet och artikel 23 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 6 insolvensförordningen.

15 § Om lagen i någon annan stat inom EES är tillämplig på en rättshandling och den lagen inte medger att rättshandlingen angrips, får återvinning av rättshandlingen inte ske.

Paragrafen skyddar en borgenär mot återvinning i vissa fall.

Frågor om återvinning regleras enligt 5 § av svensk lag. Förevarande bestämmelse föreskriver en viss modifikation av detta. När någon annan lag i en EES-stat är tillämplig på en viss rättshandling, får återvinning inte ske om den lagen inte tillåter att rättshandlingen i fråga angrips på något sätt. Det behöver inte vara fråga om just återvinning. Det kan vara så att rättshandlingen går att angripa eftersom den skadat borgenärskollektivet eller för att den är ogiltig av annat skäl enligt lagen i den andra EES-staten.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 24 försäkringsdirektivet och artikel 30 bankdirektivet. Bestämmelsen motsvaras av artikel 13 insolvensförordningen.

Registrering och underrättelseskyldighet

16 § Det som enligt svensk lag eller annan författning gäller i fråga om anteckning av beslut om konkurs i offentliga register gäller också när en rekonstruktionsåtgärd

eller ett likvidationsförfarande har beslutats i en annan stat inom EES. Beslutet skall anmälas till Finansinspektionen som skall underrätta den som för respektive register.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om vad som skall framgå av anmälan om registrering.

Om det av lagen i en annan stat inom EES följer att ett svenskt likvidationsförfarande skall registreras där, skall förvaltaren se till att detta sker.

Paragrafen behandlar registrering av beslut om en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande. Bestämmelserna har behandlats i avsnitt 6.5. *Första* och *andra stycket* gäller registrering i Sverige av utländska beslut. Bestämmelserna motsvarar 3 § andra och tredje styckena lagen med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen, dock att anmälan skall göras till Finansinspektionen och inte Bolagsverket. Det hänvisas till kommentaren till den paragrafen.

Tredje stycket gäller när det finns en registreringskyldighet i en annan EES-stat. Om det finns en sådan skyldighet, åläggs genom bestämmelsen konkursförvaltaren eller likvidatorn att se till att registrering sker. Motsvarande bestämmelse finns i 4 § lagen med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen.

Genom bestämmelserna genomförs artikel 28 försäkringsdirektivet och artikel 29 bankdirektivet.

17 § När ett beslut om likvidationsförfarande har meddelats av svensk domstol eller annan myndighet, skall förvaltaren utan dröjsmål skriftligen underrätta kända borgenärer med hemvist i en annan stat inom EES. I underrättelsen skall det anges vilken domstol eller annan myndighet som handlägger förfarandet, vem som är förvaltare, hur fordringar kan göras gällande och andra uppgifter av betydelse för borgenärerna.

Förvaltaren skall fortlöpande hålla borgenärerna underrättade om hur förfarandet fortskrider.

Paragrafen behandlar skyldigheten att underrätta utländska borgenärer om ett pågående likvidationsförfarande i Sverige. Bestämmelserna har behandlats i avsnitt 6.5.

I *första stycket första meningen* föreskrivs att kända borgenärer med hemvist i en annan EES-stat skall underrättas skriftligen. I det ligger också att underrättelse skall ske individuellt. Någon skyldighet att på detta sätt underrätta borgenärer med hemvist i Sverige följer inte av bestämmelsen. Borgenärer i Sverige i en konkurs eller tvångslikvidation underrättas normalt genom en kungörelse. I *andra meningen* anges vilka uppgifter underrättelsen skall innehålla. Andra uppgifter som kan vara av betydelse för borgenärer är exempelvis vad som gäller beträffande förmånsrätt.

I *andra stycket* föreskrivs att förvaltaren skall hålla borgenärerna fortlöpande informerade om hur likvidationsförfarandet fortskrider. Detta skall göras utan särskild begäran. Formerna för hur borgenärerna hålls informerade regleras inte i lagen.

Genom bestämmelserna genomförs artiklarna 15 och 18.1 försäkringsdirektivet samt artiklarna 14 och 18 bankdirektivet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Lagen träder i kraft den 1 januari 2006. Någon övergångsbestämmelse har inte ansetts motiverad. Det hänvisas till författningskommentaren till ikraftträdandebestämmelsen till lagen med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen.

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

4 a § Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Paragrafen behandlar förmånsrätt för fordringar på försäkringsgivare. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.7. Den skall läsas tillsammans med 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen och 5 kap. 11 § lagen om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige. Det hänvisas till författningskommentaren till förstnämnda paragraf.

Genom ändringen av bestämmelsen genomförs artikel 10 försäkringsdirektivet delvis.

10.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land

1 § Om någon som försätts i konkurs här i riket har egendom även i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta denna egendom.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, svensk lag tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom som enligt lagen i det land där den finns över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden och lagen (2005:000) om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkan i de nordiska länderna av en konkurs i Sverige samt om lagval i en sådan konkurs. I paragrafen har införts ett nytt tredje stycke som erinrar om insolvensförordningen och lagen om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens. Frågan har behandlats i avsnitt 7.

Insolvensförordningens bestämmelser blir aktuella endast i förhållande till Finland, eftersom förordningen inte gäller i de andra nordiska länderna.

10.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land

Prop. 2005/06:37

1 § Om någon försätts i konkurs i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta även gäldenärens egendom här i riket. Utan hinder av beslut om konkurs i annat nordiskt land fortgår dock konkurs som dessförinnan beslutats här i riket.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, lagen i det andra landet (konkurslandet) tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom här i riket som enligt svensk lag över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Med konkurs jämställs i denna lag sådan offentlig likvidation av bank som enligt lagen i det nordiska land där banken har sitt säte utesluter konkursförfarande.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden och lagen (2005:000) om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Paragrafen innehåller bestämmelser om verkan i Sverige av en konkurs som inträffat i något annat nordiskt land samt om lagval i en sådan konkurs. I paragrafen har införts ett nytt fjärde stycke som erinrar om insolvensförordningen och lagen om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens. Frågan har behandlats i avsnitt 7.

10.6 Förslaget till lag om ändring i lagen om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

7 kap.

11 a § Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som

1. grundas på försäkringsavtal, eller
2. avser återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 11 § när bolaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter annan fordran som avses i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om omfattningen av den förmånsrätt för försäkringsfordringar m.m. som följer av 4 a § förmånsrättslagen. Bestämmelserna har behandlats i avsnitt 6.7.

I det ändrade första stycket har begränsningen av förmånsrätten till vissa slag av försäkringsavtal tagits bort. Det saknar alltså betydelse vilket slag av försäkringsavtal en fordran grundas på när det gäller frågan om förmånsrätt. Det har också tillagts att förmånsrätt följer, förutom med fordran som grundas på försäkringsavtal, även med fordran på återbetalning av premier på grund av att sådant avtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla. Om någon betalar in en försäkringspremie i

tron att ett avtal skall ingås, eller har ingåtts, och har denne då en rätt till återbetalning av beloppet, är denna fordran förenad med förmånsrätt. Förmånsrätten gäller också fordringar på återbetalning av premier när ett försäkringsavtal har upphört att gälla i förtid. Ofta torde rätten till återbetalning följa redan av försäkringsavtalet och därigenom vara förenad med förmånsrätt. Om det inte skulle vara fallet, är dock fordran ändå förenad med förmånsrätt.

Tredje stycket har till följd av ändringen i första stycket formulerats om. Här uttrycks den inbördes ordningen mellan olika slag av försäkringsfordringar. Alla sådana har lika rätt med undantag av fordran som grundar sig på avtal om återförsäkring. Återförsäkringsfordran har rätt till betalning först efter det att alla andra försäkringsfordringar har fått fullt betalt.

Genom bestämmelserna genomförs delvis artikel 10 försäkringsdirektivet.

19 kap.

11 § Finansinspektionen får meddela beslut om anmärkning i fråga om försäkringsbolagets verksamhet som inspektionen anser behövliga.

Finansinspektionen skall förelägga bolaget eller styrelsen att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. avvikelser skett från denna lag eller någon annan författning som reglerar försäkringsbolagets näringsverksamhet eller från bolagsordningen,
2. bolagsordningen, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, placeringsriktlinjerna och riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av bolagets rörelse, eller
3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

Om Finansinspektionen bedömer att försäkringstagarnas rättigheter hotas, skall inspektionen förelägga försäkringsbolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan. Inspektionen får i dessa fall även utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av bolaget.

För verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring får Finansinspektionen även då inspektionen bedömer att ersättningsberättigades intressen hotas, besluta om att utse sådan företrädare som avses i tredje stycket.

Om ett försäkringsbolags kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 23 eller 25 §, eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, skall Finansinspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om kapitalbasen understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller garantibeloppet enligt 7 kap. 26 eller 27 § eller om kapitalbasen för ett livförsäkringsbolag inte har den sammansättning som anges i 7 kap. 26 § tredje stycket, skall inspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en plan för skyndsamt återställande av kapitalbasen.

Om ett försäkringsbolag driver verksamhet i ett annat land inom EES och bolaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets anmodan om rättelse, skall inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen skall underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om ett föreläggande enligt andra, tredje, femte eller sjätte stycket inte har följts inom bestämd tid och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt har

undandröjts, skall Finansinspektionen, i fall som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, anmäla detta till regeringen.

Finansinspektionen får begränsa bolagets förfoganderätt eller förbjuda bolaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. bolaget inte följer gällande bestämmelser om försäkringstekniska avsättningar och skuldtäckning,

2. bolagets kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,

3. bolagets kapitalbas understiger solvensmarginalen eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, och det finns särskilda skäl att anta att bolagets finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller

4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid beslut om förverkande av bolagets koncession enligt 2 § eller enligt tionde stycket.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten skall drivas efter ett sådant beslut som avses i åttonde stycket.

En koncession kan förklaras förverkad eller, om det bedöms tillräckligt, varning meddelas, om bolaget

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,

2. inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt femte stycket, eller

3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Om ett försäkringsbolag försätts i konkurs eller om beslut fattas om att bolaget skall träda i tvångslikvidation, skall bolagets koncession förklaras förverkad.

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt tionde och elfte styckena prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som krävs enligt tredje stycket.

I paragrafen behandlas bl.a. förutsättningarna för att ett försäkringsbolags koncession skall återkallas. I paragrafen har införts en bestämmelse om återkallelse av koncession för försäkringsbolag vid konkurs och tvångslikvidation. Bestämmelsen har behandlats avsnitt 6.6.

Av det nya *elfte stycket* framgår uttryckligen att koncessionen alltid skall återkallas när ett försäkringsbolag försätts i konkurs eller om beslut fattas att bolaget skall träda i tvångslikvidation. Redan andra bestämmelser i paragrafen kan dock föranleda att Finansinspektionen ingriper innan ett konkursbeslut eller beslut om tvångslikvidation fattas.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 13 försäkringsdirektivet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

2. *Har beslut om utmätning eller konkurs fattats före ikraftträdandet, gäller 7 kap. 11 a § i paragrafens äldre lydelse.*

Enligt bestämmelsen i *första punkten* träder ändringarna i kraft den 1 januari 2006. *Andra punkten* innebär att, om en utmätning eller konkurs beslutats före ikraftträdandet, en mer begränsad förmånsrätt gäller enligt den förra lydelsen av bestämmelsen. När det gäller ändringen i 19 kap. 11 § har någon övergångsbestämmelse inte ansetts motiverad. Det

innebär att bestämmelserna om återkallelse av tillstånd gäller även i vid ikraftträdandet pågående konkurser och tvångslikvidationer. Prop. 2005/06:37

10.7 Förslaget till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

2 kap.

1 § Ansökan om konkurs görs skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

Sökanden skall ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan skall avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

I 2 § lagen (2005:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om konkurs. I det nya *fjärde stycket* införs en bestämmelse som erinrar om att det i lagen med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen också finns bestämmelser om vad en ansökan om konkurs skall innehålla när insolvensförordningen är tillämplig. Dessa bestämmelser finns i 2 § i den lagen.

10.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

2 kap.

1 § En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller av en borgenär. Ansökan skall göras skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

I ansökan skall sökanden ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

I 2 § lagen (2005:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ansökan om företagsrekonstruktion. I det nya *tredje stycket* införs en bestämmelse som erinrar om att det i lagen med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen också finns bestämmelser om vad en ansökan om företagsrekonstruktion skall innehålla när insolvensförordningen är tillämplig. Dessa bestämmelser finns i 2 § i den lagen.

10.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

Prop. 2005/06:37

5 kap.

11 § Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med en fordran som

1. grundas på försäkringsavtal, eller
2. avser återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 10 §, när en försäkringsgivare från tredje land försätts i konkurs eller när utmätning äger rum eller särskild administration träder in.

Fordran grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter annan fordran som avses i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om omfattningen av den förmånsrätt för försäkringsfordringar m.m. som följer av 4 a § förmånsrättslagen. Bestämmelserna har behandlats i avsnitt 6.7. Det hänvisas till författningskommentaren till 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen.

6 kap.

13 § En koncession för en försäkringsgivare från tredje land kan förklaras förverkad om försäkringsgivaren

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,
2. inte inom angiven tid har fullföljt en plan som har godkänts enligt 9 § första stycket 2 eller 3 eller
3. på annat sätt allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Om försäkringsgivaren medgetts undantag enligt 5 kap. 16 § och försäkringsgivarens auktorisation förklarats förverkad av en utländsk myndighet som kontrollerar dennes soliditet, skall Finansinspektionen vidta de åtgärder som behövs. Om skälet till att auktorisationen förklarats förverkad är att försäkringsgivarens soliditet är otillräcklig, skall försäkringsgivarens koncession i Sverige genast förklaras förverkad.

Om försäkringsgivaren försätts i konkurs eller om beslut fattats om att bolaget skall träda i tvångslikvidation, skall försäkringsgivarens auktorisation förklaras förverkad.

Frågor om förverkande av koncession prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkallande av filialauktorisering. I det nya tredje stycket har införts en bestämmelse om skyldighet att återkalla en auktorisation när en försäkringsgivare har försätts i konkurs eller om beslut fattats om att bolaget skall träda i tvångslikvidation. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.6. Det hänvisas till författningskommentaren till 19 kap. 11 § försäkringsrörelselagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 2 januari 2006.

2. Har beslut om utmätning eller konkurs fattats före ikraftträdandet, gäller 5 kap. 11 § i paragrafens äldre lydelse. Prop. 2005/06:37

Enligt *första punkten* träder ändringarna i kraft den 2 januari 2006. Anledningen till det är att lagens namn ändras i en författning som träder i kraft den 1 januari 2006. *Andra punkten* innebär att om en utmätning eller konkurs har beslutats före ikraftträdandet, gäller en mer begränsad förmånsrätt enligt den förra lydelsen av bestämmelsen. När det gäller ändringen i 6 kap. 13 § har någon övergångsbestämmelse inte ansetts motiverad. Det innebär att bestämmelserna om återkallelse av tillstånd gäller även i vid ikraftträdandet pågående konkurser och tvångslikvidationer.

10.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

15 kap.

3 § Finansinspektionen skall återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,
2. inte inom ett år från det tillstånd beviljades har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,
3. har förklarat sig avstå från tillståndet,
4. har överlåtit hela sin rörelse,
5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser, *eller*
6. *försatts i konkurs eller om beslut fattats om att institutet skall träda i tvångslikvidation.*

I fall som avses i första stycket 2 och 5 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

I paragrafen behandlas bl.a. förutsättningarna för att ett kreditinstituts tillstånd skall återkallas. I första stycket har en bestämmelse om återkallelse vid konkurs och tvångslikvidation lagts till som en sjätte punkt. Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.6.

Av den nya sjätte punkten framgår uttryckligen att koncessionen alltid skall återkallas när ett kreditinstitut försätts i konkurs eller beslut fattas om att institutet skall försättas i tvångslikvidation. I praktiken torde denna bestämmelse inte medföra någon förändring, eftersom det följer av andra bestämmelser att Finansinspektionen skall ingripa redan när ett kreditinstitut har åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse eller andra författningar, t.ex. när institutet inte uppfyller kapitalkraven.

Genom bestämmelsen genomförs artikel 12 bankdirektivet.

17 § Om ett utländskt kreditinstitut driver verksamhet här enligt 4 kap. 4 §, skall 1 § och 3 § första stycket 6 tillämpas på verksamheten här i landet.

Ärenden som rör ingripanden som avses i 1 § prövas av Finansinspektionen. I fråga om bankfilialer prövas dock ett sådant ärende av regeringen om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Om insättningar hos filialen omfattas av garanti till följd av ett beslut enligt 3 § andra stycket lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och tillstånd till filial-etablering inte skulle ha meddelats utan ett sådant beslut, får inspektionen, om kreditinstitutet inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen om insättningsgaranti, förelägga institutet att göra rättelse. Föreläggandet skall innehålla en upplysning om att filialtillståndet annars kan återkallas. Om institutet inte har gjort rättelse inom ett år från föreläggandet, får tillståndet återkallas. Vid en sådan prövning tillämpas andra stycket.

Om filialtillståndet återkallas tillämpas 4 §.

Inspektionen skall underrätta den behöriga myndigheten i institutets hemland om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Paragrafen behandlar ingripanden mot kreditinstitut hemmahörande utanför EES som bedriver verksamhet genom filial i Sverige. Genom ändringen i *första stycket* följer att filialtillståndet skall återkallas när institutet har försatts i konkurs eller beslut fattats om att institutet skall försättas i tvångslikvidation.

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Lagen träder i kraft den 1 januari 2006. Några övergångsbestämmelser har inte ansetts motiverade. Det innebär att bestämmelserna om återkallelse av tillstånd gäller även i vid ikraftträdandet pågående konkurser och tvångslikvidationer.

Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden

Prop. 2005/06:37
Bilaga 1

Europeiska Unionens råd har antagit denna förordning med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67.1 i detta, med beaktande av Förbundsrepublikens Tysklands och Republiken Finlands initiativ, med beaktande av Europaparlamentets yttrande av den 2 mars 2000, med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 26 januari 2000, och av följande skäl.

(1) Europeiska unionen har som mål att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

(2) För att den inre marknaden skall fungera väl krävs det att gränsöverskridande insolvensförfaranden fungerar effektivt och smidigt och denna förordning behöver antas för att uppnå detta syfte som omfattas av det civilrättsliga samarbetet i den mening som avses i artikel 65 i fördraget.

(3) Företagens verksamhet har i allt högre grad gränsöverskridande verkningar och regleras därför i allt större utsträckning av gemenskapsrätten. Eftersom sådana företags insolvens även påverkar den inre marknads goda funktion behövs en gemenskapsrättsakt som ställer krav på samordning av de åtgärder som skall vidtas beträffande en insolvent gäldenärs tillgångar.

(4) För att den inre marknaden skall fungera väl måste det undvikas att parterna får motiv att överföra tillgångar från en medlemsstat till en annan eller att välja jurisdiktion för att få en förmånligare ställning ("forum shopping").

(5) Målen kan inte uppnås fullt ut på nationell nivå och därför är det befogat att vidta åtgärder på gemenskapsnivå.

(6) Enligt proportionalitetsprincipen bör förordningen begränsas till bestämmelser som reglerar behörigheten att inleda insolvensförfaranden samt att anta beslut som fattas omedelbart på grundval av insolvensförfaranden och står i nära samband med dessa. Dessutom bör förordningen innehålla bestämmelser om erkännande av dessa beslut och om tillämplig lag, vilka även tillgodoser den nämnda principens krav.

(7) Konkurs, ackord och liknande förfaranden är undantagna från tillämpningsområdet för Brysselkonventionen från 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område¹, ändrad genom konventionerna om tillträde till den konventionen².

¹ EGT L 299, 31.12.1972, s. 3.

² EGT L 204, 2.8.1975, s. 28. EGT L 304, 30.10.1978, s. 1. EGT L 388, 31.12.1982, s. 1. EGT L 285, 3.10.1989, s. 1. EGT C 15, 15.1.1997, s. 1.

(8) För att uppnå syftet att förbättra insolvensförfaranden och kunna handlägga insolvensärenden med gränsöverskridande inslag effektivare är det nödvändigt och lämpligt att bestämmelserna om behörighet, erkännande och tillämplig lag på detta område blir föremål för gemenskapslagstiftning som är bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna.

(9) Denna förordning bör gälla insolvensförfaranden, oavsett om gäldenären är en fysisk eller juridisk person, en affärsman eller en privatperson och de insolvensförfaranden för vilka denna förordning är tillämplig anges i bilagorna. Den bör dock inte tillämpas på insolvensförfaranden som rör försäkringsföretag, kreditinstitut, investmentföretag som hanterar medel eller värdepapper för tredje mans räkning eller kollektiva investmentföretag. Dessa företag bör inte omfattas av förordningen eftersom de omfattas av särskild reglering och de nationella tillsynsmyndigheterna har i viss utsträckning mycket långtgående befogenheter att ingripa.

(10) Insolvensförfaranden innebär inte nödvändigtvis ingripande av en rättslig myndighet. Uttrycket *domstol* i denna förordning bör ges en vid betydelse och innebära en person eller ett organ med bemyndigande enligt nationell lagstiftning att inleda insolvensförfaranden. För att förordningen skall vara tillämplig bör förfarandena (som består av åtgärder och formaliteter föreskrivna i lag) inte endast överensstämma med förordningens bestämmelser utan också vara officiellt erkända och ha rättsverkan i den medlemsstat där insolvensförfaranden inleds och förfarandena bör vara kollektiva insolvensförfaranden som innebär att gäldenären helt eller delvis berövas rådigheten över sina tillgångar samt att en förvaltare utses.

(11) Förordningen utgår från det förhållandet att ett enda allmängiltigt insolvensförfarande inom hela gemenskapen knappast kan genomföras eftersom det finns så stora skillnader i materiell rätt mellan de olika medlemsstaterna. Mot bakgrund av detta skulle det ofta leda till svårigheter om rättsordningen i den stat där förfarandet inleds tillämpades undantagslöst. Detta gäller till exempel för den mycket skiftande utformningen av olika säkerhetsintressen som finns inom gemenskapen. Utformningen av de förmånsrätter som vissa borgenärer åtnjuter vid insolvensförfaranden skiljer sig ibland också fullständigt åt. Förordningen försöker ta hänsyn till detta på två olika sätt. Det bör å ena sidan anges särskilda bestämmelser om tillämplig lag för vissa typer av rättsliga relationer (t.ex. sakrätter och anställningsavtal). Det föreskrivs å andra sidan att det förutom ett huvudinsolvensförfarande med allmän räckvidd även skall finnas nationella förfaranden som bara omfattar tillgångar i den stat där förfarandet inleds.

(12) Förordningen gör det möjligt att inleda huvudinsolvensförfaranden i den medlemsstat i vilken platsen där gäldenären har sina huvudsakliga intressen finns. Dessa förfaranden har allmän räckvidd och de avser att omfatta gäldenärens samtliga tillgångar. För att skydda intressen av olika slag tillåter förordningen att sekundärförfaranden inleds och löper

parallellt med huvudförfarandena. Sekundärförfarandena får inledas i den medlemsstat där gäldenären har ett driftställe. Verkan av sekundärförfaranden är begränsade till tillgångar som finns i den staten. Tvingande regler för samordning med huvudförfarandena tillgodoser behovet av enhetlighet i gemenskapen.

(13) Begreppet *platsen där de huvudsakliga intressena finns* bör motsvara den plats där gäldenären vanligtvis förvaltar sina intressen och därför är fastställbar för tredje man.

(14) Förordningen tillämpas endast på förfaranden när platsen där gäldenärens huvudsakliga intressen finns ligger i gemenskapen.

(15) Genom denna förordning fastställs endast internationell behörighet, det vill säga att den medlemsstat utses, vars domstolar får inleda ett insolvensförfarande. Territoriell behörighet inom den medlemsstaten avgörs av den nationella rättsordningen i den berörda medlemsstaten.

(16) Den domstol som har behörighet att inleda huvudinsolvensförfaranden bör ha rätt att besluta om interimistiska åtgärder och skyddsåtgärder från den tidpunkt då det begärdes att förfarandet skulle inledas. Säkerhetsåtgärder såväl före som efter det att ett insolvensförfarande har inletts är av stor vikt för att garantera effektiviteten i förfarandet. Enligt förordningen tillhandahålls olika möjligheter till sådana åtgärder. Den domstol som är behörig när det gäller huvudinsolvensförfarandet bör också kunna besluta om tillfälliga säkerhetsåtgärder för egendom som finns inom andra medlemsstaters territorium. En förvaltare som utses interimistiskt bör dessutom, innan huvudinsolvensförfarandet inleds, i de medlemsstater där gäldenären har ett driftställe, kunna begära att det säkerhetsåtgärder vidtas som är möjliga enligt dessa staters rättsordning.

(17) Innan huvudinsolvensförfarandet inleds bör rätten att begära att ett insolvensförfarande skall inledas i den medlemsstat där gäldenären har ett driftställe begränsad till lokala borgenärer och det lokala driftställets borgenärer eller till fall där huvudinsolvensförfaranden inte får inledas enligt rättsordningen i den medlemsstat i vilken platsen där gäldenären har sina huvudsakliga intressen finns. Skälet till denna begränsning är att fall där territoriella insolvensförfaranden begärs före det huvudsakliga insolvensförfarandet skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Om huvudinsolvensförfarandet inleds blir territoriella förfaranden sekundära.

(18) Sedan huvudinsolvensförfarandet har inletts är rätten att begära att ett insolvensförfarande skall inledas i den medlemsstat där gäldenären har ett driftställe inte begränsad enligt denna förordning. Förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet eller andra personer med bemyndigande enligt nationell rätt får begära att ett sekundärt insolvensförfarande inleds.

(19) Sekundära insolvensförfaranden kan tjäna olika syften, förutom skydd av lokala intressen. Det kan uppkomma fall när gäldenärens tillgångar är alltför komplexa för att förvaltas som en enhet eller när skillnaderna i de berörda rättssystemen är så stora att svårigheter kan uppstå genom att verkningarna av rättsordningen i den stat där förfarandet inleds utsträcks till att omfatta övriga stater där tillgångarna finns. Av detta skäl får förvaltaren i huvudförfarandet begära att sekundärförfaranden inleds när detta krävs för en effektiv förvaltning av tillgångarna.

(20) Huvudinsolvensförfaranden och sekundära förfaranden kan dock endast bidra till en effektiv avyttring av de tillgångar som finns om de förfaranden som pågår samtidigt samordnas. En viktig förutsättning för detta är ett nära samarbete mellan de olika förvaltarna vilket särskilt måste omfatta ett tillräckligt utbyte av information. För att säkerställa huvudinsolvensförfarandets dominerande roll bör förvaltaren av detta förfaranden ges flera möjligheter att påverka sekundära förfaranden som pågår samtidigt. Han bör till exempel kunna föreslå en rekonstruktionsplan eller ett ackord eller begära att tillgångarna i det sekundära insolvensförfarandet inte får säljas.

(21) En borgenär som har sitt hemvist eller sitt säte inom gemenskapen bör ha rätt att anmäla sina fordringar i vart och ett av de insolvensförfaranden som pågår i gemenskapen. Detta bör även gälla skattemyndigheter och socialförsäkringsorgan. För att borgenärerna skall behandlas lika måste dock utdelningarna samordnas. En borgenär bör få behålla det han har fått i utdelning i ett insolvensförfarande, men bör få delta i utdelningen av de sammanlagda tillgångarna i ett annat förfarande först när borgenärer med samma förmånsrättsliga ställning har fått samma andel i sina fordringar.

(22) Enligt förordningen bör beslut som rör inledande, genomförande och slutförande av ett insolvensförfarande inom förordningens tillämpningsområde erkännas omedelbart, liksom beslut som har direkt samband med detta insolvensförfarande. Det automatiska erkännandet bör således leda till att de verkningar som förfarandet får genom rättsordningen i den stat där det inleds utsträcks till alla övriga medlemsstater. Erkännandet av de beslut som fattas av medlemsstaternas domstolar bör vila på principen om ömsesidigt förtroende. Därför bör grunderna för icke-erkännande reduceras till ett nödvändigt minimum. Enligt denna princip bör även konflikten lösas om domstolarna i två medlemsstater anser sig behöriga att inleda ett huvudinsolvensförfarande. Beslut i den domstol som först inleder ett förfarande bör erkännas i den andra medlemsstaten utan att de ges befogenhet att pröva denna domstols beslut.

(23) I förordningen bör anges, för de områden som den omfattar, enhetliga lagvalsregler som inom sitt tillämpningsområde, ersätter nationella internationellt privaträttsliga regler. Om inte annat anges bör rättsordningen i den medlemsstat där förfarandet inleds vara tillämplig (lex concursus). Denna lagvalsregel om lagkonflikter bör gälla både för huvudförfarandet och lokala förfaranden. Lex concursus bestämmer

samtliga verkningar av insolvensförfarandet; såväl processuella som materiella, för berörda personer och rättsliga förhållanden. Lex concursus anger alla förutsättningar för att inleda, genomföra och slutföra ett insolvensförfarande.

(24) Det automatiska erkännandet av ett insolvensförfarande i den stat där förfarandet inleds kan hämma tillämpningen av de regler enligt vilka transaktioner genomförs i andra medlemsstater. För att skydda berättigade förväntningar och säkerheten vid transaktioner i andra medlemsstater än den medlemsstat där förfaranden inleds bör det anges ett antal undantag från den allmänna regeln.

(25) Det finns ett särskilt behov av en särreglering när det gäller sakrättsliga frågor eftersom dessa är mycket viktiga för kreditväsendet. Grunderna, giltigheten och omfattningen av dessa sakrätter bör därför i allmänhet regleras enligt lex situs rättsordning och bör inte beröras av att ett insolvensförfarande inleds. En sakrättsligt skyddad rättsinnehavare bör därför kunna bibehålla sin rätt att separera egendom som omfattas av skyddet. Om tillgångarna är sakrättsligt skyddade enligt lex situs i en medlemsstat men huvudförfarandet genomförs i en annan medlemsstat, kan förvaltaren i huvudförfarandet begära att ett sekundärförfarande inleds vid den domstol som är behörig om en sakrätt görs gällande och om gäldenären har ett driftställe där. Om något sekundärförfarande inte inleds, måste överskottet vid försäljning av den tillgång som omfattas av sakrätt tillföras förvaltaren i huvudförfarandet.

(26) Om kvittning inte är tillåten enligt inledningsstatens rättsordning bör borgenären likväl ha rätt till kvittning om detta är möjligt enligt tillämplig lag avseende den insolvente gäldenärens fordran. På detta sätt kommer kvittningen att få ett slags garantifunktion som grundas på rättsliga bestämmelser på vilka den berörde borgenären kan förlita sig vid den tidpunkt då fordran uppstår.

(27) Det finns ett behov av skydd även för betalningssystem och finansiella marknader. Detta gäller till exempel de avtal om avveckling och nettning som dessa system innehåller samt avyttring av värdepapper och de säkerheter som ställs för dessa transaktioner, vilka särskilt regleras genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper³. För sådana transaktioner skall därför endast den rättsordning gälla som är tillämplig på det berörda systemet eller på den berörda marknaden. Denna bestämmelse syftar till att förhindra att de mekanismer för betalning och avveckling av transaktioner som gäller i betalnings- eller kvittningssystemen eller på medlemsstaternas reglerade finansiella marknader ändras om en deltagare blir insolvent. I direktiv 98/26/EG finns särskilda bestämmelser som bör ha företräde framför bestämmelserna i denna förordning.

³ EGT L 166, 11.6.1998, s. 45.

(28) För att skydda arbetstagarna och sysselsättningen måste de verkningar som insolvensförfarandena har för anställningsförhållandena och för parternas rättigheter och skyldigheter regleras genom den rättsordning som är tillämplig på avtalet enligt de allmänna reglerna om lagkonflikter. Alla andra rättsliga frågor rörande insolvens, till exempel huruvida arbetstagarnas fordringar skall skyddas genom förmånsrätt, och vilken prioritet denna förmånsrätt i förekommande fall skall ha, bör regleras enligt inledningsstatens rättsordning.

(29) I affärlivets intresse bör på förvaltarens begäran det väsentliga innehållet i beslutet om att inleda ett insolvensförfarande offentliggöras i de andra medlemsstaterna. Om det finns ett driftställe i den berörda medlemsstaten kan ett obligatoriskt offentliggörande krävas. I inget av fallen bör emellertid offentliggörande vara något villkor för att förfarandet skall erkännas utomlands.

(30) Det kan finnas fall då några berörda personer inte känner till att ett förfarande har inletts och rättshandlar i god tro i strid med den nya situationen. För att skydda sådana personer som infriar en skuld hos gäldenären därför att de inte känner till att ett förfarande har inletts utomlands bör betalningen anses som befriande även om den skulle ha gjorts till den utländske förvaltaren.

(31) Förordningen bör innehålla bilagor som rör organisationen av insolvensförfarandena. Eftersom dessa bilagor uteslutande hänför sig till medlemsstaternas lagstiftning finns det särskilda och väl grundade skäl för rådet att förbehålla sig rätten att ändra dessa bilagor för att kunna ta hänsyn till eventuella ändringar i medlemsstaternas nationella rättsordning.

(32) Förenade kungariket och Irland har i enlighet med artikel 3 i det protokoll som Förenade kungarikets och Irlands ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

(33) Danmark deltar i enlighet med artiklarna 1 och 2 i det protokoll om Danmarks ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen inte i antagandet av denna förordning och är därför inte bundet av den och omfattas inte av dess tillämpning.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

*Artikel 1***Tillämpningsområde**

1. Denna förordning skall tillämpas på kollektiva insolvensförfaranden som innebär att gäldenären helt eller delvis berövas rådigheten över sina tillgångar och att en förvaltare utses.

2. Denna förordning skall inte tillämpas på insolvensförfaranden som rör försäkringsföretag, kreditinstitut, investmentföretag som tillhandahåller tjänster som innebär hantering av medel eller värdepapper för tredje mans räkning eller kollektiva investmentföretag.

*Artikel 2***Definitioner**

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelse som här anges:

a) *insolvensförfaranden*: de kollektiva förfaranden som avses i artikel 1.1. Förteckningen över dessa förfaranden finns i bilaga A.

b) *förvaltare*: varje person eller institution som har till uppgift att förvalta eller realisera de tillgångar över vilka gäldenären berövas sin rådighet eller att övervaka dennes angelägenheter. Dessa personer och institutioner anges i bilaga C.

c) *likvidationsförfarande*: ett insolvensförfarande i enlighet med a, inbegripet förfaranden som innebär att gäldenärens tillgångar kan avyttras, även när förfarandet avslutas genom ett ackord eller på annat liknande sätt eller avslutas på grund av att gäldenärens tillgångar inte räcker till för att betala kostnaderna för förfarandet. Dessa förfaranden anges i bilaga B.

d) *domstol*: en medlemsstats rättsliga organ eller annan myndighet som har behörighet att inleda ett insolvensförfarande eller att fatta beslut under förfarandet.

e) *beslut*: när det gäller att inleda ett insolvensförfarande eller utse en förvaltare, avses även ett avgörande av varje domstol som är behörig att inleda sådana förfaranden eller att utse en förvaltare.

f) *tidpunkten för inledande av förfarandet*: den tidpunkt från vilken beslutet att inleda förfarandet gäller, oavsett om beslutet är slutligt eller inte.

g) *den medlemsstat där tillgångar befinner sig* för så vitt angår

– materiell egendom: den medlemsstat inom vars territorium egendomen finns,

- egendom och rättigheter som ägaren eller innehavaren måste låta registrera i ett offentligt register: den medlemsstat under vars överinseende registret förs,
 - fordringar: den medlemsstat inom vars territorium platsen där gäldenären i fråga har sina huvudsakliga intressen finns, enligt definitionen i artikel 3.1.
- h) *driftställe*: varje verksamhetsplats där gäldenären annat än tillfälligt idkar ekonomisk verksamhet med personella och materiella resurser.

Artikel 3

Internationell behörighet

1. Domstolarna i den medlemsstat inom vars territorium platsen där gäldenärens huvudsakliga intressen finns, har behörighet att inleda ett insolvensförfarande. För bolag och andra juridiska personer skall sätet anses vara platsen där de huvudsakliga intressena finns, om inte annat visas.
2. När platsen där en gäldenärs huvudsakliga intressen finns befinner sig inom en medlemsstats territorium, har domstolarna i en annan medlemsstat behörighet att inleda ett insolvensförfarande endast om gäldenären har ett driftställe i den senare medlemsstaten. Verkningarna av detta förfarande får enbart omfatta gäldenären tillhörig egendom som finns inom denna medlemsstats territorium.
3. När ett insolvensförfarande enligt punkt 1 har inletts, skall ett förfarande enligt punkt 2 som inleds därefter vara ett sekundärförfarande. Detta senare förfarande måste vara ett likvidationsförfarande.
4. Ett territoriellt insolvensförfarande enligt punkt 2 får inledas innan ett huvudförfarande med tillämpning av punkt 1 inletts endast i följande fall, nämligen
 - a) om ett insolvensförfarande enligt punkt 1 inte kan inledas enligt de förutsättningar som gäller enligt rättsordningen i den medlemsstat inom vars territorium platsen där gäldenärens huvudsakliga intressen finns, eller
 - b) om begäran att inleda ett territoriellt insolvensförfarande har gjorts av en borgenär som har hemvist eller säte i den medlemsstat inom vars territorium det berörda driftstället är beläget, eller vars fordran härrör från verksamheten vid detta driftställe.

Artikel 4

Tillämplig lag

1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning skall lagen i den medlemsstat inom vars territorium insolvensförfarandet inleds, nedan kallad inledningsstaten, vara tillämplig på insolvensförfarandet och dess verkningar.

2. Lagen i inledningsstaten skall bestämma förutsättningarna för att inleda ett förfarande, samt för att genomföra och slutföra det. Denna lag skall under alla förhållanden bestämma

- a) mot vilka slags gäldenärer ett insolvensförfarande kan inledas,
- b) vilka tillgångar som ingår i boet och hur de tillgångar skall behandlas vilka förvärvats av gäldenären efter det att insolvensförfarandet har inletts,
- c) gäldenärens rådighet och förvaltarens behörighet,
- d) förutsättningarna för kvittning,
- e) insolvensförfarandets verkningar på gäldenärens gällande avtal,
- f) insolvensförfarandets verkningar på förfaranden som inletts av enskilda borgenärer, med undantag för pågående rättegångar,
- g) de fordringar som skall anmälas i förfarandet och hur de fordringar skall behandlas, som uppkommit efter det att insolvensförfarandet har inletts,
- h) hur fordringar skall anmälas, styrkas och godtas,
- i) hur influtna medel skall fördelas, företrädesordningen och vilka rättigheter de borgenärer har, vilka efter det att insolvensförfarandet har inletts delvis tillgodosetts till följd av sakrättsligt skydd eller genom kvittning,
- j) förutsättningarna för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs, varvid bl.a. avses avslutande genom ett ackord,
- k) borgenärernas ställning efter slutfört insolvensförfarande,
- l) vem som skall stå för kostnaderna för insolvensförfarandet,
- m) vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som är tillämpliga.

Artikel 5

Tredjemansskydd

1. Borgenärs eller tredje mans sakrättsliga skydd beträffande materiell eller immateriell, fast eller lös egendom – både särskilda tillgångar och en samling obestämda tillgångar som en helhet och som ändras vid olika tidpunkter – som tillhör gäldenären och som vid den tidpunkt när ett insolvensförfarande inleds finns i en annan medlemsstat, skall inte påverkas av att ett insolvensförfarande inleds i en annan medlemsstat.

2. Bland de rättigheter som avses i punkt 1 ingår

- a) rätten att förfoga över tillgången eller att ta ut sin fordran ur den eller dess avkastning, särskilt vid retentionsrätt eller panträtt,
- b) ensamrätt att driva in en fordran, särskilt på grund av pant eller säkerhetsöverlåtelse,
- c) rätten att begära egendomen åter från den som utan rättighetsinnehavarens samtycke har den i sin besittning eller använder den,
- d) en sakrättsligt skyddad nyttjanderätt till egendomen.

3. En rättighet som upptagits i ett offentligt register och som har verkan mot tredje man och som därigenom fått ett sådant sakrättsligt skydd som avses i punkt 1, skall anses ha sakrättsligt skydd.

Artikel 6

Kvittning

1. Att ett insolvensförfarande inleds påverkar inte en borgenärs rätt att kvitta en fordran mot en fordran som gäldenären har mot honom, om sådan kvittning är tillåten enligt det lands lag, som är tillämplig på den insolvente gäldenärens fordran.
2. Punkt 1 hindrar inte återvinningstalan enligt artikel 4.2 m.

Artikel 7

Återtagandeförbehåll

1. En säljares återtaganderätt påverkas inte av att ett insolvensförfarande inleds beträffande köparen, om varan då förfarandet inleds finns i en annan medlemsstat än inledningsstaten.
2. Att ett insolvensförfarande inleds beträffande en säljare, efter det att han levererat en vara, skall inte utgöra grund för att häva köpeavtalet och skall inte hindra köparen från att förvärva varan, om varan då förfarandet inleds finns i en annan medlemsstat än inledningsstaten.
3. Punkterna 1 och 2 påverkar inte återvinningstalan enligt artikel 4.2 m.

Artikel 8

Avtal avseende fast egendom

Verkan av ett insolvensförfarande på avtal om förvärv av eller nyttjanderätt till fast egendom skall regleras uteslutande av lagen i den medlemsstat inom vars territorium den fasta egendomen är belägen.

Artikel 9

Betalningssystem och finansiella marknader

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 skall verkningarna av ett insolvensförfarande på de rättigheter och skyldigheter som åvilar parter i ett betalnings- eller avräkningssystem eller på en finansiell marknad, uteslutande regleras av den medlemsstats lag, som är tillämplig på systemet eller marknaden.
2. Punkt 1 påverkar inte åtgärder som vidtas i samband med återvinning i enlighet med den lag som är tillämplig på betalningssystemet eller den finansiella marknaden i fråga.

Anställningsavtal

Verkan av ett insolvensförfarande på anställningsavtal och anställningsförhållanden skall uteslutande regleras av den medlemsstats lag, som är tillämplig på anställningsavtalet.

Artikel 11

Verkan på registrerade rättigheter

Verkan av ett insolvensförfarande på gäldenärens rätt till fast egendom, skepp eller luftfartyg vilka är föremål för offentlig registrering, bestäms av lagen i den medlemsstat under vars överinseende registret förs.

Artikel 12

Gemenskapspatent och gemenskapsvarumärken

Vid tillämpningen av denna förordning får ett gemenskapspatent, ett gemenskapsvarumärke eller motsvarande rättighet som skapats genom gemenskapsrätten, ingå i förfarandet endast om det utgör ett förfarande som avses i artikel 3.1.

Artikel 13

Handlingar som kan återvinnas

Artikel 4.2 m skall inte tillämpas om den som haft vinning av en återvinningsgrundande handling visar att

- handlingen omfattas av lagen i en annan medlemsstat än inledningsstaten och
- den lagen i det föreliggande fallet inte tillåter att handlingen angrips på något sätt.

Artikel 14

Skydd för tredje mans förvärv

Giltigheten av en åtgärd varigenom gäldenären, efter det att ett insolvensförfarande har inletts, mot vederlag disponerar över

- fast egendom eller
 - ett skepp eller ett luftfartyg som är föremål för offentlig registrering eller
 - värdepapper vars bestånd enligt lag är beroende av registrering
- skall bestämmas av lagen i den stat inom vars territorium den fasta egendomen är belägen eller under vars överinseende registret förs.

Verkan av ett insolvensförfarande på pågående rättegångar

Verkningar av ett insolvensförfarande på en pågående rättegång beträffande egendom eller rättigheter över vilka gäldenären inte längre äger rådighet, regleras uteslutande av lagen i den medlemsstat där rättegången pågår.

KAPITEL II

ERKÄNNANDE AV INSOLVENSFÖRFARANDEN

Artikel 16

Utgångspunkt

1. Beslut om att inleda ett insolvensförfarande fattat av en domstol i en medlemsstat, som har behörighet enligt artikel 3, skall från den tidpunkt det har verkan i inledningsstaten erkännas i alla andra medlemsstater.

Detta skall också gälla i de fall ett insolvensförfarande med hänsyn till gäldenärens rättsliga status inte kan inledas mot honom i den andra medlemsstaten.

2. Erkännande av ett förfarande enligt artikel 3.1 hindrar inte att ett förfarande enligt artikel 3.2 inleds av en domstol i en annan medlemsstat. Detta senare förfarande är i så fall ett sekundärt insolvensförfarande i den mening som avses i kapitel III.

Artikel 17

Verkan av erkännande

1. Ett beslut varigenom ett förfarande enligt artikel 3.1 inleds, skall utan ytterligare formaliteter ha samma verkningar i alla andra medlemsstater som det har i inledningsstaten, om inte annat föreskrivs i denna förordning och så länge inte något förfarande enligt artikel 3.2 har inletts i dessa andra medlemsstater.

2. Verkan av ett beslut varigenom ett förfarande enligt artikel 3.2 inleds, får inte angripas i andra medlemsstater. Begränsningar av borgenärernas rättigheter, särskilt i form av betalningsansånd eller nedsättning av fordringar som en följd av detta förfarande skall ha verkan på egendom som befinner sig inom en annan medlemsstats territorium endast gentemot de borgenärer som har medgett detta.

Artikel 18

Förvaltarens behörighet

1. En förvaltare som har utsetts av en domstol som är behörig enligt artikel 3.1 har samma behörighet inom andra medlemsstaters territorier

som han har enligt lagen i inledningsstaten, så länge inget annat insolvensförfarande har inletts eller säkerhetsåtgärder av motsatt innebörd har vidtagits till följd av en begäran om att ett insolvensförfarande skall inledas i denna andra stat. Förvaltaren har under alla förhållanden rätt att överföra gäldenärens egendom från den medlemsstats territorium inom vilket den befinner sig, om inte annat följer av artiklarna 5 och 7.

2. En förvaltare som har utsetts av en domstol som är behörig enligt artikel 3.2, får i en annan medlemsstat, utom rätta eller vid domstol, göra gällande att lös egendom efter det att ett insolvensförfarande har inletts har överförts från inledningsstaten till den andra medlemsstaten. Han får också vidta åtgärder i borgenärernas intresse avseende återvinning.

3. När förvaltaren utövar sitt uppdrag skall han efterkomma rättsordningen i den medlemsstat inom vars territorium han avser att vidta åtgärder, särskilt vad gäller förfarandet för att avyttra tillgångar. Hans behörighet innefattar inte rätten att använda tvångsåtgärder eller avgöra tvister.

Artikel 19

Bevis om utseende av förvaltare

En vidimerad kopia av beslutet att utse förvaltaren eller annat intyg utfärdat av behörig domstol utgör bevis på att han utsetts till förvaltare.

En översättning till det officiella språket eller till ett av de officiella språken i den medlemsstat inom vars territorium förvaltaren utövar sitt uppdrag får begäras. Ingen legalisering eller andra liknande formaliteter krävs.

Artikel 20

Överlämnande och avräkning

1. En borgenär som, efter det att ett förfarande enligt artikel 3.1 har inletts, på något sätt, exempelvis genom verkställighetsåtgärder, har helt eller delvis fått betalt ur egendom som tillhör gäldenären och som finns inom en annan medlemsstats territorium, skall till förvaltaren lämna vad han har fått, om inte annat följer av artiklarna 5 och 7.

2. För att tillförsäkra borgenärerna lika behandling skall en borgenär, som under ett pågående insolvensförfarande har fått delbetalning för sin fordran, delta i utdelning i andra förfaranden endast när borgenärer med samma förmånsrätt har fått motsvarande utdelning i ett sådant annat förfarande.

Offentliggörande

1. På begäran av förvaltaren skall innehållet i beslutet om att inleda insolvensförfarandet och, när så är lämpligt, även beslutet att utse honom till förvaltare, offentliggörs i en annan medlemsstat i enlighet med de regler för offentliggörande som gäller i den staten. Ett sådant offentliggörande skall också ange vem som har utsetts till förvaltare och huruvida domstolen grundar sin behörighet på artiklarna 3.1. eller 3.2.

2. I en medlemsstat inom vars territorium gäldenären har ett driftställe får det emellertid föreskrivas att ett offentliggörande skall vara obligatoriskt. I sådant fall skall förvaltaren eller annan behörig myndighet i den medlemsstat där förfarandet enligt artikel 3.1 har inletts, vidta åtgärder så att offentliggörande sker.

Artikel 22

Registrering i ett offentligt register

1. Förvaltaren kan begära att ett beslut om att inleda ett förfarande enligt artikel 3.1 registreras i inskrivningsregistret, handelsregistret och annat offentligt register som förs i de andra medlemsstaterna.

2. I en medlemsstat kan det emellertid föreskrivas att registrering är obligatoriskt. I sådant fall skall förvaltaren eller behörig myndighet i den medlemsstat där förfarandet enligt artikel 3.1 inletts, vidta åtgärder så att registreringen sker.

Artikel 23

Kostnader

Kostnaderna för offentliggörande och registrering enligt artiklarna 21 och 22 skall anses som kostnader för förfarandet.

Artikel 24

Infriande av en skuld till gäldenären

1. Om en skuld till en gäldenär skall infrias hos förvaltaren i den medlemsstat där ett insolvensförfarande har inletts men i stället betalas till gäldenären i en annan medlemsstat, skall den betalningens anses befriande om betalaren inte kände till att förfarandet hade inletts.

2. När en sådan har infriats före offentliggörandet enligt artikel 21 skall betalaren anses inte ha känt till att ett insolvensförfarande har inletts, om inte annat visas. När en skuld har infriats efter offentliggörandet, skall betalaren anses ha känt till att ett insolvensförfarande har inletts, om inte annat visas.

Erkännande och verkställighet av beslut

1. Beslut som rör ett insolvensförfarandes genomförande och slutförande, samt ackord, och som fattats av en domstol, vars beslut om att inleda förfarandet erkänns i enlighet med artikel 16, skall erkännas utan krav på ytterligare formaliteter. Sådana beslut skall verkställas i enlighet med artiklarna 31–51, med undantag för artikel 34.2, i Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, ändrad genom konventionerna om tillträde till den konventionen.

Första stycket skall även gälla beslut som är direkt hänförliga till insolvensförfarandet och har nära samband härmed, även om de fattats av en annan domstol.

Första stycket skall även gälla beslut som rör säkerhetsåtgärder som fattats efter det att en begäran om att ett insolvensförfarande skall inledas har framställts.

2. Andra beslut än de som avses i punkt 1 skall erkännas och verkställas i enlighet med den konvention som avses i första stycket, i den mån den är tillämplig.

3. Medlemsstaterna behöver inte erkänna eller verkställa ett beslut som avses i första stycket om det skulle innebära att den personliga friheten eller posthемligheten kränks.

Artikel 26⁴

Ordre public

En medlemsstat får vägra att erkänna ett insolvensförfarande som har inletts i en annan medlemsstat eller vägra att verkställa beslut som fattats i samband med ett sådant förfarande, om verkningarna av ett sådant erkännande eller en sådan verkställighet skulle vara uppenbart oförenliga med grunderna för den statens rättsordning (ordre public), särskilt vad gäller statens grundläggande rättsprinciper och individens grundläggande fri- och rättigheter.

⁴ Se Portugals uttalande om tillämpning av artiklarna 26 och 37 (EGT C 183, 30.6.2000, s. 1).

SEKUNDÄRA INSOLVENSFÖRFARANDEN

*Artikel 27***Förutsättningar för att inleda ett förfarande**

Om ett förfarande enligt artikel 3.1 inletts av en domstol i en medlemsstat och detta förfarande erkänns i en annan medlemsstat (huvudförfarande), skall – utan att frågan om gäldenärens insolvens prövas i denna andra stat – ett sekundärt insolvensförfarande kunna inledas i denna medlemsstat, om någon domstol där är behörig enligt artikel 3.2. Detta förfarande måste vara ett förfarande som anges i bilaga B. Förfarandets verkan skall begränsas till de av gäldenärens tillgångar som finns inom denna andra medlemsstats territorium.

*Artikel 28***Tillämplig lag**

Om inte annat föreskrivs i denna förordning skall lagen i den medlemsstat inom vars territorium sekundärförfarandet inleds vara tillämplig på det förfarandet.

*Artikel 29***Rätt att begära att ett förfarande inleds**

Rätt att begära att ett sekundärförfarande inleds har

- a) förvaltaren i huvudförfarandet,
- b) varje annan person eller myndighet som har rätt att begära att ett insolvensförfarande inleds enligt lagen i den medlemsstat inom vars territorium begäran framställs om att sekundärförfarandet skall inledas.

*Artikel 30***Förskottsbetalning av kostnader**

När lagen i den medlemsstat där det begärts att ett sekundärförfarande skall inledas föreskriver att gäldenärens tillgångar skall räcka till för att täcka hela eller delar av förfarandekostnaderna, får domstolen begära att sökanden i förskott betalar för kostnaderna eller ställer tillräcklig säkerhet för dessa.

*Artikel 31***Skyldighet att samarbeta och lämna upplysningar**

1. Med de begränsningar som kan följa av sekretessbestämmelser är förvaltarna i huvud- och sekundärförfarandena skyldiga att informera

varandra. De skall omedelbart delge varandra alla upplysningar som kan vara av värde för det andra förfarandet, särskilt upplysningar som rör hur långt anmälningsförfarandet fortskridit och alla åtgärder som syftar till att avsluta förfarandet.

2. Om inte annat följer av de bestämmelser som reglerar vart och ett av förfarandena, skall förvaltarna i huvud- och sekundärförfarandena samarbeta med varandra.

3. Förvaltaren i sekundärförfarandet skall så snart som möjligt ge förvaltaren i huvudförfarandet möjlighet att lämna förslag om avyttring eller användning av tillgångar som ingår i sekundärförfarandet.

Artikel 32

Utövande av borgenärsrättigheter

1. Varje borgenär har rätt att anmäla sina fordringar i huvudförfarandet och i vilket sekundärförfarande som helst.

2. Förvaltarna i huvud- och sekundärförfarandena skall i de övriga förfarandena anmäla de fordringar som anmälts i det förfarande i vilket de utsetts, under förutsättning att detta är till fördel för borgenärerna i det förfarande de själva handhar; det gäller med förbehåll för borgenärernas rätt att motsätta sig det eller återkalla sin anmälan, när den tillämpliga rättsordningen tillåter det.

3. Förvaltaren i ett huvud- eller sekundärförfarande har rätt att delta i andra förfaranden på samma villkor som en borgenär, bland annat vad avser rätten att närvara vid borgenärssammanträden.

Artikel 33

Vilandeförklaring

1. Den domstol som har inlett ett sekundärförfarande skall på begäran av förvaltaren i huvudförfarandet helt eller delvis vilandeförklara sekundärförfarandet, förutsatt att domstolen i sådant fall får begära att förvaltaren i huvudförfarandet vidtar lämpliga åtgärder för att säkerställa borgenärernas eller grupper av borgenärers intressen i sekundärförfarandet. En sådan begäran av förvaltaren i huvudförfarandet får avslås endast om den påtagligt saknar intresse för borgenärerna i huvudförfarandet. En vilandeförklaring får bestämmas upp till tre månader. Vilandeförklaringen får förlängas. Den får förnyas för ytterligare perioder upp till tre månader.

2. Den domstol som avses i punkt 1 skall häva vilandeförklaringen

- på begäran av förvaltaren i huvudförfarandet.
- Självmant, på begäran av en borgenär eller av förvaltaren i sekundärförfarandet om vilandeförklaringen inte längre framstår som motiverad, varvid hänsyn särskilt skall tas till intresset hos borgenärerna i huvud- eller sekundärförfarandet.

Åtgärder för att avsluta sekundärförfarandet

1. Om den lag som är tillämplig på sekundärförfarandet tillåter att förfarandet avslutas utan likvidation genom en rekonstruktionsplan, ett ackord eller en liknande åtgärd, har förvaltaren i huvudförfarandet rätt att själv föreslå en sådan åtgärd.

Ett beslut om att sekundärförfarandet skall avslutas genom åtgärd som anges i första stycket blir slutgiltigt först om förvaltaren i huvudförfarandet samtycker till det. Saknas sådant samtycke kan beslutet dock bli slutgiltigt, om den föreslagna åtgärden inte påverkar det ekonomiska intresset hos borgenärerna i huvudförfarandet.

2. En sådan begränsning har borgenärernas rättigheter som härrör från en i punkt 1 avsedd åtgärd och som föreslås i ett sekundärförfarande, såsom ett betalningsansånd eller en skuldnedsättning, har inte utan samtycke av alla berörda borgenärer någon verkan beträffande sådana gäldenärens tillgångar som inte omfattas av sekundärförfarandet.

3. Under den tid ett förfarande vilar på grund av beslut enligt artikel 33, kan endast förvaltaren i huvudförfarandet eller gäldenären med den förres samtycke begära att åtgärder enligt punkt 1 vidtas i sekundärförfarandet; andra förslag om sådana åtgärder kan varken godtas eller underställas omröstning.

Artikel 35

Överskott i sekundärförfarandet

Om, genom realisation av tillgångar, samtliga fordringar i sekundärförfarandet kan betalas, skall förvaltaren i detta förfarande genast överföra överskottet till förvaltaren i huvudförfarandet.

Artikel 36

Efterföljande inledning av huvudförfarandet

Om ett förfarande enligt artikel 3.1 inleds efter det att ett förfarande enligt artikel 3.2 har inletts i en annan medlemsstat, skall artiklarna 31–35 tillämpas på det först inledda förfarandet i den mån det förfarandets förlopp tillåter detta.

Artikel 37⁵

Omvandling av det först inledda förfarandet

Förvaltaren i huvudförfarandet får begära att ett förfarande enligt bilaga A som har inletts tidigare i en annan medlemsstat skall omvandlas till ett

⁵ Se Portugals uttalande om tillämpning av artiklarna 26 och 37 (EGT C 183, 30.6.2000, s. 1).

likvidationsförfarande om det är i borgenärernas i huvudförfarandet intressen.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 1

Den domstol som är behörig enligt artikel 3.2 skall besluta om omvandling till något av de förfaranden som anges i bilaga B.

Artikel 38

Säkerhetsåtgärder

Om en domstol i en medlemsstat – behörig enligt artikel 3.1 – interimistiskt utser en förvaltare i syfte att säkra gäldenärens tillgångar, är den interimistiskt utsedde förvaltaren behörig att begära att åtgärder vidtas för att skydda eller säkra gäldenärens tillgångar vilka finns i en annan medlemsstat, enligt den statens rättsordning, för tiden från det att begäran om att ett insolvensförfarande skall inledas har framställts fram till det att beslut om att inleda ett förfarande har fattats.

KAPITEL IV

UPPLYSNINGAR TILL BORGENÄRER OCH OM HUR ANSPRÅK SKALL ANMÄLAS

Artikel 39

Rätt att anmäla fordringar

Varje borgenär – inklusive skattemyndighet eller socialförsäkringsorgan i medlemsstaterna – som har sin hemvist eller sitt säte i en annan medlemsstat än inledningsstaten, har rätt att skriftligen anmäla sina fordringar i insolvensförfarandet.

Artikel 40

Skyldighet att underrätta borgenärer

1. När ett insolvensförfarande har inletts i en medlemsstat skall den behöriga domstolen eller den förvaltare som domstolen utsett omedelbart underrätta kända borgenärer med hemvist eller säte i andra medlemsstater om detta.

2. Underrättelsen, vilken skall sändas till var och en av dessa borgenärer, skall innehålla upplysningar om vilka tidsfrister som gäller och följden av att dessa tidsfrister inte iakttas, den myndighet eller det organ hos vilka fordringar skall anmälas och vad som gäller i övrigt. Underrättelsen skall också ange om borgenärer som har fordringar förenade med förmåns- eller säkerhetsrätt behöver anmäla sina fordringar.

Innehållet i en anmälan av fordran

En borgenär skall översända en kopia av underlag, i den mån sådant finns, samt ange kravets art, datum för dess uppkomst och dess belopp, och om han gör gällande förmånsrätt, säkerhetsrätt eller återtagandeförbehåll, samt i vilken egendom den åberopade rätten gäller.

Artikel 42

Språk

1. Underrättelsen enligt artikel 40 skall tillhandahållas på det officiella eller ett av de officiella språken i inledningsstaten. En blankett med titeln ”Anmodan att anmäla fordran. Tidsfrister att iaktta” angivet på samtliga Europeiska unionens institutioners officiella språk skall användas.

2. Varje borgenär med hemvist eller säte i en annan medlemsstat än inledningsstaten har rätt att anmäla sin fordran på det officiella eller något av de officiella språken i den staten. I sådant fall skall dock på anmälan anges ”Anmälan av fordran” på det eller något av de officiella språken i inledningsstaten. Dessutom kan det krävas att borgenären tillhandahåller en översättning till det officiella språket eller ett av de officiella språken i den stat där förfarandet har inletts.

KAPITEL V

ÖVERGÅNGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 43

Tillämpning i tiden

Bestämmelserna i denna förordning gäller enbart för insolvensförfaranden som har inletts efter det att förordningen har trätt i kraft. Rättshandlingar som gäldenären har företagit före denna tidpunkt skall regleras av den lag som var tillämplig på rättshandlingen när den företogs.

Artikel 44

Förhållandet till konventioner

1. När denna förordning har trätt i kraft ersätter den i förhållandena mellan medlemsstaterna, vad gäller de frågor den omfattar, bl.a. följande konventioner som har ingåtts mellan två eller flera medlemsstater.

- a) Konventionen mellan Belgien och Frankrike om domstolars behörighet samt erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar undertecknad i Paris den 8 juli 1899.

- b) Konventionen (med tilläggsprotokoll av den 13 juni 1973) mellan Belgien och Österrike om konkurs, ackord och betalningsinställelse undertecknad i Bryssel den 16 juli 1969.
- c) Konventionen mellan Belgien och Nederländerna om konkurs samt om domstolars territoriella behörighet samt erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar undertecknad i Bryssel den 28 mars 1925
- d) Traktaten mellan Tyskland och Österrike om konkurs och ackord undertecknad i Wien den 25 maj 1979.
- e) Konventionen mellan Frankrike och Österrike om erkännande och verkställighet av konkursbeslut undertecknad i Wien den 27 februari 1979
- f) Konventionen mellan Frankrike och Italien om verkställighet av domar å på det civil- och handelsrättsliga området undertecknad i Rom den 3 juni 1930.
- g) Konventionen mellan Italien och Österrike om konkurs och ackord undertecknad i Rom den 12 juli 1977.
- h) Konventionen mellan Nederländerna och Tyskland om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och andra exekutionstitlar på det civil- och handelsrättsliga området undertecknad i Haag den 30 augusti 1962.
- i) Konventionen samt dess protokoll, mellan Förenade kungariket och Belgien om ömsesidig verkställighet av domar på det civil- och handelsrättsliga området undertecknad i Bryssel den 2 maj 1934.
- j) Konventionen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige angående konkurs undertecknad i Köpenhamn den 7 november 1933.
- k) Den europeiska konventionen om vissa internationella aspekter rörande konkurser undertecknad i Istanbul den 5 juni 1990.

2. De konventioner som anges i punkt 1 skall tillämpas på frågor som avser förfaranden som har inletts innan denna förordning har trätt i kraft.

3. Denna förordning är inte tillämplig

- a) i en medlemsstat i den utsträckning den är oförenlig med förpliktelser som uppstår i samband med konkurs och som härrör från en konvention som medlemsstaten före ikraftträdande av denna förordning har slutit med ett eller flera tredje länder.
- b) I Förenade kungariket och Nordirland i den utsträckning den är oförenlig med förpliktelser som uppstår i samband med konkurs och likvidation av insolventa bolag och som härrör från överenskommelser inom ramen för samväldet vilka föreligger när denna förordning träder i kraft.

Artikel 45

Ändring av bilagorna

Rådet får fatta beslut med kvalificerad majoritet på initiativ av en av sina medlemmar eller på förslag från kommissionen, om ändring av bilagorna.

Rapporter

Kommissionen skall senast den 1 juni 2012 och vart femte år därefter, till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén, lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning. Rapporten skall vid behov åtföljas av förslag till ändringar av denna förordning.

Artikel 47

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 31 maj 2002.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Utfärdad i Bryssel den 29 maj 2000.

På rådets vägnar
A. COSTA
Ordförande

Insolvensförfaranden som anges i artikel 2 a

BELGIE–BELGIQUE

- Het faillissement/La faillite
- Het gerechtelijk akkoord/Le concordat judiciaire
- De collectieve schuldenregeling/Le règlement collectif de dettes

DEUTSCHLAND

- Das Konkursverfahren
- Das gerichtliche Vergleichsverfahren
- Das Gesamtvollstreckungsverfahren
- Das Insolvenzverfahren

ΕΛΛΑΣ

- Πτώχευση
- Η ειδική εκκαθάριση
- Η προσωρινή διαχείριση εταιρίας. Η διοίκηση και η διαχείριση των πιστωτών
- Η υπαγωγή επιχείρησης υπό επίτροπο με σκοπό τη σύναψη συμβιβασμού με τους πιστωτές

ESPANA

- Concurso de acreedores
- Quiebra
- Suspensión de pagos

FRANCE

- Liquidation judiciaire
- Redressement judiciaire avec nomination d'un administrateur

IRELAND

- Compulsory winding up by the Court
- Bankruptcy
- The administration in bankruptcy of the estate of persons dying insolvent
- Creditors' voluntary winding up (with confirmation of a Court)
- Arrangements under the control of the Court which involve the vesting of all or part of the property of the debtor in the Official Assignee for realisation and distribution
- Company examinership

ITALIA

- Fallimento
- Concordato preventivo
- Liquidazione coatta amministrativa
- Amministrazione straordinaria
- Amministrazione controllata

LUXEMBOURG

- Faillite
- Gestion contrôlée
- Concordat préventif de faillite (par abandon d'actif)
- Régime spécial de liquidation du notariat

NEDERLAND

- Het faillissement
- De surseance van betaling
- De schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

ÖSTERREICH

- Das Konkursverfahren
- Das Ausgleichsverfahren

PORTUGAL

- O processo de falência
- Os processos especiais de recuperação de empresa, ou seja:
 - A concordata
 - A reconstituição empresarial
 - A reestruturação financeira
 - A gestão controlada

SUOMI–FINLAND

- konkurssi/konkurs
- yrityssaneeraus/företagssanering

SVERIGE

- Konkurs
- Företagsrekonstruktion

UNITED KINGDOM

- Winding up by or subject to the supervision of the court
- Creditors' voluntary winding up (with confirmation by the court)

- Administration
- Voluntary arrangements under insolvency legislation
- Bankruptcy or sequestration

Prop. 2005/06:37
Bilaga 1

Insolvensförfaranden som anges i artikel 2 c

BELGIE–BELGIQUE

- Het faillissement/La faillite

DEUTSCHLAND

- Das Konkursverfahren
- Das Gesamtvollstreckungsverfahren
- Das Insolvenzverfahren

ΕΛΛΑΣ

- Πτώχευση
- Η ειδική εκκαθάριση

ESPANA

- Concurso de acreedores
- Quiebra
- Suspensión de pagos basada en la insolvencia definitiva

FRANCE

- Liquidation judiciaire

IRELAND

- Compulsory winding up by the Court
- Bankruptcy
- The administration in bankruptcy of the estate of persons dying insolvent
- Winding up in bankruptcy of partnerships
- Creditors' voluntary winding up (with conformation of a Court)

ITALIA

- Fallimento
- Liquidazione coatta amministrativa

LUXEMBOURG

- Faillite
- Régime spécial de liquidation du notariat

NEDERLAND

- Het faillissement
- De schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

Prop. 2005/06:37
Bilaga 1

ÖSTERREICH

- Das Konkursverfahren

PORTUGAL

- O processo de falência

SUOMI – FINLAND

- konkurssi/konkurs

SVERIGE

- Konkurs

UNITED KINGDOM

- Winding up by or subject to the supervision of the court
- Creditors' voluntary winding up (with confirmation by the court)
- Bankruptcy or sequestration

Förvaltare som anges i artikel 2 b

BELGIE – BELGIQUE

- De curator/Le curateur
- De commissaris inzake opschorting/Le commissaire au sursis
- De schuldbemiddelaar/Le médiateur de dettes

DEUTSCHLAND

- Konkursverwalter
- Vergleichsverwalter
- Sachwalter (nach der Vergleichsordnung)
- Verwalter
- Insolvenzverwalter
- Sachwalter (nach der Insolvenzordnung)
- Treuhänder
- Vorläufiger Insolvenzverwalter

ΕΛΛΑΣ

- Σύγδικος
- Ο προσωρινός διαχειριστής. Η διοικούσα επιτροπή των πιστωτών
- Ο ειδικός εκκαθαριστής
- Ο επίτροπος

ESPANA

- Depositario–administrador
- Interventor o Interventores
- Sindicos
- Comisario

FRANCE

- Représentant des créanciers
- Mandataire liquidateur
- Administrateur judiciaire
- Commissaire à l'exécution de plan

IRELAND

- Liquidator
- Official Assignee
- Trustee in bankruptcy
- Provisional liquidator
- Examiner

ITALIA

- Curatore
- Commissario

LUXEMBOURG

- Le curateur
- Le commissaire
- Le liquidateur
- Le conseil de gérance de la section d'assainissement du notariat

NEDERLAND

- De curator in het faillissement
- De bewindvoerder in de surseance van betaling
- De bewnidvoerder in de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen

ÖSTERREICH

- Masseverwalter
- Ausgleichsverwalter
- Sachwalter
- Treuhänder
- Besondere Verwalter
- Vorläufige Verwalter
- Konkursgericht

PORTUGAL

- Gestor judicial
- Liquidatário judicial
- Comissao de Credores

SUOMI – FINLAND

- Pesähoitaja/boförvaltare
- Selvittäjä/utredare

SVERIGE

- Förvaltare
- Rekonstruktör

UNITED KINGDOM

- Liquidator
- Supervisor of a voluntary arrangement
- Administrator

- OfficialReceiver
- Trustee
- Judicial factor

Prop. 2005/06:37
Bilaga 1

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG av den 19 mars 2001 om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag

Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG
av den 19 mars 2001
om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD
HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 och artikel 55 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget³, och

av följande skäl:

(1) Rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring,⁴ kompletterat genom direktiv 92/49/EEG,⁵ och rådets första direktiv 79/267/EEG av den 5 mars 1979 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva direkt livförsäkringsrörelse,⁶ kompletterat genom direktiv 92/96/EEG,⁷ föreskriver att tillsynsmyndigheten i hemlandet skall utfärda en enda auktorisation för försäkringsföretaget. Den enda auktorisationen tillåter försäkringsföretaget att driva verksamhet inom gemenskapen genom etablering eller fritt tillhållande av tjänster utan ytterligare auktorisation från värdlandet och under tillsyn av enbart hemlandets tillsynsmyndigheter.

¹ EGT C 71, 19.3.1987, s. 5 och EGT C 253, 6.10.1989, s. 3.

² EGT C 319, 30.11.1987, s. 10.

³ Europaparlamentets yttrande av den 15 mars 1989 (EGT C 96, 17.4.1989, s. 99), bekräftat den 27 oktober 1999, rådets gemensamma ståndpunkt av den 9 oktober 2000 (EGT C 344, 1.12.2000, s. 23) och Europaparlamentets beslut av den 15 februari 2001.

⁴ EGT L 228, 16.8.1973, s. 3. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 95/26/EG (EGT L 168, 18.7.1995, s. 7).

⁵ Rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring) (EGT L 228, 11.8.1992, s. 1).

⁶ EGT L 63, 13.3.1979, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 95/26/EG.

⁷ Rådets direktiv 92/96/EEG av den 10 november 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser direkt livförsäkring och om ändring av direktiven 79/267/EEG och 90/619/EEG (tredje livförsäkringsdirektivet) (EGT L 360, 9.12.1992, s. 1).

(2) De försäkringsdirektiv som föreskriver en enda auktorisation som är giltig för försäkringsföretag inom hela gemenskapen innehåller inte bestämmelser om samordning vid likvidationsförfaranden. Försäkringsföretag samt andra finansiella institut undantas uttryckligen från tillämpningsområdet för rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden⁸. För att den inre marknaden skall fungera väl och för att borgenärerna skall ges ett fullgott skydd är det av intresse att samordnade bestämmelser om likvidationsförfaranden för försäkringsföretag införs på gemenskapsnivå.

(3) Samordnade bestämmelser bör också införas för att säkerställa full effekt inom hela gemenskapen av de rekonstruktionsåtgärder som beslutas av de behöriga myndigheterna i en medlemsstat och som syftar till att bevara eller återställa ett försäkringsföretags finansiella soliditet och i största möjliga utsträckning förhindra ett likvidationsförfarande. De rekonstruktionsåtgärder som omfattas av detta direktiv är sådana som påverkar redan befintliga rättigheter som innehas av andra parter än själva försäkringsföretaget. De åtgärder som föreskrivs i artikel 20 i direktiv 73/239/EEG och i artikel 24 i direktiv 79/267/EEG bör omfattas av detta direktivs tillämpningsområde under förutsättning att de överensstämmer med villkoren i definitionen av rekonstruktionsåtgärder.

(4) Detta direktivs tillämpningsområde omfattar hela gemenskapen och därmed försäkringsföretag enligt definitionen i direktiven 73/239/EEG och 79/267/EEG som har sitt huvudkontor i gemenskapen, filialer i gemenskapen till försäkringsföretag som har sitt huvudkontor i tredje land och borgenärer bosatta i gemenskapen. Detta direktiv bör inte reglera rekonstruktionsåtgärdernas och likvidationsförfarandenas verkningar gentemot tredje land.

(5) Detta direktiv bör avse likvidationsförfaranden, oavsett om förfarandet baseras på insolvens eller ej, eller om det är frivilligt eller obligatoriskt. Det bör tillämpas på kollektiva förfaranden enligt hemlandets lagstiftning i enlighet med artikel 9 vilka omfattar avyttring av ett försäkringsföretags tillgångar och fördelning av behållningen. Likvidationsförfaranden som inte baseras på insolvens men som för försäkringsfordringar inbegriper en prioritetsordning i enlighet med artikel 10 bör också omfattas av detta direktiv. Fordringar på försäkringsföretaget som härrör från arbetstagares anställningsavtal eller anställningsförhållanden bör genom övertagande av rättigheter (subrogation) kunna gå över till ett nationellt lönegarantisystem. Fordringar som övertagits på detta sätt bör åtnjuta den behandling som bestäms av hemlandets lag (lex concursus) i enlighet med principerna i detta direktiv. Bestämmelserna i detta direktiv bör tillämpas på de olika fallen av likvidationsförfaranden i tillämplig utsträckning.

(6) Att rekonstruktionsåtgärder har vidtagits hindrar inte att likvidationsförfaranden inleds. Likvidationsförfaranden kan inledas när rekonstruktionsåtgärder inte har vidtagits eller efter att rekonstruktionsåtgärder

⁸ EGT L 160, 30.6.2000, s. 1.

vidtagits och de kan avslutas genom förlikning eller genom liknande åtgärder, inklusive rekonstruktionsåtgärder.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

(7) I enlighet med de befintliga principerna för insolvens bör det i definitionen av filial tas hänsyn till att försäkringsföretaget är en enda juridisk person. Hemlandets lag bör avgöra hur tillgångar och skulder, som innehas av oberoende personer som har ständig behörighet att agera för försäkringsföretaget som försäkringsombud, bör behandlas vid likvidationen av försäkringsföretaget.

(8) Det bör göras en åtskillnad mellan myndigheter som är behöriga i fråga om rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden samt tillsynsmyndigheter för försäkringsföretagen. De behöriga myndigheterna får vara administrativa eller rättsliga myndigheter beroende på medlemsstatens lagstiftning. Detta direktiv avser inte att harmonisera nationell lagstiftning om fördelning av behörighet mellan dessa myndigheter.

(9) Detta direktiv syftar inte till att harmonisera nationell lagstiftning avseende rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden men har som mål att säkerställa ett ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas rekonstruktionsåtgärder och likvidationslagstiftning gällande försäkringsföretag samt det nödvändiga samarbetet. Ett sådant ömsesidigt erkännande genomförs med detta direktiv genom principerna om enhet, universalitet, samordning, offentlighet, likvärdig behandling och skydd av försäkringsborgenärer.

(10) Endast de behöriga myndigheterna i hemlandet bör vara behöriga att besluta om likvidationsförfaranden när det gäller försäkringsföretag (enhetsprincipen). Dessa förfaranden bör få verkan i gemenskapen som helhet och bör erkännas av alla medlemsstater. Alla tillgångar och skulder i försäkringsföretaget bör i normala fall omfattas av likvidationsförfarandet (universalitetsprincipen).

(11) Hemlandets lag bör reglera beslut om likvidation av försäkringsföretag, likvidationsförfarandena i sig och deras verkningar, såväl materiella som processuella, på berörda personer och rättsliga förhållanden, om inte annat föreskrivs i detta direktiv. Alla förutsättningar för att inleda, genomföra och slutföra ett likvidationsförfarande bör i normala fall därför regleras av hemlandets lag. I syfte att underlätta tillämpningen av detta direktiv bör det innehålla en icke uttömmande förteckning över aspekter som särskilt omfattas av den allmänna principen om hemlandets lag.

(12) Tillsynsmyndigheterna i hemlandet och i alla övriga medlemsstater bör omedelbart informeras om att likvidationsförfaranden inletts (samordningsprincipen).

(13) Det är av yttersta vikt att försäkrade, försäkringstagare, förmåntagare samt skadelidande som har rätt att rikta fordringsanspråk direkt mot försäkringsföretaget som härrör från försäkringsverksamhet skyddas

vid likvidationsförfaranden. Ett sådant skydd bör inte innefatta fordringar som inte är hänförliga till försäkringsavtal eller försäkringsverksamhet utan till skyldigheter som följer av annat civilrättsligt ansvar som förorsakats av försäkringsombud vid förhandlingar som detta ombud, enligt den lagstiftning som gäller för försäkringsavtalet eller försäkringsverksamheten, inte själv är ansvarig för enligt försäkringsavtalet eller försäkringsverksamheten. För att detta mål skall kunna uppnås bör medlemsstaterna se till att försäkringsborgenärer får en särskild behandling enligt en av två alternativa metoder som anges i detta direktiv. Medlemsstaterna kan välja mellan att ge försäkringsfordringar absolut förmånsrätt framför varje annan fordran i tillgångar som motsvarar de tekniska avsättningarna eller ge försäkringsfordringar en förmånsrätt i försäkringsföretagets samtliga tillgångar som endast kan föregås av fordringar som avser anspråk i fråga om lön, socialförsäkringsavgifter, skatter och sakrätter. Ingen av de båda metoder som anges i detta direktiv hindrar en medlemsstat från att upprätta en förmånsrättsordning mellan olika kategorier av försäkringsfordringar.

(14) Detta direktiv bör säkerställa en lämplig balans mellan skyddet för försäkringsborgenärer och andra prioriterade borgenärer som skyddas av medlemsstaternas lagstiftning och inte harmonisera de olika system avseende prioriterade borgenärer som finns i medlemsstaterna.

(15) De två alternativa metoderna för behandling av försäkringsfordringar är i sak likvärdiga. Den första metoden ser till att tillgångar som motsvarar de tekniska avsättningarna anslås till försäkringsfordringar. Den andra metoden tillerkänner försäkringsfordringar en placering i förmånsrättsordningen mellan borgenärerna som inte bara berör de tillgångar som utgörs av tekniska avsättningar utan försäkringsföretagets samtliga tillgångar.

(16) De medlemsstater som i syfte att skydda försäkringsborgenärer väljer metoden att ge försäkringsfordringar absolut förmånsrätt när det gäller tillgångar som motsvarar de tekniska avsättningarna bör kräva att försäkringsföretag upprättar och uppdaterar ett särskilt register över sådana tillgångar. Ett sådant register är ett användbart instrument för att identifiera de tillgångar som berörs av sådana fordringar.

(17) För att göra de båda metoderna för behandlingen av försäkringsfordringar mer likvärdiga bör detta direktiv ålägga de medlemsstater som tillämpar metoden i artikel 10.1 b att kräva att varje försäkringsföretag vid varje tidpunkt och oberoende av eventuell likvidation skall ha täckning för de fordringar, som enligt denna metod kan ha förmånsrätt framför försäkringsfordringar och som är antecknade i försäkringsföretagets redovisning med motsvarighet i sådana tillgångar som enligt gällande försäkringsdirektiv får användas för att täcka tekniska avsättningar.

(18) Hemlandet bör kunna föreskriva att, när försäkringsborgenärernas rättigheter genom subrogation har övergått till ett garantisystem som är upprättat i det hemlandet, fordringar inom detta garantisystem inte bör

åtnjuta den behandling som gäller för försäkringsfordringar enligt detta direktiv.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

(19) När ett likvidationsförfarande inleds bör detta innebära att den erhållna auktorisationen att driva verksamhet som beviljats försäkringsföretaget återkallas om inte denna auktorisation redan dessförinnan återkallats.

(20) Beslutet att inleda likvidationsförfaranden, som kan få verkningar i hela gemenskapen enligt universalitetsprincipen, bör offentliggöras på lämpligt sätt inom gemenskapen. I syfte att skydda berörda parter bör beslutet offentliggöras enligt hemlandets förfaranden och i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och dessutom på varje annat sätt som beslutats av de övriga medlemsstaternas tillsynsmyndigheter inom resp. territorium. Dessutom bör utöver offentliggörandet av beslutet kända borgenärer som är bosatta i gemenskapen informeras individuellt om beslutet och denna information bör åtminstone innehålla de uppgifter som anges i detta direktiv. Förvaltare bör också regelbundet hålla borgenärer informerade om hur likvidationsförfarandet fortskrider.

(21) Borgenärer bör ha rätt att vid likvidationsförfaranden anmäla fordringar eller lägga fram skriftliga synpunkter. Fordringar från borgenärer som är bosatta i en annan medlemsstat än hemlandet bör behandlas på samma sätt som motsvarande fordringar i hemlandet utan någon som helst diskriminering på grund av nationalitet eller bosättning (principen om likvärdig behandling).

(22) Detta direktiv bör tillämpa principer som motsvarar de som anges för likvidationsförfaranden med nödvändiga ändringar på de rekonstruktionsåtgärder som en behörig myndighet i en medlemsstat beslutat om. Offentliggörandet av sådana rekonstruktionsåtgärder bör begränsas till det fall då andra parter än själva försäkringsföretaget kan överklaga dessa i hemlandet. När rekonstruktionsåtgärder enbart inverkar på rättigheter för personer i deras egenskap av aktieägare, delägare och anställda i försäkringsföretaget, bör den behöriga myndigheten fastställa hur de berörda parterna bör informeras i enlighet med relevant lagstiftning.

(23) I detta direktiv anges samordnade regler för att fastställa den lag som är tillämplig på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden för försäkringsföretag. Detta direktiv avser inte att fastställa regler i internationell privaträtt som avgör vilken lag som är tillämplig på avtal och andra rättsliga förhållanden. Detta direktiv avser särskilt inte att reglera tillämpliga regler om huruvida det föreligger ett avtal, parternas rättigheter och skyldigheter samt värdering av skulder.

(24) Från detta direktivs allmänna princip om att hemlandets lag skall reglera rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden bör det finnas en rad undantag för att skydda berättigade förväntningar och säkerheten avseende vissa transaktioner i andra medlemsstater än hemlandet. Dessa undantag bör avse verkningarna av sådana rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden på vissa avtal och rättigheter,

tredje mans sakrättsliga skydd, äganderättsförbehåll, kvittning, reglerade marknader, skadliga åtgärder, tredje mans förvärv och pågående rättegångar.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

(25) Det undantag som avser verkan av rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden på vissa avtal och rättigheter som anges i artikel 19 bör begränsas till sådana verkningar och bör inte inbegripa några andra frågor i samband med rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden, t.ex. hur fordringar skall anmälas, styrkas och godtas, samt företrädesordningen avseende sådana avtal och rättigheter, vilket bör avgöras av hemlandets lag.

(26) Verkan av rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden på en pågående rättegång bör regleras av lagen i den medlemsstat där rättegången pågår med avseende på en tillgång eller en rättighet som försäkringsföretaget inte längre förfogar över, vilket utgör ett undantag från tillämpningen av hemlandets lag. Verkningarna av sådana åtgärder och förfaranden på enskilda exekutiva tvångsåtgärder som rättegångarna ger upphov till bör regleras av lagen i hemlandet enligt den allmänna principen i detta direktiv.

(27) Alla personer som skall ta emot eller lämna information som ett led i informationsförfarandena enligt detta direktiv är bundna av tystnadsplikt på samma sätt som fastställs i artikel 16 i direktiv 92/49/EEG och artikel 15 i direktiv 92/96/EEG, med undantag av rättsliga myndigheter för vilka särskild nationell lagstiftning är tillämplig.

(28) I syfte endast att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden som omfattar ett försäkringsföretags filialer belägna i gemenskapen om försäkringsföretagets huvudkontor finns i tredje land, bör hemlandet definieras som den medlemsstat i vilken filialen är belägen och tillsynsmyndigheterna och de behöriga myndigheterna som myndigheterna i den medlemsstaten.

(29) Om ett försäkringsföretag som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen äger filialer i mer än en medlemsstat, bör varje filial behandlas för sig med avseende på tillämpningen av detta direktiv. I detta fall bör behöriga myndigheter, tillsynsmyndigheter samt rekonstruktörer och förvaltare sträva efter att samordna sina åtgärder.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv skall tillämpas på de rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden som rör försäkringsföretag.

2. Detta direktiv skall, i den utsträckning som framgår av artikel 30, även tillämpas på de rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden som rör filialer inom gemenskapens territorium till försäkringsföretag vilkas huvudkontor är belägna utanför gemenskapen.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- a) försäkringsföretag: ett företag som har fått officiell auktorisation enligt artikel 6 i direktiv 73/239/EEG eller artikel 6 i direktiv 79/267/EEG,
- b) filial: varje slags ständig närvaro av ett försäkringsföretag på en medlemsstats territorium utom i hemlandet vilken bedriver försäkringsverksamhet,
- c) rekonstruktionsåtgärder: åtgärder som medför ingripande av administrativa organ eller rättsliga myndigheter och som är avsedda att bevara eller återställa ett försäkringsföretags finansiella ställning och som påverkar redan befintliga rättigheter som innehas av en annan part än försäkringsföretaget, inbegripet men inte begränsat till åtgärder som kan komma att innebära inställande av betalningar, inställande av verkställighetsåtgärder eller nedskrivning av fordringar,
- d) likvidationsförfarande: kollektivt förfarande som innebär att ett försäkringsföretags tillgångar avyttras och behållningen fördelas mellan borgenärerna, aktieägarna eller delägarna på lämpligt sätt och som med nödvändighet medför ingripande av de administrativa eller rättsliga myndigheterna i en medlemsstat, inbegripet fall där det kollektiva förfarandet avslutas med ackord eller annan motsvarande åtgärd, oavsett om förfarandet baseras på insolvens eller om det är frivilligt eller obligatoriskt,
- e) hemland: den medlemsstat där ett försäkringsföretag har auktoriserats enligt artikel 6 i direktiv 73/239/EEG eller artikel 6 i direktiv 79/267/EEG,
- f) värdland: den medlemsstat annan än hemlandet där ett försäkringsföretag har en filial,
- g) behöriga myndigheter: de administrativa eller rättsliga myndigheter i medlemsstaterna som är behöriga i fråga om rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden,
- h) tillsynsmyndigheter: de behöriga myndigheter som avses i artikel 1 k i direktiv 92/49/EEG och artikel 1.1 i direktiv 92/96/EEG,

i) rekonstruktör: varje person eller organ som utses av de behöriga myndigheterna för att förvalta rekonstruktionsåtgärder,

j) förvaltare: varje person eller organ som utses av de behöriga myndigheterna eller, i förekommande fall, av de styrande organen i ett försäkringsföretag för att förvalta ett likvidationsförfarande,

k) försäkringsfordran: varje belopp som ett försäkringsföretag är skyldigt försäkrade personer, försäkringstagare, förmånstagare eller skadelidande vilka har rätt att rikta anspråk direkt mot försäkringsföretaget och som härrör från ett försäkringsavtal eller från någon verksamhet som anges i artikel 1.2 och 1.3 i direktiv 79/267/EEG i direkt försäkringsverksamhet, inbegripet belopp avsatta för ovannämnda personer när vissa inslag i skulden ännu inte är kända. De premier som ett försäkringsföretag är skyldigt till följd av att dessa försäkringsavtal och denna verksamhet inte har ingåtts eller har annullerats enligt den lag som gäller för sådana avtal eller sådan verksamhet innan likvidationsförfarandena har inletts skall också betraktas som försäkringsfordran.

AVDELNING II REKONSTRUKTIONSÅTGÄRDER

Artikel 3

Tillämpningsområde

Denna avdelning skall tillämpas på de rekonstruktionsåtgärder som avses i artikel 2 c i detta direktiv.

Artikel 4

Beslut om rekonstruktionsåtgärder – tillämplig lag

1. Endast de behöriga myndigheterna i hemlandet skall ha rätt att besluta om rekonstruktionsåtgärder som avser ett försäkringsföretag, inklusive dess filialer i andra medlemsstater. Rekonstruktionsåtgärderna skall inte hindra hemlandet från att inleda likvidationsförfaranden.
2. Rekonstruktionsåtgärderna skall regleras av de lagar, förordningar och förfaranden som gäller i hemlandet, om inte annat anges i artiklarna 19–26.
3. Rekonstruktionsåtgärderna skall få full verkan i hela gemenskapen i enlighet med hemlandets lag utan vidare formaliteter, också mot tredje man i andra medlemsstater, även om lagstiftningen i dessa andra medlemsstater inte föreskriver sådana rekonstruktionsåtgärder eller alternativt ställer upp villkor för deras genomförande som inte är uppfyllda.
4. Rekonstruktionsåtgärderna skall få verkan i hela gemenskapen så snart som de får verkan i den medlemsstat där de har vidtagits.

Information till tillsynsmyndigheterna

De behöriga myndigheterna i hemlandet skall skyndsamt informera tillsynsmyndigheterna i hemlandet om sitt beslut att vidta rekonstruktionsåtgärder, om möjligt innan de vidtar en sådan åtgärd eller annars omedelbart därefter. Tillsynsmyndigheterna i hemlandet skall skyndsamt informera tillsynsmyndigheterna i alla andra medlemsstater om beslutet att vidta rekonstruktionsåtgärder, inbegripet de verkningar som sådana åtgärder kan få i praktiken.

Artikel 6

Offentliggörande

1. Om det är möjligt att i hemlandet överklaga en rekonstruktionsåtgärd, skall de behöriga myndigheterna i hemlandet, rekonstruktören eller en person som har rätt därtill i hemlandet offentliggöra beslutet om en rekonstruktionsåtgärd enligt de förfaranden för offentliggörande som föreskrivs i hemlandet och dessutom så snart som möjligt offentliggöra ett utdrag ur det dokument där rekonstruktionsåtgärden fastställs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Tillsynsmyndigheterna i alla övriga medlemsstater som har underrättats om beslutet om en rekonstruktionsåtgärd enligt artikel 5 får säkerställa att ett sådant beslut offentliggörs på deras resp. territorium på det sätt som de anser lämpligt.

2. Det offentliggörande som föreskrivs i punkt 1 skall även innehålla namnet på behörig myndighet i hemlandet, tillämplig lag enligt artikel 4.2 samt namnet på rekonstruktören om en sådan har utsetts. Offentliggörandet skall avfattas på det officiella språket eller på ett av de officiella språken i den medlemsstat där informationen offentliggörs.

3. Rekonstruktionsåtgärderna skall vidtas oberoende av bestämmelserna om offentliggörande i punkterna 1 och 2 och skall gälla fullt ut mot borgenärer, om inte de behöriga myndigheterna i hemlandet eller denna stats lagstiftning föreskriver annat.

4. När rekonstruktionsåtgärder enbart inverkar på rättigheter som innehas av personer i deras egenskap av aktieägare, delägare eller anställda i ett försäkringsföretag skall denna artikel inte tillämpas, såvida inte den lagstiftning som gäller för dessa rekonstruktionsåtgärder föreskriver annat. De behöriga myndigheterna skall fastställa hur de berörda parterna som påverkas av dessa rekonstruktionsåtgärder skall informeras i enlighet med relevant lagstiftning.

Artikel 7

Information till kända borgenärer – Rätt att anmäla fordringar

1. Om det enligt hemlandets lagstiftning krävs att en fordran anmäls för att erkännas eller om det föreskrivs en obligatorisk information om en

rekonstruktionsåtgärd till borgenärer som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i denna stat, skall de behöriga myndigheterna i hemlandet eller rekonstruktören i enlighet med förfarandena i artikel 15 och artikel 17.1 även informera de kända borgenärer som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i en annan medlemsstat.

2. Om det i hemlandets lagstiftning föreskrivs att borgenärer som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i denna stat har rätt att anmäla fordringar eller framföra synpunkter angående sina fordringar, skall borgenärer som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i en annan medlemsstat ha samma rätt att anmäla fordringar eller framföra synpunkter i enlighet med förfarandena i artikel 16 och artikel 17.2.

AVDELNING III LIKVIDATIONSFÖRFARANDEN

Artikel 8

Inledande av ett likvidationsförfarande – Information till tillsynsmyndigheterna

1. Endast hemlandets behöriga myndigheter skall ha rätt att fatta beslut om att inleda ett likvidationsförfarande som avser ett försäkringsföretag, inklusive dess filialer i andra medlemsstater. Detta beslut får fattas i avsaknad av eller efter ett beslut om rekonstruktionsåtgärder.

2. Ett beslut som fattas enligt hemlandets lagstiftning om att inleda ett likvidationsförfarande avseende ett försäkringsföretag, inklusive dess filialer i andra medlemsstater, skall utan vidare formaliteter erkännas i alla övriga medlemsstater och skall få verkan där så snart beslutet har fått verkan i den medlemsstat där förfarandet inleds.

3. Tillsynsmyndigheterna i hemlandet skall skyndsamt informeras om beslutet att inleda ett likvidationsförfarande, om möjligt innan förfarandet inleds eller annars omedelbart därefter. Hemlandets tillsynsmyndigheter skall skyndsamt informera tillsynsmyndigheterna i alla övriga medlemsstater om beslutet att inleda ett likvidationsförfarande, inbegripet de verkningar som ett sådant förfarande kan få i praktiken.

Artikel 9

Tillämplig lag

1. Beslutet om att inleda ett likvidationsförfarande avseende ett försäkringsföretag, likvidationsförfarandena och deras verkningar skall regleras av de lagar och andra författningar som är tillämpliga i försäkringsföretagets hemland om inte annat föreskrivs i artiklarna 19–26.

2. Hemlandets lag skall särskilt avgöra

- a) vilka tillgångar som ingår i boet och hur de tillgångar skall behandlas som förvärvats av eller tillfaller försäkringsföretaget efter det att likvidationsförfarandet har inletts,
- b) försäkringsföretagets och förvaltarens respektive behörighet,
- c) förutsättningarna för kvittning,
- d) likvidationsförfarandets verkan på försäkringsföretagets gällande avtal,
- e) likvidationsförfarandets verkan på förfaranden som inletts av enskilda borgenärer, med undantag för pågående rättegångar enligt artikel 26,
- f) vilka fordringar som skall anmälas gentemot försäkringsföretaget och hur de fordringar skall behandlas som uppkommit efter det att likvidationsförfarandet har inletts,
- g) hur fordringar skall anmälas, styrkas och godtas,
- h) hur medel som influtit från tillgångar som avyttrats skall fördelas, företrädesordningen och vilka rättigheter de borgenärer har som efter det att likvidationsförfarandet inletts delvis tillgodosetts till följd av sakrättsligt skydd eller genom kvittning,
- i) förutsättningarna för och verkan av att likvidationsförfarandet avslutats, särskilt genom ett ackord,
- j) borgenärernas ställning efter avslutat likvidationsförfarande,
- k) vem som skall stå för kostnader och utgifter i samband med likvidationsförfarandet,
- l) de regler som rör ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet för rättshandlingar som är till skada för alla borgenärer.

Artikel 10

Behandling av försäkringsfordringar

1. Medlemsstaterna skall se till att försäkringsfordringar har förmånsrätt framför andra fordringar på försäkringsföretaget enligt en eller båda av följande metoder:
 - a) Försäkringsfordringar skall avseende tillgångar som motsvarar de tekniska avsättningarna åtnjuta absolut förmånsrätt framför andra fordringar på försäkringsföretaget.
 - b) Försäkringsfordringar skall avseende försäkringsföretagets samlade tillgångar åtnjuta förmånsrätt framför andra fordringar på försäkringsföretaget, med möjlighet till undantag endast för
 - i) fordringar som härrör från arbetstagares anställningsavtal och anställningsförhållanden,
 - ii) fordringar som avser skatt till offentliga organ,
 - iii) fordringar som avser socialförsäkringsavgifter,
 - iv) fordringar avseende sakrättsligt skyddade tillgångar.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 får medlemsstaterna föreskriva att hela eller en del av kostnaden i samband med ett likvidationsförfarande enligt definitionen i medlemsstatens nationella lag skall ha förmånsrätt framför försäkringsfordringar.

3. De medlemsstater som har valt metoden enligt punkt 1 a skall kräva att försäkringsföretag upprättar och håller uppdaterat ett särskilt register enligt bestämmelserna i tillägget. Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

Artikel 11

Subrogation till ett garantisystem

Heimlandet får föreskriva att, om försäkringsborgenärernas rättigheter genom subrogation har övergått till ett garantisystem som är upprättat i den medlemsstaten, fordringar inom detta garantisystem inte skall åtnjuta de förmåner som fastställs i artikel 10.1.

Artikel 12

Täckning av förmånsberättigade fordringar med tillgångar

Med undantag från artikel 18 i direktiv 73/239/EEG och artikel 21 i direktiv 79/267/EEG skall de medlemsstater som tillämpar den metod som avses i artikel 10.1 b i det här direktivet kräva att alla försäkringsföretag vid varje tidpunkt och oberoende av eventuell likvidation har täckning för de fordringar på företaget som kan ha förmånsrätt framför försäkringsfordringar enligt artikel 10.1 b och som är antecknade i försäkringsföretagets redovisning med motsvarighet i de tillgångar som nämns i artikel 21 i direktiv 92/49/EEG och i artikel 21 i direktiv 92/96/EEG.

Artikel 13

Återkallande av auktorisationen

1. När ett beslut fattas om att inleda ett likvidationsförfarande avseende ett försäkringsföretag skall försäkringsföretagets auktorisation återkallas, utom i den utsträckning den erfordras för de ändamål som anges i punkt 2, i enlighet med förfarandet i artikel 22 i direktiv 73/239/EEG och artikel 26 i direktiv 79/267/EEG, om inte auktorisationen har återkallats dessförinnan.

2. Återkallandet av auktorisationen enligt punkt 1 skall inte hindra förvaltaren eller någon annan person som befullmäktigats av de behöriga myndigheterna att fortsätta en del av försäkringsföretagets verksamhet i den mån som detta är nödvändigt eller lämpligt med hänsyn till likvidationens syfte. Heimlandet får föreskriva att sådan verksamhet skall fortsättas med medgivande och under tillsyn av tillsynsmyndigheterna i hemlandet.

Offentliggörande

1. Den behöriga myndigheten, förvaltaren eller en person som den behöriga myndigheten utsett för detta ändamål skall offentliggöra beslutet att inleda ett likvidationsförfarande i enlighet med de förfaranden för offentliggörande som gäller i hemlandet samt också offentliggöra ett utdrag ur beslutet om likvidation i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Tillsynsmyndigheterna i alla övriga medlemsstater som i enlighet med artikel 8.3 har informerats om beslutet att inleda ett likvidationsförfarande får säkerställa att ett sådant beslut offentliggörs på deras respektive territorium på det sätt de anser lämpligt.

2. I offentliggörandet av beslutet om att inleda ett likvidationsförfarande enligt punkt 1 skall också anges den behöriga myndigheten i hemlandet, den lag som är tillämplig samt den förvaltare som har utsetts. Detta skall ske på det officiella språket eller på något av de officiella språken i den medlemsstat där informationen offentliggörs.

Artikel 15

Information till kända borgenärer

1. När ett likvidationsförfarande inleds skall de behöriga myndigheterna i hemlandet, förvaltaren eller en person som de behöriga myndigheterna utsett för detta ändamål utan dröjsmål individuellt och skriftligen informera var och en av de kända borgenärer som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i andra medlemsstater härom.

2. I underrättelsen enligt punkt 1 skall det särskilt anges tidsfrister, föreskrivna sanktioner som hänför sig till dessa tidsfrister, det organ eller den myndighet som har befogenhet att ta emot anmälningar av fordringar eller synpunkter angående fordringar och övriga fastställda åtgärder. I underrättelsen skall det också anges om borgenärer vilkas fordringar har förmånsrätt eller är säkrade i sakrätt måste anmäla sina fordringar. När det gäller försäkringsfordringar skall det i underrättelsen vidare anges likvidationsförfarandets allmänna verkningar på försäkringsavtalen, särskilt datum för när försäkringsavtalen eller försäkringsverksamheten kommer att upphöra att gälla samt den försäkrade personens rättigheter och skyldigheter med avseende på avtalet eller verksamheten.

Artikel 16

Rätt att anmäla fordringar

1. En borgenär som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i en annan medlemsstat än hemlandet, inbegripet medlemsstaternas offentliga myndigheter, skall ha rätt att anmäla fordringar eller lägga fram skriftliga synpunkter angående fordringar.

2. Fordringar som innehas av borgenärer som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i en annan medlemsstat än hemlandet, inbegripet ovannämnda myndigheter, skall behandlas på samma sätt och åtnjuta samma förmånsrätt som fordringar av samma art som kan anmälas av borgenärer som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i hemlandet.

3. Med undantag för de fall då hemlandets lag tillåter något annat skall en borgenär sända kopior av eventuella verifikationer samt ange fordringens art, uppkomstdatum och belopp och även ange om han gör gällande förmånsrätt, säkerhet i sakrätt eller äganderättsförbehåll för fordringen och för vilka tillgångar hans säkerhet gäller. Det är inte nödvändigt att ange den förmånsrätt som försäkringsfordringar åtnjuter enligt artikel 10 i detta direktiv.

Artikel 17

Språk och blankett

1. Den information som skall lämnas i underrättelsen enligt artikel 15 skall ges på hemlandets officiella språk eller något av dess officiella språk. En blankett utformad på Europeiska unionens alla officiella språk med rubriken ”Anmodan att anmäla en fordran – tidsfrister att beakta” eller, om hemlandets lag föreskriver framförande av synpunkter angående fordringar, ”Anmodan att inkomma med synpunkter angående en fordran – tidsfrister att beakta” skall användas i detta syfte.

Om en känd borgenär innehar en försäkringsfordran skall dock den information som skall lämnas i underrättelsen enligt artikel 15 ges på det officiella språket eller något av de officiella språken i den medlemsstat där borgenären har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte.

2. En borgenär som har sin vanliga vistelseort, sitt hemvist eller sitt säte i en annan medlemsstat än hemlandet får anmäla sin fordran eller inkomma med synpunkter angående sin fordran på denna andra medlemsstats officiella språk eller på något av dess officiella språk. I detta fall skall emellertid anmälan av fordran eller, i förekommande fall, framförandet av synpunkter angående fordran vara rubricerad ”Anmälan av fordran” respektive ”Synpunkter angående fordringar” på hemlandets officiella språk eller något av dess officiella språk.

Artikel 18

Regelbunden information till borgenärerna

1. Förvaltare skall på lämpligt sätt hålla borgenärerna regelbundet informerade, särskilt om hur likvidationen fortskrider.

2. Medlemsstaternas tillsynsmyndigheter kan begära upplysningar från hemlandets tillsynsmyndigheter om hur likvidationsförfarandet utvecklas.

Artikel 19

Verkan på vissa avtal och rättigheter

Med undantag från artiklarna 4 och 9 skall den verkan som inledandet av en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande har på de avtal och rättigheter som anges nedan regleras av följande bestämmelser:

- a) Anställningsavtal och anställningsförhållanden skall uteslutande regleras av den medlemsstats lag som är tillämplig på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet.
- b) Ett avtal som ger nyttjanderätt till eller rätt att förvärva fast egendom skall uteslutande regleras av lagen i den medlemsstat på vars territorium den fasta egendomen är belägen.
- c) Försäkringsföretagets rättigheter till fast egendom, ett fartyg eller ett luftfartyg vilka registreras i ett offentligt register skall regleras av lagen i den medlemsstat under vars ansvar registret förs.

Artikel 20

Tredje mans sakrättsliga skydd

1. Att rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden inleds påverkar inte borgenärens eller tredje mans sakrättsliga skydd vad avser materiell eller immateriell, lös eller fast egendom – både särskilda tillgångar och en samling obestämda tillgångar som helhet vilken ändras vid olika tidpunkter – som tillhör försäkringsföretaget och som vid den tidpunkt då åtgärden eller förfarandet inleds finns inom en annan medlemsstats territorium.

2. Bland de rättigheter som avses i punkt 1 ingår

- a) rätten att avyttra eller låta avyttra egendom och att ta ut sin fordran ur avkastningen eller intäkterna från dessa tillgångar, särskilt med stöd av panträtt eller hypotek,
- b) ensamrätt att driva in en fordran, särskilt med stöd av en pant i fordran eller säkerhetsöverlåtelse,
- c) rätten att begära egendom åter och/eller kräva restitution från den som utan rättighetsinnehavarens samtycke har den i sin besittning eller använder den,
- d) en sakrättsligt skyddad nyttjanderätt till egendomarna.

3. En rättighet, som har upptagits i ett offentligt register och som kan göras gällande gentemot tredje man, och som därigenom kan erhålla ett sådant sakrättsligt skydd som avses i punkt 1, skall anses vara sakrättsligt skyddad.

4. Punkt 1 skall inte påverka en talan som rör ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet enligt artikel 9.2 1.

Äganderättsförbehåll

1. Att rekonstruktionsåtgärder eller ett likvidationsförfarande inleds med avseende på ett försäkringsföretag som förvärvar en tillgång påverkar inte säljarens rättigheter som grundar sig på ett äganderättsförbehåll, om tillgången då åtgärden eller förfarandet inleds finns inom territoriet i en annan medlemsstat än den stat där åtgärden eller förfarandet inleddes.
2. Att rekonstruktionsåtgärder eller ett likvidationsförfarande inleds med avseende på ett försäkringsföretag som säljer en tillgång, efter det att tillgången överlämnats, utgör inte grund för att häva eller avsluta försäljningen och hindrar inte köparen från att förvärva äganderätten, om tillgången då åtgärden eller förfarandet inleds finns inom territoriet i en annan medlemsstat än den stat där åtgärden eller förfarandet inleddes.
3. Punkterna 1 och 2 skall inte påverka en talan som rör ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet enligt artikel 9.2 1.

Artikel 22

Kvittning

1. Att rekonstruktionsåtgärder eller ett likvidationsförfarande inleds påverkar inte borgenärens rätt att kvitta sina fordringar mot försäkringsföretagets fordringar om sådan kvittning är tillåten enligt den lag som är tillämplig på försäkringsföretagets fordran.
2. Punkt 1 skall inte påverka en talan som rör ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet enligt artikel 9.2 1.

Artikel 23

Reglerade marknader

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 20 skall verkan av en rekonstruktionsåtgärd eller inledandet av ett likvidationsförfarande på de rättigheter och skyldigheter som parterna har på en reglerad marknad uteslutande regleras av den lag som är tillämplig på den marknaden.
2. Punkt 1 skall inte påverka en talan som rör ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet enligt artikel 9.2 1 som kan komma att vidtas för att ogiltigförklara betalningar och transaktioner enligt den lag som är tillämplig på den marknaden.

Artikel 24

Rättshandlingar som är till skada för borgenärerna

Artikel 9.2 1 skall inte tillämpas när en person som har dragit fördel av en rättshandling som skadat samtliga borgenärer kan bevisa

- a) att nämnda handling omfattas av lagen i en annan medlemsstat än hemlandet, och
b) att denna lag i det aktuella fallet inte ger någon möjlighet att föra talan mot handlingen.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

Artikel 25

Skydd för tredje mans förvärv

Om ett försäkringsföretag genom en åtgärd som avslutats efter det att en rekonstruktionsåtgärd vidtagits eller ett likvidationsförfarande inletts mot ersättning förfogar över

- a) fast egendom,
b) ett fartyg eller ett luftfartyg som skall registreras i ett offentligt register, eller
c) överlåtbara värdepapper eller andra värdepapper som för att gälla eller för att ett förfogande avseende dem skall gälla förutsätter registrering i ett register eller på ett konto enligt lagen i en medlemsstat eller i ett system för centraliserad förvaring som regleras av lagen i en medlemsstat,
skall denna åtgärds giltighet regleras av lagen i den medlemsstat på vars territorium den fasta egendomen är belägen eller som är ansvarig för registret, kontot eller systemet.

Artikel 26

Pågående rättegångar

Verkan av en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande på en pågående rättegång beträffande egendom eller rättigheter som försäkringsföretaget inte längre förfogar över skall uteslutande regleras av lagen i den medlemsstat där rättegången pågår.

Artikel 27

Rekonstruktörer och förvaltare

1. Utnämningen av en rekonstruktör eller förvaltare skall styrkas genom en vidimerad kopia av utnämningsbeslutet eller ett annat intyg som utfärdats av de behöriga myndigheterna i hemlandet.

En översättning till det officiella språket eller något av de officiella språken i den medlemsstat på vars territorium rekonstruktören eller förvaltaren ämnar agera får krävas. Ingen legalisering eller annan motsvarande formalitet skall krävas.

2. Rekonstruktörerna och förvaltarna skall vara berättigade att på alla medlemsstaters territorier utöva alla de befogenheter som de är berättigade att utöva på hemlandets territorium. Det får, i enlighet med hemlandets lagstiftning, utses personer för att bistå eller vid behov företräda rekonstruktörer och förvaltare vid genomförandet av rekon-

struktionsåtgärden eller likvidationsförfarandet, särskilt i värdländerna och i synnerhet för att göra det lättare att överkomma eventuella svårigheter som borgenärer i värdlandet ställs inför.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

3. En rekonstruktör eller en förvaltare skall vid utövandet av sina befogenheter enligt hemlandets lagstiftning följa lagen i de medlemsstater på vilkas territorier han ämnar agera, särskilt när det gäller förfaranden för avyttring av tillgångar och information till arbetstagarna. Dessa befogenheter får inte omfatta användandet av tvång eller rätten att avgöra rättsliga förfaranden eller tvister.

Artikel 28

Registrering i ett offentligt register

1. Rekonstruktören, förvaltaren eller någon annan myndighet eller person som har befogenhet till detta i hemlandet får begära att en rekonstruktionsåtgärd eller beslutet att inleda ett likvidationsförfarande skall registreras i fastighetsregistret, handelsregistret eller något annat offentligt register som förs i de övriga medlemsstaterna.

Om en medlemsstat föreskriver obligatorisk registrering skall den myndighet eller person som avses i första stycket emellertid vidta alla nödvändiga åtgärder för att ombesörja registreringen.

2. Registreringskostnaderna skall anses som kostnader och utgifter för förfarandet.

Artikel 29

Tystnadsplikt

Alla personer som skall ta emot eller lämna information som ett led i informationsförfarandena enligt artiklarna 5, 8 och 30 skall vara bundna av tystnadsplikt på samma sätt som anges i artikel 16 i direktiv 92/49/EEG och artikel 15 i direktiv 92/96/EEG, med undantag av rättsliga myndigheter för vilka gällande nationella bestämmelser är tillämpliga.

Artikel 30

Filialer etablerade av försäkringsföretag i tredje land

1. Trots definitionerna i artikel 2 e, f och g och för att kunna tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden avseende en i en medlemsstat belägen filial till ett försäkringsföretag vars huvudkontor ligger utanför gemenskapen skall

a) med hemland avses den medlemsstat där filialen beviljades auktorisation enligt artikel 23 i direktiv 73/239/EEG och artikel 27 i direktiv 79/267/EEG, och

b) med tillsynsmyndigheter och behöriga myndigheter avses sådana myndigheter i den medlemsstat där filialen auktoriserades.

2. När ett försäkringsföretag vars huvudkontor ligger utanför gemenskapen har etablerat filialer i fler än en medlemsstat, skall varje filial behandlas för sig med avseende på tillämpningen av detta direktiv. De behöriga myndigheterna och tillsynsmyndigheterna i dessa medlemsstater skall sträva efter att samordna sina åtgärder. Alla rekonstruktörer eller förvaltare skall likaledes sträva efter att samordna sina åtgärder.

Artikel 31

Genomförande av detta direktiv

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 20 april 2003. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Nationella bestämmelser som antas med stöd av detta direktiv skall endast vara tillämpliga på rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden som vidtagits eller inletts efter den dag som anges i punkt 1. Rekonstruktionsåtgärder som har vidtagits eller likvidationsförfaranden som har inletts före den dagen skall även i fortsättningen regleras av den lag som var tillämplig på dem vid den tidpunkt då de vidtogs eller inleddes.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 32

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 33

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 19 mars 2001.

På Europaparlamentets vägnar
N. Fontaine
Ordförande

På rådets vägnar
A. Lindh
Ordförande

SÄRSKILT REGISTER ENLIGT ARTIKEL 10.3

1. Alla försäkringsföretag skall hos sitt huvudkontor föra ett särskilt register över de tillgångar som används för att täcka de tekniska avsättningar som har beräknats och investerats i enlighet med reglerna i hemlandet.
2. Om ett försäkringsföretag bedriver både livförsäkringsrörelse och annan försäkringsrörelse skall det vid huvudkontoret föra åtskilda register för varje slag av rörelse. I de fall då en medlemsstat ger försäkringsföretag auktorisation att täcka sådana livförsäkringsrisker och risker som anges i punkterna 1 och 2 i bilaga A till direktiv 73/239/EEG, kan medlemsstaten dock föreskriva att dessa försäkringsföretag skall föra ett enda register för hela sin verksamhet.
3. Det samlade värdet av de registrerade tillgångarna, värderade i enlighet med tillämpliga regler i hemlandet, får inte vid något tillfälle underskrida värdet av de tekniska avsättningarna.
4. Om en tillgång i registret är föremål för en borgenärs eller tredje mans sakrättsliga skydd, så att en del av tillgångens värde inte kan disponeras för att täcka åtagandena, skall detta noteras i registret, och det belopp som inte kan disponeras skall inte räknas med i det samlade värde som avses i punkt 3.
5. Om en tillgång som utnyttjas för att täcka tekniska avsättningar är föremål för en borgenärs eller tredje mans sakrättsliga skydd, utan att villkoren i punkt 4 är uppfyllda, eller om en sådan tillgång är föremål för ett äganderättsförbehåll till förmån för en borgenär eller tredje man, eller om en borgenär har rätt att kräva kvittning för sin fordran mot försäkringsföretagets fordran, skall behandlingen av en sådan tillgång vid försäkringsföretagets likvidation enligt den metod som anges i artikel 10.1 a fastställas enligt hemlandets lagstiftning, utom när artiklarna 20, 21 eller 22 är tillämpliga på tillgången.
6. Sammansättningen av de tillgångar som i enlighet med punkterna 1–5 finns förtecknade i registret vid den tidpunkt då ett likvidationsförfarande inleds, får därefter inte ändras, och inga ändringar utom korrigeringar av rena skrivfel får göras i registren, utom när den behöriga myndigheten gett sitt tillstånd.
7. Trots punkt 6 skall förvaltarna till de angivna tillgångarna lägga den avkastning som härrör från dessa samt värdet av de rena premier som har mottagits för den berörda arten av verksamhet från det att likvidationsförfarandet inleds fram till dess betalningen av försäkringsfordringarna sker eller till dess att någon överlåtelse av försäkringsbestånd sker.

8. Om behållningen av realisationen av tillgångar är mindre än deras uppskattade värde enligt registret skall förvaltarna åläggas att styrka detta för hemlandets behöriga myndigheter. Prop. 2005/06:37
Bilaga 2

9. Medlemsstaternas tillsynsmyndigheter skall vidtaga lämpliga åtgärder för att se till att försäkringsföretagen fullt ut tillämpar bestämmelserna i denna bilaga.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut

Prop. 2005/06:37
Bilaga 3

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG
av den 4 april 2001
om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD
HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,¹

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Europeiska monetära institutets yttrande³,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁴, och

av följande skäl:

(1) Enligt fördragets mål bör en harmonisk och balanserad utveckling av den ekonomiska verksamheten inom hela gemenskapen främjas genom att alla hinder för fri etablering och fritt tillhandahållande av tjänster inom gemenskapen avskaffas.

(2) Samtidigt som dessa hinder avskaffas bör den situation beaktas som kan uppstå när ett kreditinstitut hamnat i svårigheter, särskilt när det har filialer i andra medlemsstater.

(3) Direktivet ingår i den gemenskapslagstiftningsram som har kommit till stånd genom rådets och Europaparlamentets direktiv 2000/12/EG av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut⁵. Enligt detta utgör ett kreditinstitut och dess filialer under verksamhetsperioden en enda enhet som står under behöriga myndigheters tillsyn i den stat som utfärdat den auktorisation som gäller inom hela gemenskapen.

¹ EGT C 356, 31.12.1985, s. 55 och EGT C 36, 8.2.1988, s. 1.

² EGT C 263, 20.10.1986, s. 13.

³ EGT C 332, 30.10.1998, s. 13.

⁴ Europaparlamentets yttrande av den 13 mars 1987 (EGT C 99, 13.4.1987, s. 211) bekräftat den 2 december 1993 (EGT C 342, 20.12.1993, s. 30) rådets gemensamma ståndpunkt av den 17 juli 2000 (EGT C 300, 20.10.2000, s. 13) och Europaparlamentets beslut av den 16 januari 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT). Rådets beslut av den 12 mars 2001.

⁵ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1. Direktivet ändrat genom direktiv 2000/28/EG (EGT L 275, 27.10.2000, s. 37).

(4) Det är särskilt olämpligt att bortse från den enhet som kreditinstitutet bildar tillsammans med sina filialer när det blir nödvändigt att vidta rekonstruktionsåtgärder eller inleda ett likvidationsförfarande.

(5) Antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar⁶, genom vilket principen om kreditinstitutens obligatoriska anslutning till ett garantisystem i hemlandet infördes, understryker ytterligare behovet av ett ömsesidigt erkännande av rekonstruktionsåtgärderna och likvidationsförfarandena.

(6) Det är viktigt att de administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet får exklusiv behörighet att besluta om och tillämpa de rekonstruktionsåtgärder som föreskrivs i lagstiftning och gällande praxis i denna medlemsstat. På grund av svårigheterna att harmonisera medlemsstaternas lagstiftning och praxis bör medlemsstaterna ömsesidigt erkänna de åtgärder som var och en av dem vidtar för att återskapa möjligheterna för de institut som medlemsstaten har auktoriserat att driva sin verksamhet vidare.

(7) Det är nödvändigt att säkerställa att de rekonstruktionsåtgärder som vidtas av de administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet, liksom de åtgärder som vidtas av personer eller organ som dessa myndigheter har utsett för att administrera rekonstruktionsåtgärderna, får verkan i alla medlemsstater, och att detta inbegriper de åtgärder som innebär möjlighet att inställa betalningar, att uppskjuta exekutiva åtgärder eller nedsätta fordringar samt alla andra åtgärder som kan påverka tredje mans redan gällande rättigheter.

(8) Vissa åtgärder, särskilt de som påverkar det sätt på vilket kreditinstitutens interna struktur fungerar eller ledningens eller aktieägarnas rättigheter, behöver inte omfattas av detta direktiv för att få full verkan i medlemsstaterna, såvitt det med tillämpning av internationell privaträtt är hemlandets lag som är tillämplig lag.

(9) Vissa åtgärder, särskilt de som är knutna till upprätthållandet av förutsättningarna för auktorisationen, omfattas redan av ett ömsesidigt erkännande enligt direktiv 2000/12/EG, såvitt åtgärderna när de vidtas inte påverkar tredje mans redan gällande rättigheter.

(10) I detta sammanhang bör de personer som deltar i driften av kreditinstitutens interna struktur, liksom kreditinstitutens ledning och aktieägare i denna funktion eller egenskap, inte betraktas som tredje man vid tillämpningen av detta direktiv.

(11) Ett meddelande till tredje man om att rekonstruktionsåtgärder vidtagits är nödvändigt i de medlemsstater där det finns filialer, om sådana åtgärder riskerar att göra det svårt för tredje man att utöva vissa av sina rättigheter.

⁶ EGT L 135, 31.5.1994, s. 5.

(12) Principen om lika behandling av alla borgenärer när det gäller deras möjligheter att göra sina anspråk gällande fordrar att de administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att borgenärerna i värdlandet skall kunna utöva sin rätt att göra sina anspråk gällande inom föreskriven tid.

(13) En viss samordning måste finnas mellan de administrativa eller rättsliga myndigheternas roller i samband med rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden som rör filialer i olika medlemsstater till kreditinstitut vars huvudkontor ligger utanför gemenskapen.

(14) Om inga rekonstruktionsåtgärder vidtas eller om dessa misslyckas, bör krisdrabbade kreditinstitut likvideras. I så fall bör det fastställas bestämmelser som syftar till ett ömsesidigt erkännande av likvidationsförfarandena och deras verkan i gemenskapen.

(15) Den viktiga roll som hemlandets behöriga myndigheter spelar innan ett likvidationsförfarande inleds kan dessa myndigheter fortsätta att spela även under likvidationen för att likvidationsförfarandet skall kunna fortlöpa korrekt.

(16) Lika behandling av alla borgenärer kräver att kreditinstitutet likvideras enligt principerna om enhet och universalitet, enligt vilka hemlandets administrativa eller rättsliga myndigheter skall ha exklusiv behörighet och deras beslut skall erkännas och utan formaliteter få samma rättsverkan i alla andra medlemsstater som besluten får enligt hemlandets lag, såvida inte något annat föreskrivs i direktivet.

(17) Det undantag som avser den verkan rekonstruktionsåtgärderna och likvidationsförfarandena har på vissa avtal och rättigheter begränsas till sådan verkan och inbegriper inga andra frågor i samband med rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden, såsom hur fordringar som gäller dessa avtal och rättigheter skall anmälas, styrkas, godtas och rangordnas samt hur medel som influtit från tillgångar som avyttrats skall fördelas; dessa frågor skall avgöras av hemlandets lag.

(18) Frivillig likvidation är möjlig om kreditinstitutet är solvent. De administrativa eller rättsliga behöriga myndigheterna i hemlandet kan dock i förekommande fall besluta om en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande även efter det att en frivillig likvidation har inletts.

(19) Återkallelse av en auktorisation att bedriva bankverksamhet är en av de nödvändiga konsekvenserna av att ett kreditinstitut likvideras. Återkallelsen får dock inte hindra kreditinstitutet att bedriva viss verksamhet om så är nödvändigt eller lämpligt med hänsyn till likvidationen. Hemlandet kan dock underkasta denna fortsatta verksamhet krav på medgivande från och tillsyn av sina behöriga myndigheter.

(20) Individuell information till kända borgenärer är lika viktig som det offentliga meddelandet för att dessa om så är nödvändigt skall kunna anmäla sina fordringar eller lämna synpunkter på dem inom föreskriven

tid. Detta får inte ge upphov till någon diskriminering som missgynnar de borgenärer som är bosatta i en annan medlemsstat än hemlandet och som grundar sig på bosättningsorten eller på fordringens art. Informationen bör regelbundet och i lämplig form ges till borgenärerna under likvidationsförfarandet.

(21) I syfte endast att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på de rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden som omfattar ett kreditinstituts filialer belägna i gemenskapen om kreditinstitutets huvudkontor befinner sig i tredje land, bör definitionerna av hemland, behöriga myndigheter och administrativa eller rättsliga myndigheter vara desamma som i den medlemsstat där filialen är belägen.

(22) Om ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen äger filialer i mer än en medlemsstat, bör varje filial behandlas individuellt vad avser tillämpningen av detta direktiv. I sådana fall bör de behöriga myndigheterna och de administrativa eller rättsliga myndigheterna liksom rekonstruktörer och förvaltare bemöda sig om att samordna sina åtgärder.

(23) Även om det är viktigt att hålla fast vid principen att det är hemlandets lag som bestämmer rekonstruktionsåtgärders och likvidationsförfarandens fulla verkan, vare sig den är processuell eller materiell, måste hänsyn ändå tas till att denna verkan kan strida mot de bestämmelser som normalt gäller kreditinstitutens och deras filialers ekonomiska och finansiella verksamhet i de andra medlemsstaterna. Hänvisning till en annan medlemsstats lagstiftning är i vissa fall ett oundvikligt avsteg från principen att det är hemlandets lag som är tillämplig.

(24) Detta avsteg är särskilt nödvändigt för att skydda de arbetstagare som genom anställningskontrakt är knutna till kreditinstitutet, säkerställa säkra transaktioner som omfattar vissa tillgångar samt skydda integriteten för de reglerade marknader som fungerar enligt en medlemsstats lagstiftning och på vilka det bedrivs handel med finansiella instrument.

(25) De transaktioner som görs inom ramen för ett betalnings- eller avräkningssystem omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper⁷.

(26) Antagandet av detta direktiv innebär inte ett ifrågasättande av de bestämmelser i direktiv 98/26/EG enligt vilka ett insolvensförfarande inte skall inverka på möjligheten att göra gällande order som giltigt har lagts in i ett system eller på säkerhet som har ställts med avseende på ett system.

(27) Vid vissa rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden utses en person med uppgift att administrera dessa åtgärder eller förfaranden.

⁷ EGT L 166, 11.6.1998, s. 45.

Det är följaktligen viktigt för genomförandet av de beslut som fattas i hemlandet att alla de andra medlemsstaterna erkänner denna persons utnämning och befogenheter. Emellertid måste det anges inom vilka ramar personen kan utöva sina befogenheter när han är verksam i ett annat land än hemlandet.

(28) Det är viktigt att skydda de borgenärer som, innan en rekonstruktionsåtgärd vidtogs eller ett likvidationsförfarande inleddes, ingått ett avtal med kreditinstitutet mot de bestämmelser om ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet som föreskrivs i hemlandets lag, om den som drar nytta av transaktionen lägger fram bevis på att det i den lag som gäller för denna transaktion inte finns något medel som kan användas för att i detta fall bestrida ifrågavarande rättshandling.

(29) Det är viktigt att bevara det förtroende som en utomstående köpare har till innehållet i register eller konton rörande tillgångar som noteras i sådana register eller på sådana konton och i vidare bemärkelse köpare av fast egendom, även efter det att ett likvidationsförfarande inletts eller en rekonstruktionsåtgärd vidtagits. Det enda sätt på vilket detta förtroende kan bevaras är att låta lagen på den plats där den fasta egendomen är belägen eller lagen i den stat under vars överinseende registret eller kontot förs avgöra om köpet är giltigt.

(30) Rekonstruktionsåtgärdernas eller likvidationsförfarandenas verkan på en pågående rättegång regleras av lagen i den medlemsstat där denna rättegång pågår, vilket är ett undantag från tillämpningen av "lex concursus". Rekonstruktionsåtgärdernas eller likvidationsförfarandenas verkan på enskilda exekutiva tvångsåtgärder som härrör från sådana rättegångar regleras av hemlandets lag enligt den allmänna regel som fastställs i detta direktiv.

(31) Det är nödvändigt att föreskriva att hemlandets administrativa eller rättsliga myndigheter utan dröjsmål informerar de behöriga myndigheterna i värdlandet när de vidtar en rekonstruktionsåtgärd eller inleder ett likvidationsförfarande, om möjligt innan beslut fattas om att vidta åtgärden eller inleda förfarandet, eller om detta inte är möjligt omedelbart därefter.

(32) Den tystnadsplikt som anges i artikel 30 i direktiv 2000/12/EG är av avgörande betydelse för alla informations- och samrådsförfaranden. Den bör därför respekteras av alla behöriga myndigheter som medverkar i sådana förfaranden; rättsliga myndigheter omfattas dock i detta avseende av gällande nationella bestämmelser.

AVDELNING I
TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv skall gälla för kreditinstitut och för filialer till dessa vilka öppnats i andra medlemsstater än den där kreditinstitutet har sitt huvudkontor, enligt definitionerna i artikel 1.1 och 1.3 i direktiv 2000/12/EG, om inte annat följer av de villkor och undantag som fastställs i artikel 2.3 i det direktivet.

2. De bestämmelser i detta direktiv som avser filialer till ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen skall endast vara tillämpliga om institutet har filialer i minst två av gemenskapens medlemsstater.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

- hemland: hemlandet enligt definitionen i artikel 1.6 i direktiv 2000/12/EG,
- värdland: värdlandet enligt definitionen i artikel 1.7 i direktiv 2000/12/EG,
- filial: en filial enligt definitionen i artikel 1.3 i direktiv 2000/12/EG,
- behöriga myndigheter: de behöriga myndigheterna enligt definitionen i artikel 1.4 i direktiv 2000/12/EG,
- rekonstruktör: en person eller ett organ som utses av de administrativa eller rättsliga myndigheterna och vars uppgift är att förvalta rekonstruktionsåtgärder,
- administrativa eller rättsliga myndigheter: sådana administrativa eller rättsliga myndigheter i medlemsstaterna som är behöriga i fråga om rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden,
- rekonstruktionsåtgärder: åtgärder som är avsedda att bevara eller återställa ett kreditinstituts finansiella situation och som kan påverka tredje mans redan befintliga rättigheter, däribland åtgärder som kan komma att innebära inställande av betalningar, inställande av verkställighetsåtgärder eller nedskrivning av fordringar,
- förvaltare: en person eller ett organ som utses av de administrativa eller rättsliga myndigheterna och vars uppgift är att förvalta ett likvidationsförfarande,
- likvidationsförfarande: kollektivt förfarande som inleds och kontrolleras av de administrativa eller rättsliga myndigheterna i en medlemsstat i syfte att avyttra tillgångar under tillsyn av dessa myndigheter, även när förfarandet avslutas med ackord eller annan motsvarande åtgärd,
- reglerad marknad: en reglerad marknad enligt artikel 1.13 i direktiv 93/22/EEG,

AVDELNING II REKONSTRUKTIONSÅTGÄRDER

A. Kreditinstitut som har sitt huvudkontor inom gemenskapen

Artikel 3

Beslut om rekonstruktionsåtgärder – tillämplig lag

1. Endast de administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet skall ha behörighet att besluta om genomförandet av en eller flera rekonstruktionsåtgärder i ett kreditinstitut, inklusive filialer i andra medlemsstater.

2. Rekonstruktionsåtgärderna skall tillämpas i enlighet med de lagar, förordningar och förfaranden som gäller i hemlandet, om inte annat anges i detta direktiv.

De skall, i enlighet med den medlemsstatens lagar, ha full verkan i hela gemenskapen utan vidare formaliteter också mot tredje man i andra medlemsstater, även om de regler i värdlandet som är tillämpliga på dem inte föreskriver sådana åtgärder eller ställer upp villkor för deras genomförande som inte är uppfyllda.

Rekonstruktionsåtgärderna skall ha verkan i hela gemenskapen så snart som de får verkan i den medlemsstat där de har vidtagits.

Artikel 4

Information till de behöriga myndigheterna i värdlandet

De administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet skall utan dröjsmål på alla tillgängliga sätt informera värdlandets behöriga myndigheter om sitt beslut att vidta rekonstruktionsåtgärder, inklusive de följder som sådana åtgärder kan få i praktiken, om möjligt innan beslutet fattas eller i annat fall omedelbart därefter. Informationen skall överlämnas av hemlandets behöriga myndigheter.

Artikel 5

Information till de behöriga myndigheterna i hemlandet

Om de administrativa eller rättsliga myndigheterna i värdlandet anser det nödvändigt att på sitt territorium genomföra en eller flera rekonstruktionsåtgärder, skall de informera hemlandets behöriga myndigheter om detta. Informationen skall överlämnas av värdlandets behöriga myndigheter.

Offentliggörande

1. Om genomförandet av de rekonstruktionsåtgärder som har beslutats enligt artikel 3.1 och 3.2 kan komma att påverka rättigheterna för tredje man i ett värdland, och om det är möjligt att i hemlandet överklaga det beslut som har föranlett åtgärden, skall de administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet, rekonstruktören eller en person som är bemyndigad till detta i hemlandet offentliggöra ett utdrag ur beslutet i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och i två nationella tidningar i varje värdland, i synnerhet för att rätten att överklaga skall kunna utövas i tid.
2. Det utdrag ur beslutet som avses i punkt 1 skall snarast möjligt och på lämpligaste sätt översändas till Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer och de två nationella tidningarna i varje värdland.
3. Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer skall offentliggöra utdraget senast tolv dagar efter avsändandet.
4. I det utdrag ur beslutet som skall offentliggöras skall på det eller de officiella språken i de berörda medlemsstaterna särskilt anges beslutets syfte och rättsliga grund, tidsfristerna för att överklaga, med tydlig uppgift om vilken dag tidsfristerna går ut, samt den fullständiga adressen till de myndigheter eller den domstol som är behörig att pröva ett överklagande.
5. Rekonstruktionsåtgärderna skall vidtas oberoende av de åtgärder som föreskrivs i punkterna 1–3 och skall ha full verkan gentemot borgenärerna, såvida inte hemlandets administrativa eller rättsliga myndigheter eller hemlandets lagstiftning om sådana åtgärder föreskriver annat.

Artikel 7

Skyldighet att underrätta kända borgenärer och rätt att anmäla fordringar

1. Om det enligt hemlandets lagstiftning krävs att en fordran anmäls för att erkännas eller om det föreskrivs obligatorisk information om åtgärden till borgenärer som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i denna stat, skall de administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet eller rekonstruktören i enlighet med de förfaranden som avses i artikel 14 och artikel 17.1 även underrätta de kända borgenärer som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i andra medlemsstater.
2. Om det i hemlandets lagstiftning föreskrivs att borgenärer som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i denna stat har rätt att anmäla fordringar eller framföra synpunkter angående sina fordringar, skall även borgenärer som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i andra medlemsstater ha samma rätt i enlighet med förfarandena i artikel 16 och artikel 17.2.

Artikel 8

Filialer till kreditinstitut i tredje land

1. De administrativa eller rättsliga myndigheterna i värdlandet för en filial till ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen skall utan dröjsmål, om möjligt innan beslut fattas och i annat fall omedelbart därefter, på alla tillgängliga sätt lämna information om sitt beslut att vidta rekonstruktionsåtgärder, inklusive de följder som sådana åtgärder kan få i praktiken, till de behöriga myndigheterna i de övriga värdländer där institutet har filialer som är upptagna på den lista som avses i artikel 11 i direktiv 2000/12/EG och som varje år offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Informationen skall överlämnas av de behöriga myndigheterna i det värdland där de administrativa eller rättsliga myndigheterna har beslutat att vidta åtgärden.

2. De administrativa eller rättsliga myndigheter som avses i punkt 1 skall sträva efter att samordna sina åtgärder.

AVDELNING III
LIKVIDATIONSFÖRFARANDEN

A. Kreditinstitut som har sitt huvudkontor inom gemenskapen

Artikel 9

Inledande av likvidationsförfaranden – Information till andra behöriga myndigheter

1. Endast de administrativa eller rättsliga myndigheter i hemlandet som ansvarar för likvidationsförfaranden skall ha behörighet att besluta om inledandet av ett likvidationsförfarande som avser ett kreditinstitut, inklusive filialer i andra medlemsstater.

Ett beslut om att inleda ett likvidationsförfarande som fattas av den administrativa eller rättsliga myndigheten i hemlandet skall utan vidare formaliteter erkännas i alla övriga medlemsstater och skall få verkan i dessa så snart beslutet har fått verkan i den medlemsstat där förfarandet inleds.

2. De administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet skall utan dröjsmål, om möjligt innan ett likvidationsförfarande inleds och i annat fall omedelbart därefter, på alla tillgängliga sätt informera värdlandets behöriga myndigheter om sitt beslut att inleda ett sådant förfarande, inklusive de följder som ett sådant förfarande kan få i praktiken. Informationen skall överlämnas av hemlandets behöriga myndigheter.

Tillämplig lag

1. Ett kreditinstitut skall likvideras i enlighet med de lagar, förordningar och förfaranden som är tillämpliga i hemlandet om inte annat föreskrivs i detta direktiv.

2. Hemlandets lag skall avgöra särskilt

a) vilka tillgångar som omfattas av rådighetsberövandet och hur de tillgångar skall behandlas som kreditinstitutet erhåller efter det att likvidationsförfarandet har inletts,

b) kreditinstitutets och förvaltarens respektive behörighet,

c) förutsättningarna för kvittning,

d) likvidationsförfarandets verkan på kreditinstitutets gällande avtal,

e) likvidationsförfarandets verkan på förfaranden som inletts av enskilda borgenärer, med undantag för pågående rättegångar enligt artikel 32,

f) vilka fordringar som skall anmälas gentemot kreditinstitutet och hur de fordringar skall behandlas som uppkommit efter det att likvidationsförfarandet har inletts,

g) hur fordringar skall anmälas, styrkas och godtas,

h) hur medel som influtit från tillgångar som avyttrats skall fördelas, företrädesordningen och vilka rättigheter de borgenärer har som efter det att likvidationsförfarandet inletts delvis tillgodosetts till följd av sakrättsligt skydd eller genom kvittning,

i) förutsättningarna för och verkan av att likvidationsförfarandet avslutats, särskilt genom ett ackord,

j) borgenärernas ställning efter avslutat likvidationsförfarande,

k) vem som skall stå för kostnader och utgifter i samband med likvidationsförfarandet,

l) de regler som rör ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet för rättshandlingar som är till skada för alla borgenärer.

Artikel 11

Samråd med de behöriga myndigheterna före en frivillig likvidation

1. Ett kreditinstituts styrande organ skall på lämpligaste sätt samråda med hemlandets behöriga myndigheter innan det fattar beslut om frivillig likvidation.

2. Frivillig likvidation av ett kreditinstitut skall inte hindra beslut om rekonstruktionsåtgärder eller inledande av ett likvidationsförfarande.

Artikel 12

Återkallelse av ett kreditinstituts auktorisation

1. När ett beslut har fattats om inledande av ett likvidationsförfarande som avser ett kreditinstitut och inga rekonstruktionsåtgärder har vidtagits eller om sådana åtgärder har misslyckats skall institutets auktorisation

återkallas med iakttagande särskilt av förfarandet i artikel 22.9 i direktiv 2000/12/EG.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 3

2. Återkallelse av en auktorisation enligt punkt 1 skall inte hindra den eller de personer som ansvarar för likvidationen från att fortsätta en del av kreditinstitutets verksamhet i den utsträckning som detta är nödvändigt eller lämpligt med hänsyn till syftet med likvidationen.

Hemlandet får föreskriva att denna verksamhet skall fortsättas med medgivande och under tillsyn av de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten.

Artikel 13

Offentliggörande

Förvaltarna eller någon administrativ eller rättslig myndighet skall säkerställa att beslutet att inleda ett likvidationsförfarande offentliggörs genom att ett utdrag ur beslutet om likvidation införs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och i minst två nationella tidningar i varje värdland.

Artikel 14

Information till kända borgenärer

1. När ett likvidationsförfarande inleds skall den administrativa eller rättsliga myndigheten i hemlandet eller förvaltaren utan dröjsmål individuellt informera de kända borgenärer som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i andra medlemsstater, utom i de fall då lagstiftningen i hemlandet inte kräver att en fordran skall anmälas för att den skall erkännas.

2. Denna information skall tillhandahållas i form av ett meddelande i vilket särskilt skall anges de tidsfrister som skall beaktas, föreskrivna sanktioner som hänför sig till dessa tidsfrister, det organ eller den myndighet som har befogenhet att ta emot anmälningar av fordringar eller synpunkter angående fordringar samt övriga fastställda åtgärder. I detta meddelande skall det också anges om borgenärer vilkas fordringar har förmånsrätt eller är säkrade i sakrätt måste anmäla sina fordringar.

Artikel 15

Infriande av skulder

När en person fullgör ett åtagande till ett kreditinstitut som inte är en juridisk person och som är föremål för ett likvidationsförfarande i en annan medlemsstat, när personen i stället skulle ha fullgjort åtagandet till förvaltaren, skall fullgörandet anses befriande om personen inte kände till att förfarandet hade inletts. När ett sådant åtagande har fullgjorts före offentliggörandet enligt artikel 13 skall personen inte anses ha känt till att

ett likvidationsförfarande har inletts, om inte motsatsen bevisas; när ett åtagande har fullgjorts efter offentliggörandet enligt artikel 13, skall personen anses ha känt till att ett likvidationsförfarande har inletts, om inte motsatsen bevisas.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 3

Artikel 16

Rätt att anmäla fordringar

1. En borgenär som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i en annan medlemsstat än hemlandet, inklusive medlemsstaternas offentliga myndigheter, skall ha rätt att anmäla sina fordringar eller lägga fram skriftliga synpunkter angående sina fordringar.
2. Fordringar som innehas av borgenärer som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i en annan medlemsstat än hemlandet skall behandlas på samma sätt och åtnjuta samma förmånsrätt som fordringar av samma art som kan anmälas av borgenärer som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i hemlandet.
3. Utom i de fall då hemlandets lag föreskriver att synpunkter skall lämnas angående fordringar skall borgenären sända kopior av verifierationer, om sådana finns, samt ange fordringens art, uppkomstdatum och belopp och även ange om han gör gällande förmånsrätt, säkerhet i sakrätt eller äganderättsförbehåll för fordringen och för vilka tillgångar säkerheten gäller.

Artikel 17

Språk

1. Den information som föreskrivs i artiklarna 13 och 14 skall ges på hemlandets officiella språk eller ett av dessa. En blankett med rubriken "Anmodan att anmäla en fordran – tidsfrister att beakta" eller, om hemlandets lag föreskriver framförande av synpunkter angående fordringar, "Anmodan att inkomma med synpunkter angående en fordran – tidsfrister att beakta" skall användas i detta syfte.
2. En borgenär som har sitt hemvist, sin vanliga vistelseort eller sitt säte i en annan medlemsstat än hemlandet får anmäla sin fordran eller inkomma med synpunkter angående sin fordran på den andra medlemsstatens officiella språk eller ett av dessa. I detta fall skall emellertid anmälan av fordran (eller framförandet av synpunkter angående fordran) vara rubricerad "Anmälan av fordran" (eller "Synpunkter angående fordringar") på hemlandets officiella språk eller ett av dessa. Dessutom kan det av borgenären krävas en översättning till detta språk av anmälan av fordran eller synpunkterna angående fordringar.

Regelbunden information till borgenärerna

Förvaltarna skall på lämpligt sätt ge regelbunden information till borgenärerna, särskilt om hur likvidationen fortskrider.

B. Kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen

Artikel 19

Filialer till kreditinstitut i tredje land

1. De administrativa eller rättsliga myndigheterna i värdlandet för en filial till ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen skall utan dröjsmål, om möjligt innan ett likvidationsförfarande inleds och i annat fall omedelbart därefter, på alla tillgängliga sätt lämna information om sitt beslut att inleda ett sådant förfarande, inklusive de följder som ett sådant förfarande kan få i praktiken, till de behöriga myndigheterna i de övriga värdländer där kreditinstitutet har filialer som är upptagna på den lista som avses i artikel 11 i direktiv 2000/12/EG och som varje år offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Informationen skall överlämnas av de behöriga myndigheterna i det först nämnda värdlandet.

2. De administrativa eller rättsliga myndigheter som beslutar om att inleda ett förfarande om likvidation av en filial till ett kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen skall informera de behöriga myndigheterna i de övriga värdländerna om att ett likvidationsförfarande har inletts och att auktorisationen har återkallats.

Informationen skall överlämnas av de behöriga myndigheterna i det värdland som har beslutat om att inleda likvidationsförfarandet.

3. De administrativa eller rättsliga myndigheter som avses i punkt 1 skall sträva efter att samordna sina åtgärder.

Eventuella förvaltare skall också sträva efter att samordna sina åtgärder.

AVDELNING IV

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR REKONSTRUKTIONS- ÅTGÄRDER OCH LIKVIDATIONSFÖRFARANDEN

Artikel 20

Verkan på vissa avtal och rättigheter

Verkan av en rekonstruktionsåtgärd eller inledandet av ett likvidationsförfarande skall regleras på följande sätt:

a) Anställningsavtal och anställningsförhållanden skall uteslutande regleras av den medlemsstats lag som är tillämplig på anställningsavtalet.

- b) Ett avtal som ger nyttjanderätt till eller rätt att förvärva fast egendom skall uteslutande regleras av lagen i den medlemsstat på vars territorium den fasta egendomen är belägen. Denna lag skall avgöra om egendom är lös eller fast.
- c) Rättigheter till fast egendom, ett fartyg eller ett luftfartyg som skall registreras i ett offentligt register skall uteslutande regleras av lagen i den medlemsstat under vars ansvar registret förs.

Artikel 21

Tredjemansskydd

1. Borgenärs eller tredje mans sakrättsliga skydd beträffande materiell eller immateriell, fast eller lös egendom – både särskilda tillgångar och en samling obestämda tillgångar som en helhet och som ändras vid olika tidpunkter – som tillhör kreditinstitutet och som vid den tidpunkt när rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden inleds finns i en annan medlemsstat, skall inte påverkas av att sådana åtgärder eller förfaranden inleds i en annan medlemsstat.
2. Bland de rättigheter som avses i punkt 1 ingår
- a) rätten att förfoga över tillgången eller att ta ut sin fordran ur den eller dess avkastning, särskilt vid retentionsrätt eller panträtt,
 - b) ensamrätt att driva in en fordran, särskilt på grund av pant eller säkerhetsöverlåtelse,
 - c) rätten att begära egendomen åter från den som utan rättighetsinnehavarens samtycke har den i sin besittning eller använder den,
 - d) en sakrättsligt skyddad nyttjanderätt till egendomen.
3. En rättighet som upptagits i ett offentligt register och som har verkan mot tredje man och som därigenom kan ge ett sådant sakrättsligt skydd som avses i punkt 1, skall anses ha sakrättsligt skydd.
4. Punkt 1 hindrar inte talan om ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet som avses i artikel 10.2 1.

Artikel 22

Äganderättsförbehåll

1. En säljares rättigheter grundade på äganderättsförbehåll påverkas inte av att rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden inleds beträffande ett kreditinstitut som köper en vara, om varan då åtgärderna eller förfarandena inleds finns i en annan medlemsstat än den där sådana åtgärder eller förfaranden inleddes.
2. Att rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden inleds beträffande ett kreditinstitut som säljer en vara, efter det att institutet har levererat varan, skall inte utgöra grund för att häva köpeavtalet och skall inte hindra köparen från att förvärva varan, om varan då rekonstruk-

tionsåtgärderna eller förfarandena inleds finns i en annan medlemsstat än den där sådana åtgärder eller förfaranden inleddes.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 3

3. Punkterna 1 och 2 hindrar inte talan om ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet som avses i artikel 10.2 1.

Artikel 23

Kvittning

1. Att rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden inleds påverkar inte en borgenärs rätt att kvitta en fordran mot en fordran som kreditinstitutet har mot honom, om sådan kvittning är tillåten enligt det lands lag, som är tillämplig på kreditinstitutets fordran.

2. Punkt 1 hindrar inte talan om ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet som avses i artikel 10.2 1.

Artikel 24

Lex rei sitae

Utövandet av äganderätt till instrument eller andra rättigheter till sådana instrument, som för att gälla eller för att ett förfogande av dem skall gälla, förutsätter registrering i ett register, på ett konto eller i ett system för centraliserad förvaring, som hålls eller är beläget i en medlemsstat skall regleras av lagen i den medlemsstat där det register, konto eller system för centraliserad förvaring där dessa rättigheter har registrerats, hålls eller är beläget.

Artikel 25

Nettningsöverenskommelser

Nettningsöverenskommelser skall uteslutande regleras av den avtalsrätt som är tillämplig på dessa avtal.

Artikel 26

Återköpsavtal

Utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 24 skall återköpsavtal uteslutande regleras av den avtalsrätt som är tillämplig på dessa avtal.

Artikel 27

Reglerade marknader

Utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 24 skall transaktioner som utförs på en reglerad marknad uteslutande regleras av den avtalsrätt som är tillämplig på dessa avtal.

Bevis för utnämning av förvaltare

1. Utnämningen av en rekonstruktör eller förvaltare skall bevisas genom en bestyrkt kopia av utnämningsbeslutet eller något annat intyg som har utfärdats av de administrativa eller rättsliga myndigheterna i hemlandet.

En översättning till det officiella språket eller något av de officiella språken i den medlemsstat på vars territorium rekonstruktören eller förvaltaren ämnar agera får krävas. Ingen legalisering eller annan motsvarande formalitet skall krävas.

2. Rekonstruktörer och förvaltare skall vara berättigade att på samtliga medlemsstaters territorier utöva alla de befogenheter som de är berättigade att utöva på hemlandets territorium. De får också utse personer för att bistå eller vid behov företräda dem vid genomförandet av rekonstruktionsåtgärden eller likvidationsförfarandet, särskilt i värdländerna och i synnerhet för att göra det lättare att överkomma eventuella svårigheter som borgenärerna i värdlandet ställs inför.

3. En rekonstruktör eller en förvaltare skall vid utövandet av sina befogenheter följa lagen i de medlemsstater på vilkas territorier han ämnar agera, i synnerhet när det gäller förfaranden för avyttring av tillgångar och information till arbetstagare. Dessa befogenheter får inte omfatta användning av tvång eller rätt att avgöra tvister eller meningskiljaktigheter.

Artikel 29

Registrering i ett offentligt register

1. Rekonstruktören, förvaltaren eller någon administrativ eller rättslig myndighet i hemlandet får begära att en rekonstruktionsåtgärd eller ett beslut om att inleda ett likvidationsförfarande skall registreras i fastighetsregistret, handelsregistret eller något annat offentligt register som förs i de övriga medlemsstaterna.

En medlemsstat får emellertid föreskriva obligatorisk registrering. I så fall skall den person eller myndighet som avses i första stycket vidta alla nödvändiga åtgärder för att ombesörja registreringen.

2. Registreringskostnaderna skall anses som kostnader och utgifter inom förfarandet.

Artikel 30

Rättshandlingar som är till skada för borgenärerna

1. Artikel 10 skall inte tillämpas i fråga om regler för ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet för rättshandlingar som är

till skada för alla borgenärer när den till vars förmån rättshandlingarna sker kan bevisa att

- den handling som är till skada för alla borgenärer omfattas av lagen i en annan medlemsstat än hemlandet, och att
- denna lag i det aktuella fallet inte ger någon möjlighet att föra talan mot handlingen.

2. Om en rekonstruktionsåtgärd som har beslutats av en rättslig myndighet omfattar regler för ogiltighet, annullering eller avsaknad av juridisk giltighet för rättshandlingar som är till skada för alla borgenärer och som har ingåtts innan beslutet om åtgärden fattades skall artikel 3.2 inte tillämpas i de fall som anges i punkt 1 i denna artikel.

Artikel 31

Skydd av tredje man

Om ett kreditinstitut genom ett avtal som slutits efter det att en rekonstruktionsåtgärd har vidtagits eller ett likvidationsförfarande inletts mot ersättning förfogar över

- fast egendom,
 - ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i ett offentligt register, eller
 - instrument eller rättigheter till sådana instrument som för att gälla eller för att ett förfogande avseende dem skall gälla förutsätter registrering i ett register, på ett konto eller i ett system för centraliserad förvaring som hålls eller är beläget i en medlemsstat,
- skall detta avtals giltighet regleras av lagen i den medlemsstat på vars territorium den fasta egendomen är belägen eller som är ansvarig för detta register, konto eller förvaringssystem.

Artikel 32

Pågående rättegångar

Verkan av en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande på en pågående rättegång beträffande tillgångar eller rättigheter som kreditinstitutet inte längre förfogar över skall uteslutande regleras av lagen i den medlemsstat där rättegången pågår.

Artikel 33

Tystnadsplikt

Alla personer som skall ta emot eller lämna information i samband med informations- eller samrådsförfarandena enligt artiklarna 4, 5, 8, 9, 11 och 19 skall vara bundna av tystnadsplikt i enlighet med de regler och villkor som anges i artikel 30 i direktiv 2000/12/EG med undantag av rättsliga myndigheter för vilka gällande nationella bestämmelser är tillämpliga.

Artikel 34

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 5 maj 2004. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

Nationella bestämmelser som antas med stöd av detta direktiv skall endast gälla rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden som beslutats eller inletts efter det datum som anges i första stycket. Åtgärder som har beslutats eller förfaranden som inletts före denna dag skall även i fortsättningen regleras av den lag som gällde för dessa vid den tidpunkt då de beslutades eller inleddes.

2. När medlemsstaterna antar dessa bestämmelser, skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 35

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 36

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 4 april 2001.

På Europaparlamentets vägnar
N. Fontaine
Ordförande

På rådets vägnar
B. Rosengren
Ordförande

I denna promemoria behandlas *dels* frågan vilka anpassningar som kan krävas i svensk rätt i anledning av rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (insolvensförordningen), *dels* vilka införlivandeåtgärder i svensk rätt som krävs på grund av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG av den 19 mars om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag (försäkringsinsolvensdirektivet,) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG av den 4 april om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut (bankinsolvensdirektivet).

Insolvensförordningen trädde i kraft den 31 maj 2002. Den är från denna dag gällande rätt i alla medlemsstater. Några införlivandeåtgärder krävs alltså inte. Förordningen innehåller bestämmelser om europeisk insolvensjurisdiktion och om erkännande av insolvensförfaranden i andra medlemsstater. Förordningen bygger på principen om universalitet i det att huvudregeln är att ett insolvensförfarande endast skall kunna inledas i den medlemsstat där gäldenären har sina huvudsakliga intressen. Ett sådant förfarande har i princip verkningar inom hela gemenskapen. Förordningen tillåter dock att det under vissa förutsättningar inleds nationellt begränsade insolvensförfaranden. Förordningen innehåller vidare bestämmelser om lagval inom ramen för ett insolvensförfarande. Slutligen finns det i förordningen bestämmelser om samverkan mellan flera samtidigt pågående förfaranden. Insolvensförordningen gäller alla kategorier av gäldenärer med undantag för försäkringsföretag och kreditinstitut.

I denna promemoria föreslås att det i Sverige införs en särskild lag innehållande vissa anpassningar till förordningen samt vissa smärre lagändringar i övrigt. Den lagen och lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2003.

I promemorian föreslås vidare att de två direktiven införlivas i Sverige huvudsakligen genom en särskild, för de båda direktiven gemensam, lag. Försäkringsinsolvensdirektivet skall vara införlivat före den 20 april 2003 och bankinsolvensdirektivet före den 5 maj 2004. Den gemensamma lagen bör därför träda i kraft senast förstnämnda datum, men vad gäller kreditinstitut inte tillämpas på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden vidtagna respektive inledda före sistnämnda datum.

De båda direktiven har ett innehåll som till stora delar motsvarar insolvensförordningens. En avgörande skillnad är dock att det enligt de båda direktiven inte görs något undantag från hemlandsprincipen (universalitetsprincipen), dvs. det är inte möjligt att inleda några nationellt begränsade insolvensförfaranden. I stället är det alltså en exklusiv rätt för domstolar och myndigheter i försäkringsföretagets eller kreditinstitutets hemland att handha sådana förfaranden med verkningar inom hela EES-området.

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (insolvensförordningen).

2 § Den som ansöker om att någon skall försättas i konkurs eller om att företagsrekonstruktion skall inledas skall, när insolvensförordningen är tillämplig, i ansökan ange i vilken stat gäldenären har sina huvudsakliga intressen och, ifall gäldenärens huvudsakliga intressen inte finns i Sverige, om gäldenären har ett driftställe i Sverige.

När rätten beslutar att försätta någon i konkurs eller att inleda företagsrekonstruktion och insolvensförordningen är tillämplig, skall rätten i beslutet ange om den grundar sin behörighet på att gäldenären har sina huvudsakliga intressen i Sverige eller att gäldenären har ett driftställe i Sverige och sina huvudsakliga intressen i någon annan stat som omfattas av förordningen.

Om det pågår ett huvudinsolvensförfarande i en annan stat, skall rätten ange att förfarandet är ett sekundärförfarande.

3 § När ett insolvensförfarande enligt insolvensförordningen har inletts i en annan medlemsstat och förvaltaren i detta förfarande begär att beslutet om inledande skall offentliggöras i Sverige, skall Patent- och registreringsverket i Post- och Inrikes Tidningar kungöra

1. vilken domstol som har fattat beslutet,
2. när beslutet har fattats,
3. vilken gäldenär beslutet avser,
4. vem som har utsetts till förvaltare och
5. om förfarandet är ett huvudinsolvensförfarande eller ett sekundärförfarande eller ett annat territoriellt begränsat förfarande.

Om insolvensförfarandet är ett huvudinsolvensförfarande och avser en gäldenär som har ett driftställe i Sverige, skall förvaltaren begära ett offentliggörande enligt första stycket. Offentliggörandet får ske även utan förvaltarens begäran.

4 § Om det i svensk lag eller annan författning anges att en konkurs eller en företagsrekonstruktion får eller skall registreras, skall det på begäran av förvaltaren i ett huvudinsolvensförfarande i en annan medlemsstat antecknas i registret att förfarandet har inletts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Tillämpningsområde m.m.

1 § Denna lag är tillämplig på rekonstruktionsåtgärder och likvidationsförfaranden beträffande finansiella företag.

2 § I denna lag betyder

1. *försäkringsföretag*: ett företag som enligt försäkringsrörelselagen (1982:713) eller lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige eller lagen i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) har fått tillstånd att bedriva försäkringsverksamhet i Sverige,

2. *kreditinstitut*: en bank eller ett kreditmarknadsföretag som enligt bankrörelselagen (1987:617) eller lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet eller lagen i en annan stat inom EES har fått tillstånd att bedriva bankrörelse eller finansieringsverksamhet i Sverige,

3. *finansiellt företag*: ett företag enligt 1 och 2,

4. *rekonstruktionsåtgärder*: åtgärder som medför ingripande av en domstol eller en myndighet i syfte att bevara eller återställa ett finansiellt företags finansiella ställning och som kan påverka andras rättsliga ställning,

5. *likvidationsförfaranden*: kollektiva förfaranden såsom tvångslikvidation, konkurs eller motsvarande förfaranden som innebär att ett finansiellt företags tillgångar avyttras och behållningen fördelas mellan borgenärerna, aktieägarna eller delägarna.

6. *behöriga myndigheter*: de administrativa eller rättsliga myndigheter inom EES som är behöriga i fråga om rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden,

7. *förvaltare*: en person eller ett organ som utses av behörig myndighet och vars uppgift är att förvalta ett likvidationsförfarande,

8. *rekonstruktör*: en person eller ett organ som utses av behörig myndighet och vars uppgift är att förvalta rekonstruktionsåtgärder,

9. *tillsynsmyndighet*: de behöriga myndigheter som avses i artikel 1 k i direktiv 92/49/EEG, artikel 1.1 i direktiv 92/96/EEG eller artikel 1.4 i direktiv 2000/12/EG,

10. *hemland*: den stat inom EES där ett finansiellt företag har fått sitt tillstånd att bedriva verksamhet,

11. *filial*: varje slags ständig närvaro av ett finansiellt företag i en annan stat inom EES än hemlandet.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG av den 19 mars 2001 om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag (EGT L 110, 20.4.2001 s. 28, Celex 301L0017) samt 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut (EGT L 125, 5.5.2001, s. 1115, Celex 301L0024).

3 § Svensk domstol eller myndighet är behörig att vidta rekonstruktionsåtgärder eller att inleda ett likvidationsförfarande endast beträffande ett finansiellt företag med Sverige som hemland.

Vad som föreskrivs i första stycket gäller beträffande finansiella företag med säte utanför EES endast

1) om ett försäkringsföretag bedriver verksamhet med filial i Sverige eller

2) om ett kreditinstitut bedriver verksamhet med filial i Sverige och i ytterligare minst en stat inom EES.

4 § Rekonstruktionsåtgärder som vidtagits eller ett likvidationsförfarande som inletts beträffande ett finansiellt företag av en behörig myndighet i en annan stat inom EES har verkan i Sverige i enlighet med vad som gäller i den andra staten.

Underrättelser och offentliggöranden m.m.

5 § Finansinspektionen skall skyndsamt underrätta tillsynsmyndigheterna i andra stater inom EES om att rekonstruktionsåtgärder vidtagits eller att ett likvidationsförfarande inletts beträffande ett finansiellt företag i Sverige. På begäran skall Finansinspektionen även lämna uppgifter om hur ett likvidationsförfarande fortskrider.

6 § När ett finansiellt företag med en annan stat inom EES än Sverige som hemland har en filial i Sverige skall Finansinspektionen om det är nödvändigt underrätta tillsynsmyndigheten i det finansiella företagets hemland om att rekonstruktionsåtgärder kan behöva vidtas beträffande företaget.

7 § När en rekonstruktionsåtgärd vidtagits eller ett likvidationsförfarande inletts beträffande ett finansiellt företag i Sverige, skall Finansinspektionen ombesörja att detta offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och i övrigt på lämpligt sätt. Om rekonstruktionsåtgärden eller likvidationsförfarandet avser ett kreditinstitut, skall offentliggörandet dessutom ske i två nationella tidningar i var och en av de stater inom EES där företaget har en filial.

Om Finansinspektionen underrättats om att en rekonstruktionsåtgärd vidtagits eller ett likvidationsförfarande inletts i någon annan stat inom EES, får Finansinspektionen offentliggöra det på lämpligt sätt.

Offentliggörandet skall innehålla uppgifter om vilken myndighet som fattat beslutet, vilken lag som är tillämplig på förfarandet och, i förekommande fall, vem som har utsetts till rekonstruktör eller förvaltare samt vad den enskilde har att iaktta för att bevara sin rätt.

8 § När ett beslut om att inleda ett likvidationsförfarande beträffande ett finansiellt företag i Sverige har meddelats, skall förvaltaren utan dröjsmål skriftligen underrätta var och en av de

kända borgenärer som har sitt hemvist i en annan stat inom EES än Sverige.

Underrättelsen skall innehålla uppgifter om vilken domstol som handlägger likvidationsärendet, vem som är förvaltare och hur fordringar kan göras gällande. Underrättelsen skall även innehålla uppgifter om sådant som kan vara av betydelse för en borgenär, vad gäller konkurs särskilt uppgifter om vad som gäller för sådana fordringar som avses i 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) och vad som i övrigt gäller om förmånsrätt.

Förvaltaren skall fortlöpande hålla borgenärerna i ett likvidationsförfarande underrättade om hur ärendet fortskrider.

Återkallelse av tillstånd

9 § Finansinspektionen skall återkalla tillståndet för ett finansiellt företag att bedriva verksamhet när det har inletts ett likvidationsförfarande beträffande företaget. Verksamheten får dock drivas vidare under likvidationsförfarandet om Finansinspektionen medger det.

Rekonstruktör och förvaltare

10 § En rekonstruktörs eller en förvaltares behörighet gäller i samtliga stater inom EES.

11 § En rekonstruktör eller en förvaltare skall anses ha styrkt sin behörighet genom beslutet där han eller hon har utsetts i original eller vidimerad kopia eller genom annat särskilt intyg.

En rekonstruktör eller förvaltare från en annan stat inom EES än Sverige är på begäran skyldig att tillhandahålla sitt behörighetsbevis i en översättning till svenska språket.

Tillämplig lag

12 § När rekonstruktionsåtgärder vidtas eller ett likvidationsförfarande inleds beträffande ett finansiellt företag, tillämpas hemlandets lag, om inte annat föreskrivs i denna lag.

Återvinning får dock inte ske om lagen i en annan stat inom EES annars är tillämplig på rättshandlingen och denna lag inte medger att rättshandlingen angrips.

13 § På anställningsavtal och vad som i övrigt rör anställningsförhållanden tillämpas lagen i den stat inom EES som är tillämplig på anställningsavtalet eller anställningsförhållandet.

14 § På avtal om nyttjanderätt till eller förvärv av fast egendom tillämpas lagen i den stat inom EES där den fasta egendomen är belägen. Den lagen skall också avgöra om egendomen är fast eller lös.

15 § För ett finansiellt företags rätt till fast egendom, skepp eller luftfartyg som följer av ett offentligt register tillämpas lagen i den stat inom EES där registret förs. Prop. 2005/06:37
Bilaga 5

16 § En tredje mans rätt till egendom, som vid beslutet att vidta en rekonstruktionsåtgärd eller att inleda ett likvidationsförfarande befinner sig inom en annan stat inom EES än hemlandet, påverkas inte av rekonstruktionsåtgärden eller likvidationsförfarandets inledande.

17 § Förutom den rätt en borgenär kan ha till kvittning mot ett finansiellt företags fordran enligt hemlandets lag, har borgenären rätt till kvittning, om kvittning får ske enligt lagen i den stat inom EES som annars är tillämplig på det finansiella företags fordran.

18 § Om ett finansiellt företag efter det att en rekonstruktionsåtgärd vidtagits eller ett likvidationsförfarande inletts, mot ersättning förfogar över fast egendom, ett skepp, ett luftfartyg eller värdepapper till vilket rätten följer av ett offentligt register, tillämpas beträffande denna åtgärd lagen i den stat inom EES där den fasta egendomen är belägen eller lagen i den stat inom EES som ansvarar för registret.

19 § På en rättegång som gäller egendom eller rättigheter som ett finansiellt företag har förlorat rådigheten över tillämpas, i fråga om verkan av en vidtagen rekonstruktionsåtgärd eller ett inledande av ett likvidationsförfarande, lagen i den stat inom EES där rättegången pågår.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 20 april 2003.
2. Lagen är inte tillämplig på rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden beträffande försäkringsföretag som vidtagits eller inletts före ikraftträdandet.
3. Lagen är inte tillämplig på rekonstruktionsåtgärder eller likvidationsförfaranden beträffande kreditinstitut som vidtagits eller inletts före den 5 maj 2004.

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

11 a §¹

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som grundas på avtal om

1. livförsäkring och skadeförsäkring för vilken bestämmelserna om livförsäkring tillämpas med stöd av 1 kap. 5 §,

2. annan skadeförsäkring som meddelats för längre tid än tio år, eller

3. återförsäkring avseende sådan försäkring som sägs i 1 och 2.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 11 § när bolaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran enligt 1 eller 2 har företräde framför fordran enligt 3.

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som grundas på avtal om försäkring.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 11 § när bolaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter fordran grundad på annat försäkringsavtal.

Denna lag träder i kraft den 20 april 2003.

¹ Senaste lydelse 1999:600.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Ansökan om konkurs görs skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angå betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

Sökanden skall ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan skall avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

Ansökan om konkurs görs skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angå betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

Sökanden skall ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan skall avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

I lagen (2003:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Prop. 2005/06:37
Bilaga 5

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller en borgenär. Ansökan skall göras skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

I ansökan skall sökanden ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller en borgenär. Ansökan skall göras skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

I ansökan skall sökanden ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

I lagen (2003:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

11 §¹

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med en fordran som grundas på avtal om

1. livförsäkring, eller

2. återförsäkring avseende livförsäkring.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 10 §, när en försäkringsgivare från tredje land försätts i konkurs eller när utmätning äger rum eller särskild administration träder in.

Fordran enligt första stycket 1 har företräde framför fordran enligt första stycket 2.

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med en fordran som grundas på avtal om *försäkring*.

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 10 §, när en försäkringsgivare från tredje land försätts i konkurs eller när utmätning äger rum eller särskild administration träder in.

Fordran grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter fordran grundad på annat försäkringsavtal.

Denna lag träder i kraft den 20 april 2003.

¹ Senaste lydelse 1999:602.

Förteckning över remissinstanserna (Ds 2002:59)

Prop. 2005/06:37
Bilaga 6

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av Sveriges riksbank, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Göteborgs tingsrätt, Kommerskollegium, Patent- och registreringsverket, Riksskatteverket, Domstolsverket, Finansinspektionen, Juridiska fakulteten vid Lunds universitet, Juridiska fakulteten vid Uppsala universitet, LO, TCO, Sveriges advokatsamfund, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Svenska Bankföreningen, Fristående Sparbankers Riksförbund, Finansbolagens Förening, Svenska Fondhandlareföreningen, Försäkringsförbundet, Konkursförvaltarkollegiernas förening, och VPC.

Företagarnas riksorganisation, Föreningen Sveriges Kronofogdar, FöretagsRekonstruktionsFöreningen, OM AB och Utredningen om översyn av försäkringsbolagens placeringsregler m.m. (Fi 2001:11) har avstått från att yttra sig.

1 Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag kompletterar rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden¹ (insolvensförordningen).

Insolvensförfaranden i svensk rätt är konkurs och företagsrekonstruktion.

2 § En ansökan om konkurs eller företagsrekonstruktion skall anses avse ett förfarande enligt artikel 3.1 insolvensförordningen (huvudinsolvensförfarande), om det inte anges att den avser ett förfarande enligt artikel 3.2 insolvensförordningen (territoriellt begränsat förfarande). Sökanden skall styrka de omständigheter som ligger till grund för svensk domstols behörighet och för det förfarande enligt insolvensförordningen som ansökan avser.

En ansökan skall avvisas, om grunden för ansökan inte framgår och sökanden inte följer ett föreläggande att rätta till bristen.

3 § När ett huvudinsolvensförfarande har beslutats i en annan medlemsstat och förfarandet avser en gäldenär med driftställe i Sverige, skall beslutet anmälas till Bolagsverket för kungörande. Också i andra fall får en sådan anmälan göras. Insolvensförfarandet skall kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Det som enligt svensk lag eller annan författning gäller i fråga om anteckning av beslut om konkurs i offentliga register gäller också när ett huvudinsolvensförfarande har beslutats i en annan medlemsstat. Beslutet skall anmälas till Bolagsverket som skall underrätta den som för respektive register.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om vad som skall framgå av anmälan om kungörande enligt första stycket och av anmälan om registrering enligt andra stycket.

För kungörande och hantering av anmälan om registrering får Bolagsverket ta ut avgifter. Regeringen får meddela föreskrifter om avgifternas storlek.

4 § Konkursförvaltaren respektive rekonstruktören har den registreringskyldighet som avses i artikel 22.2 insolvensförordningen och den underrättelseskyldighet som avses i artikel 40 insolvensförordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (EGT L 160/1, 30.6.2000, s 1, Celex 32000R1346).

2 Förslag till lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens

Prop. 2005/06:37
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller vid en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande för ett försäkringsföretag eller ett kreditinstitut hemmahörande i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Lagen gäller också för andra försäkringsföretag och kreditinstitut som har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial i endast en stat inom EES.

2 § I denna lag betyder

1. *rekonstruktionsåtgärd*: åtgärd som har beslutats av domstol eller annan myndighet för att bevara eller återställa ett företags eller ett instituts finansiella ställning och som kan påverka andras rätt,

2. *likvidationsförfarande*: tvångslikvidation, konkurs och liknande kollektivt tvingande förfarande som har beslutats av domstol eller annan myndighet och innebär att företagets eller institutets tillgångar avyttras och behållningen fördelas mellan borgenärerna, aktieägarna eller delägarna,

3. *rekonstruktör*: den som utses av en myndighet för att vidta en rekonstruktionsåtgärd,

4. *förvaltare*: den som utses av en myndighet för att ha hand om ett likvidationsförfarande.

Svensk domsrätt

3 § Svensk domstol eller annan myndighet får ta upp en ansökan om ett likvidationsförfarande, endast om företaget eller institutet är hemmahörande i Sverige eller är hemmahörande utanför EES och har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet genom filial här.

Verkan av rekonstruktionsåtgärd och likvidationsförfarande i andra stater inom EES

4 § En rekonstruktionsåtgärd och ett likvidationsförfarande i en annan stat inom EES har verkan i Sverige i enlighet med vad som gäller i den staten. Rekonstruktörens eller förvaltarens behörighet gäller också här.

Rekonstruktörens eller förvaltarens behörighet skall anses styrkt genom förordnandet i original eller i vidimerad kopia eller genom annat särskilt intyg. På begäran skall en svensk översättning tillhandahållas.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/17/EG av den 19 mars 2001 om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag (EGT L 110, 20.4.2001, s. 28, Celex 32001L0017) samt 2001/24/EG av den 4 april 2001 om rekonstruktion och likvidation av kreditinstitut (EGT L 125, 5.5.2001, s. 1115, Celex 32001L0024).

5 § I ett svenskt likvidationsförfarande och i fråga om dess verkan tillämpas svensk lag, om inte annat följer av 6–15 §§.

6 § Har någon före förfarandet en rätt till egendom i en annan stat inom EES som gäller mot företagets eller institutets borgenärer, påverkar förfarandet inte den rätten.

7 § I fråga om verkan av förfarandet på ett anställningsavtal tillämpas lagen i den stat inom EES som gäller för avtalet.

8 § I fråga om verkan av förfarandet på ett avtal om nyttjanderätt till eller förvärv av fast egendom tillämpas lagen i den stat inom EES där egendomen är belägen. Den lagen avgör också frågan om egendomen är fast eller lös.

9 § I fråga om verkan av förfarandet på sådan rätt till fast egendom, skepp eller luftfartyg som följer av en anteckning i ett offentligt register tillämpas lagen i den stat inom EES där registret förs.

10 § I fråga om giltigheten av vissa förfoganden efter beslutet om förfarandet tillämpas lagen i den stat inom EES där fast egendom är belägen eller där ett register eller ett konto förs eller ett förvaringssystem finns. Detta gäller om ett företag eller ett institut mot ersättning förfogar över

1. fast egendom,
2. skepp eller luftfartyg till vilket rätten följer av en anteckning i ett offentligt register, eller
3. värdepapper vars giltighet, eller för att ett förfogande över dem skall vara giltigt, förutsätter en anteckning i ett register eller på ett konto enligt lagen i en stat inom EES, eller i ett centralt förvaringssystem som regleras av lagen i en stat inom EES.

11 § I fråga om verkan av förfarandet på en pågående rättegång som gäller egendom eller rättigheter som företaget eller institutet inte längre råder över tillämpas lagen i den stat inom EES där rättegången pågår.

12 § I fråga om verkan av förfarandet på sådan rätt som följer av ett avtal på en börs eller en annan reglerad marknad för finansiella instrument eller på ett avtal om avräkning eller återköp tillämpas den lag som gäller för avtalet.

13 § I fråga om verkan av förfarandet när det gäller sådana finansiella instrument som avses i 5 kap. 3 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument tillämpas den lag som följer av nämnda paragraf.

I fråga om verkan av förfarandet på företagets eller institutets rättigheter och skyldigheter som deltagare i ett anmält avvecklingssystem tillämpas den lag som följer av 12 § lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden.

14 § Förutom den rätt en borgenär kan ha till kvittning av en fordran enligt annan svensk lag har borgenären rätt till kvittning, om kvittning får ske enligt lagen i den stat inom EES som är tillämplig på fordran mot borgenären.

15 § Om lagen i någon annan stat inom EES är tillämplig på en rättshandling och den lagen inte medger att rättshandlingen angrips, får återvinning av rättshandlingen inte ske.

Registrering och underrättelseskyldighet

16 § Det som enligt svensk lag eller annan författning gäller i fråga om anteckning av beslut om konkurs i offentliga register gäller också när en rekonstruktionsåtgärd eller ett likvidationsförfarande har beslutats i en annan stat inom EES. Beslutet skall anmälas till Finansinspektionen som skall underrätta den som för respektive register.

Regeringen får meddela närmare föreskrifter om vad som skall framgå av anmälan om registrering.

Om det av lagen i en annan stat inom EES följer att ett svenskt likvidationsförfarande skall registreras där, har förvaltaren denna skyldighet.

17 § När ett beslut om likvidationsförfarande har meddelats av svensk domstol eller annan myndighet, skall förvaltaren utan dröjsmål skriftligen underrätta kända borgenärer med hemvist i en annan stat inom EES. I underrättelsen skall det anges vilken domstol eller annan myndighet som handlägger förfarandet, vem som är förvaltare, hur fordringar kan göras gällande och andra uppgifter av betydelse för borgenärerna.

Förvaltaren skall fortlöpande hålla borgenärerna underrättade om hur förfarandet fortskrider.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

3 Förslag till lag om ändring i lagen om ändring i
förmånsrättslagen (1970:979)

Prop. 2005/06:37
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) i stället för dess lydelse enligt lagen (2005:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2004/05:165 *Föreslagen lydelse*

4 a §

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran *på grund av försäkringsavtal* hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 7 kap. 11 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:6) om
konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land

Prop. 2005/06:37
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Om någon som försätts i konkurs här i riket har egendom även i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta denna egendom.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, svensk lag tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom som enligt lagen i det land där den finns över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden¹ och lagen (2005:000) om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (EGT L 160/1, 30.6.2000, s 1, Celex 32000R1346).

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:7) om
verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land

Prop. 2005/06:37
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Om någon försätts i konkurs i Danmark, Finland, Island eller Norge, skall konkursen omfatta även gäldenärens egendom här i riket. Utan hinder av beslut om konkurs i annat nordiskt land fortgår dock konkurs som dessförinnan beslutats här i riket.

I fråga om sådan egendom skall, om inte annat följer av denna lag, lagen i det andra landet (konkurslandet) tillämpas i följande hänseenden: den verkan konkursen medför beträffande gäldenärens rätt att råda över sin egendom, vad som ingår i konkursboet och återvinning till konkursboet, gäldenärens rättigheter och skyldigheter under konkurs, konkursboets förvaltning, borgenärens betalnings- och förmånsrätt, utdelning, ackord samt avslutande av konkurs. I konkursboet skall dock inte ingå egendom här i riket som enligt svensk lag över huvud inte får tas i anspråk av ägarens borgenärer.

Med konkurs jämställs i denna lag sådan offentlig likvidation av bank som enligt lagen i det nordiska land där banken har sitt säte utesluter konkursförfarande.

Särskilda bestämmelser finns i rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden¹ och lagen (2005:000) om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (EGT L 160/1, 30.6.2000, s 1, Celex 32000R1346).

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 11 a § och 19 kap. 11 § försäkringsrörelselagen (1982:713)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

11 a §²

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som grundas på *avtal om*

1. *livförsäkring och skadeförsäkring för vilken bestämmelserna om livförsäkring tillämpas med stöd av 1 kap. 5 §,*

2. *annan skadeförsäkring som meddelats för längre tid än tio år, eller*

3. *återförsäkring avseende sådan försäkring som sägs i 1 och 2.*

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 11 § när bolaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran *enligt 1 eller 2 har företräde framför fordran enligt 3.*

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som grundas på

1. *försäkringsavtal eller*

2. *återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla.*

Fordran *grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter annan fordran som avses i första stycket.*

19 kap.

11 §³

Finansinspektionen får meddela beslut om anmärkning i fråga om försäkringsbolagets verksamhet som inspektionen anser behövliga.

Finansinspektionen skall förelägga bolaget eller styrelsen att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. *avvikelse skett från denna lag eller någon annan författning som reglerar försäkringsbolagets näringsverksamhet eller från bolagsordningen,*

2. *bolagsordningen, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, placeringsriktlinjerna och riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av bolagets rörelse, eller*

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

² Senaste lydelse 1999:600.

³ Senaste lydelse 2004:570.

3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

Om Finansinspektionen bedömer att försäkringstagarnas rättigheter hotas, skall inspektionen förelägga försäkringsbolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en finansiell saneringsplan.

Om ett försäkringsbolags kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 23 eller 25 §, eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, skall Finansinspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta en plan för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om kapitalbasen understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller garantibeloppet enligt 7 kap. 26 eller 27 § eller om kapitalbasen för ett livförsäkringsbolag inte har den sammansättning som anges i 7 kap. 26 § tredje stycket, skall inspektionen förelägga bolaget eller dess styrelse att upprätta och för godkännande överlämna en plan för skyndsamt återställande av kapitalbasen.

Om ett försäkringsbolag driver verksamhet i ett annat land inom EES och bolaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller behörig utländsk myndighets anmodan om rättelse, skall inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen skall underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Om ett föreläggande enligt andra–femte styckena inte har följts inom bestämd tid och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt har undanröjts, skall Finansinspektionen, i fall som är av principiell betydelse eller av särskild vikt, anmäla detta till regeringen.

Finansinspektionen får begränsa bolagets förfoganderätt eller förbjuda bolaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. bolaget inte följer gällande bestämmelser om skuldtäckning,
2. bolagets kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,
3. bolagets kapitalbas understiger solvensmarginalen eller, för ett försäkringsbolag som avses i 7 a kap. 1 § första stycket 1, den gruppbaseade kapitalbasen understiger den gruppbaseade solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, och det finns särskilda skäl att anta att bolagets finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller
4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid beslut om förverkande av bolagets koncession enligt 2 § eller enligt nionde stycket.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten skall drivas efter ett sådant beslut som avses i sjunde stycket.

En koncession kan förklaras förverkad eller, om det bedöms tillräckligt, varning meddelas, om bolaget

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,
2. inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt fjärde stycket, eller
3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

*Om ett försäkringsbolag försätts
i konkurs eller om beslut fattas om*

att bolaget skall träda i tvångslikvidation, skall bolagets koncession förklaras förverkad.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 7

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt nionde stycket prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Frågor om förverkande av koncession eller om varning enligt nionde och tionde styckena prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som krävs enligt tredje stycket.

-
1. Denna lag träder ikraft den 1 januari 2006.
 2. Har beslut om utmätning eller konkurs fattats före ikraftträdandet, gäller 7 kap. 11 a § i paragrafens äldre lydelse.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § konkurslagen (1987:672) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Ansökan om konkurs görs skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

Sökanden skall ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

En ansökan skall avvisas, om det inte av den framgår vilken tingsrätt som är behörig och sökanden inte följer ett föreläggande att avhjälpa bristen.

I lagen (2005:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

En ansökan om företagsrekonstruktion får göras av gäldenären eller en borgenär. Ansökan skall göras skriftligen hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Ansökningshandlingen skall vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller sökandens ombud.

I ansökan skall sökanden ange och styrka de omständigheter som gör rätten behörig, om de inte är kända.

I lagen (2005:000) med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen finns ytterligare bestämmelser om ansökans innehåll.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 11 § och 6 kap. 13 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

11 §¹

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med en fordran som grundas på *avtal om*

1. *livförsäkring, eller*
2. *återförsäkring avseende livförsäkring.*

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med en fordran som grundas på

1. *försäkringsavtal eller*
2. *återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla.*

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det register som anges i 10 §, när en försäkringsgivare från tredje land försätts i konkurs eller när utmätning äger rum eller särskild administration träder in.

Fordran *enligt första stycket 1 har företrädare framför fordran enligt första stycket 2.*

Fordran *grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter annan fordran som avses i första stycket.*

6 kap.

13 §²

En koncession för en försäkringsgivare från tredje land kan förklaras förverkad om försäkringsgivaren

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,
2. inte inom angiven tid har fullföljt en plan som har godkänts enligt 9 § första stycket 2 eller 3 eller
3. på annat sätt allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Om försäkringsgivaren medgetts undantag enligt 5 kap. 16 § och försäkringsgivarens auktorisation förklarats förverkad av en utländsk myndighet som kontrollerar dennes soliditet, skall Finansinspektionen vidta de åtgärder som behövs. Om skälet till att auktorisationen förklarats förverkad är att försäkringsgivarens soliditet är otillräcklig, skall försäkringsgivarens koncession i Sverige genast förklaras förverkad.

Om försäkringsgivaren försätts i

¹ Senaste lydelse 1999:602.

² Senaste lydelse 2003:511.

konkurs eller om beslut fattats om att bolaget skall träda i tvångslikvidation, skall försäkringsgivarens auktorisation förklaras förverkad.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 7

Frågor om förverkande av koncession prövas av Finansinspektionen. Ärenden som är av principiell betydelse eller av särskild vikt prövas dock av regeringen. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.
2. Har beslut om utmätning eller konkurs fattats före ikraftträdandet, gäller 5 kap. 11 § i paragrafens äldre lydelse.

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 3 och 17 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

3 §

Finansinspektionen skall återkalla ett kreditinstituts tillstånd om institutet

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. inte inom ett år från det tillstånd beviljades har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,

3. har förklarat sig avstå från tillståndet,

4. har överlätit hela sin rörelse, eller

5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser.

5. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit sådan rörelse som tillståndet avser, eller

6. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att institutet skall träda i tvångslikvidation.

I fall som avses i första stycket 2 och 5 får i stället varning meddelas om det är tillräckligt.

17 §

Om ett utländskt kreditinstitut driver verksamhet här enligt 4 kap. 4 §, skall 1 § tillämpas på verksamheten här i landet.

Om ett utländskt kreditinstitut driver verksamhet här enligt 4 kap. 4 §, skall 1 § och 3 § första stycket 6 tillämpas på verksamheten här i landet.

Ärenden som rör ingripanden som avses i 1 § prövas av Finansinspektionen. I fråga om bankfilialer prövas dock ett sådant ärende av regeringen om ärendet är av principiell betydelse eller av särskild vikt. Regeringens prövning sker efter anmälan av inspektionen.

Om insättningar hos filialen omfattas av garanti till följd av ett beslut enligt 3 § andra stycket lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och tillstånd till filialetablering inte skulle ha meddelats utan ett sådant beslut, får inspektionen, om kreditinstitutet inte fullgör sina skyldigheter enligt lagen om insättningsgaranti, förelägga institutet att göra rättelse. Föreläggandet skall innehålla en upplysning om att filialtillståndet annars kan återkallas. Om institutet inte har gjort rättelse inom ett år från föreläggandet, får tillståndet återkallas. Vid en sådan prövning tillämpas andra stycket.

Om filialtillståndet återkallas tillämpas 4 §.

Inspektionen skall underrätta den behöriga myndigheten i institutets hemland om åtgärder som har vidtagits med stöd av denna paragraf.

Prop. 2005/06:37
Bilaga 7

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2005-10-11

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, justitierådet Leif Thorsson och regeringsrådet Lars Wennerström.

EU:s insolvensreglering

Enligt en lagrådsremiss den 15 september 2005 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen,
2. lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens,
3. lag om ändring i lagen om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),
4. lag om ändring i lagen (1981:6) om konkurs som omfattar egendom i annat nordiskt land,
5. lag om ändring i lagen (1981:7) om verkan av konkurs som inträffat i annat nordiskt land,
6. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
7. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
8. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion,
9. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares verksamhet i Sverige,
10. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Fredrik Ludwigs.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens

1 §

Genom lagen avses huvuddelen av Europaparlamentets och rådets direktiv om rekonstruktion och likvidation av försäkringsföretag (2001/17/EG) och kreditinstitut (2001/24/EG), främst vad gäller gränsöverskridande förhållanden, komma att implementeras i svensk lag medan i övrigt implementeringen skall ske genom ändringar i vissa befintliga lagar eller på förordningsnivå.

I allmänmotiveringen anförs rörande ovan nämnda direktiv bl.a. följande. I båda direktiven sägs att vissa bestämmelser skall tillämpas på filialer till försäkringsföretag och kreditinstitut som har sitt huvudkontor utanför gemenskapen (artikel 1.2 i respektive direktiv). I försäkringsdirektivet sägs att med "hemland" avses den medlemsstat där auktorisation beviljades för filialen (artikel 30.1). Bestämmelsen utgår från situationen att det finns en filial etablerad i endast en stat inom EES. Eftersom direktivets system för domsrätt och erkännande förutsätter att ett land kan pekats ut som hemland, fungerar det inte om det finns filialer

i flera länder. Bankdirektivet däremot saknar en motsvarande bestämmelse. Det är naturligtvis önskvärt att detsamma gäller för kreditinstitut som för försäkringsföretag. Eftersom frågan lämnas oreglerad i bankdirektivet, finns inte något hinder mot att i nationell rätt införa samma reglering för filialer till kreditinstitut som för filialer till försäkringsföretag.

Mot bakgrund av det nu anförda har lagförslaget utformats så att det för sin tillämpning utesluter den situationen att fråga är om filial till ett företag hemmahörande i land utanför EES om detta företag även har filialer i andra stater inom EES.

I allmänmotiveringen anføres vidare att när filialer finns i två eller flera stater inom EES föreskrivs i båda direktiven en samarbetskyldighet mellan förvaltare och tillsynsmyndigheter (artikel 30.2 i försäkringsdirektivet och artikel 19 i bankdirektivet) och att detta kan regleras i förordningsform.

Då direktiven i sistnämnda avseende inte avses att implementeras genom lag kommer således inte fråga att vara om verkställighetsföreskrifter som vilar på lag utan förordningen skulle därför komma att vila på regeringens restkompetens enligt 8 kap. 13 § första stycket 2 regeringsformen. Eftersom förordningen närmast får antas komma att gälla interna förvaltningsföreskrifter och förfaranderegler får en sådan ordning godtas. Mera omfattande ålägganden för konkursförvaltaren måste däremot meddelas i lag.

Vad gäller övriga i nu berörda hänseenden redovisade slutsatser vill Lagrådet anförda följande.

Enligt 1 § andra stycket i lagförslaget skall tillämpningsområdet för lagen avgränsas på så sätt att lagen skall gälla bl.a. för det fall fråga är om en i Sverige verksam filial till ett försäkringsföretag eller kreditinstitut med huvudkontor i tredje land dock endast under förutsättning att företaget inte har filialer i andra stater inom EES. En sådan ordning framstår som både ologisk och omotiverad och det kan också ifrågasättas om den inte innebär en i detta avseende ofullständig implementering av direktiven.

Försäkringsdirektivet är i sig generellt hållet och innefattar, när fråga är om filialer till försäkringsföretag med huvudkontor i tredje land, såväl den situationen att det finns endast en filial i ett medlemsland som flera filialer i olika medlemsländer.

Artikel 30 i försäkringsdirektivet innehåller sedan särskilda bestämmelser om filialer etablerade inom gemenskapen av försäkringsföretag i tredje land. I tidigare förslag till direktiv behandlades dessa filialer i en särskild avdelning med parallella bestämmelser som var identiska med dem som var tillämpliga på gemenskapsföretag. I den slutliga utformning som direktivet fick är dock gemenskapsfilialer från försäkringsföretag i tredje land direkt underkastade, enligt artikel 1.2, samma bestämmelser som gemenskapens försäkringsföretag. Syftet med artikel 30 är därför att fastställa tolkningsregler för vissa relevanta definitioner i artikel 2. Med hemland avses alltså den medlemsstat där filialen beviljades auktorisation enligt artikel 23 i direktiv 73/239/EEG och artikel 27 i direktiv 79/267/EEG, och med tillsynsmyndigheter och behöriga myndigheter avses sådana myndigheter i den medlemsstat där filialen auktoriserades. I artikel 30 anges dessutom att om ett försäkringsföretag vars huvudkontor

ligger utanför gemenskapen har etablerat filialer i fler än en medlemsstat, skall varje filial behandlas för sig med avseende på tillämpningen av direktivet. Skulle det exempelvis finnas samtidiga likvidationsförfaranden och rekonstruktionsåtgärder för filialerna, bör de behöriga myndigheterna och tillsynsmyndigheterna i dessa medlemsstater uppmanas att samordna sina åtgärder (se den analys av artikel 30 som görs i rådets gemensamma ståndpunkt (EG) nr 49/2000 inför antagandet av försäkringsdirektivet).

En motsvarande reglering synes följa av bankdirektivet. Till följd av de hänvisningar som görs i direktivet till Europaparlamentets och rådets direktiv om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (2000/12/EG) torde även filialer till bankföretag med huvudkontor i tredje land kunna komma att omfattas av bankdirektivets allmänna bestämmelser rörande kreditinstitut. Med hänsyn till det särskilda fallet att ett kreditinstitut från tredje land upprättar filialer i olika medlemsstater har det dock uppenbarligen befunnits nödvändigt att i direktivet tillskapa vissa särskilda regler för det fall att ett sådant kreditinstitut har två eller flera sådana filialer i skilda medlemsstater. Såvitt kan utläsas torde dock avsikten vara att varje filial i övrigt skall behandlas individuellt i vad avser tillämpningen av bankdirektivet (jfr bankdirektivets preambel p. 21 och 22).

Sammanfattningsvis synes således insolvensdirektiven rörande försäkringsföretag och kreditinstitut, när det gäller verkan av ett likvidations- eller rekonstruktionsförfarande, i tillämpliga delar avse bl.a. dels det fall att en filial till ett företag i tredje land finns i endast ett medlemsland, dels att företaget har filialer i flera medlemsländer. Regleringen av ett svenskt likvidationsförfarande i 6–15 §§ i den nu föreslagna lagen skulle då också i tillämpliga delar rätteligen äga tillämpning även när fråga är om en filial till ett försäkringsföretag eller kreditinstitut med huvudkontor utanför EES som har filialer i andra stater inom EES-området.

Mot bakgrund av det nu anförda förordar Lagrådet att tillämpningsområdet för direktiven ytterligare belyses och övervägs i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Lagen gäller enligt 1 § första stycket bl.a. för försäkringsföretag och är sålunda enligt sin lydelse tillämplig på alla företag som bedriver försäkringsverksamhet. Av motivuttalanden framgår emellertid att den inte avses vara tillämplig på återförsäkringsföretag. Detta ligger också i linje med försäkringsdirektivet, som endast avser företag som har tillstånd att meddela direkt försäkring. Denna begränsning bör komma till uttryck i lagtexten.

För återförsäkringsföretag torde i stället insolvensförordningen gälla; den undantar visserligen försäkringsföretag, men även här avses endast direkt försäkring.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 oktober 2005

Närvarande: Statsministern Persson, statsråden Ringholm, Freivalds, Sahlin, Östros, Y. Johansson, Sommestad, Karlsson, Andnor, Nuder, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin, Österberg, Baylan

Föredragande: statsrådet Andnor

Regeringen beslutar proposition 2005/06:37 EU:s insolvensreglering

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag med kompletterande bestämmelser till insolvensförordningen	3 §	32000R1346
Lag om internationella förhållanden rörande försäkringsföretags och kreditinstituts insolvens	16 §	32001L0024